Nr. 97 (2935) – 1,00 EUR Otrdiena, 2020. gada 8. decembris

NEATKARĪGĀS TUKUMA ZIŅAS

ISSN 1407-8252

LAIKRAKSTS TUKUMA, KANDAVAS, ENGURES UN JAUNPILS NOVADIEM WWW.NTZ.LV

Tie neizdibināmie rūķu ceļi Tumē

Rūķis pie ciema norādes un lielās kolhoza «Ozimtene» zīmes, rūķi daudzdzīvokļu māju pagalmos un privātmāju dārzos, logos – it visur rūķu rūķi vien. Tas sācies ar kultūras nama vadītājas **Ligas Libergas** rūķi Zaņi un kādu zimīgu sapni. Izrādās, vienā tādā teiksmainā naktī, kad Ziemassvētku brīnumi jau bija sajūtami gaisā, Liga sapnī bija ieraudzījusi lumi pārvērsamies rūķu ciemā. Varat tam ticēt vai ne, bet šis sapnis pamazām ir piepildījies arī dzīvē. Protams, pirmais rūķis bija kultūras namā, un tad šo ideju pārņēma ievu ielas daudzdzīvokļu māja un Tumes bērnudārzs. Ilgi drīz vien būšot jāvedīs pat kājamgājēju maršruts, lai rūķu pēdniekus novirzītu pareizajos ceļos.

Pašu un vecāku darināti

Apskatīties, kādi rūķi mājas bērnudārzā, devamies vakar, 8. decembrī.

▶ 5. lpp

FOTO – AIJA JERONE

Tumes bērnudārza bērni kopā ar skolotājām Inetu Strazdiņu un Guntu Dudko apciemoja nojumes rūķi, kas bija sarūpējis arī dažas dāvaniņas

TAMREX

Zem sava jumta esam apkopojuši labāko no visas pasaules: SNICKERS WORKWEAR, COFRA, WOOLPOWER un NOKIAN, piemēram tikai dažus. Arī mūsu pašu TAMREX ziemā, ugunsdzēšanas aparāti, dūmu sensori, pirmās palīdzības komplekti, kā arī saules- un aizsargbrilles.

TAMREX veikals TUKUMĀ jau atvērts!

Par godu TAMREX veikala TUKUMĀ atvēršanai, visām precēm

20% ATLAIDE!

TAMREX Mēža iela 40

Apmeklējiet jauno veikalu **Tukumā, Mēža iela 40** un izbaudiet veikala atvēršanas cenas!

JAUNS

TAMREX SIA www.tamrex.lv

Jaunais veikals Tukums Mēža iela 40

RĪGA Maskavas iela 328, Apuzes iela 34, Brīvības gatve 403 • MADONA Saules iela 59 • JĒKABPILS Rīgas iela 218 • LIEPĀJA Cukura iela 27
SALDUS Dzirnavu iela 8 • VENTSPILS Embūtes iela 32 • VALMIERA Stacijas iela 3a • RĒZEKNE Latgales iela 22/24 • VALGA/VALKA, IGAUNIJA Vabaduse 39

REDAKCIJAS SLEJA

Ja spējam dot to, kas nepieciešams!

LIENA TRĒDE

Sociālajiem rīkiem neapšaubāmi ir savas ēnas puses, kas diemžēl arvien vēl turpina steptīies garumā. Proti, par to, ka vajadzības gadījumā anonīms pastāv iespēja uzrunāt iespējami plašāku cilvēku loku un iespējams saiknē laika, nokasījum ar to, ka, pašiem aranžēt, tirkšam ievērkti personālieta marketinga valgos. Vēl vairāk – ir ka rīkoi garam slidot, ir kā pata dzmgiem piepaldēot, kada brīdī sākam burtiski grimt tajā informācijas un viedokļu laukā, kur arvien grūtāk kļūst noskāpt, kur tur grasdi, kur vissaldās sensās. Un kļūot, ka ipaši izteikti tas ir tieši pedējā laikā, kad aciumedzot pandēmijas nogurdinošā garlaicīgajā aizsegā ir ārzinājies ešam laika dzimt arvien azartiskākiem jēb, dezmik jēsākā, bīsnīgākiem sofisdriskās domas manipulācijām. Kādi katrā gadījumā koram ir patīsoie mērķi, pieņēmam, kā "no sirds" cīnās pret sejas maskū valkāšanu (jo kur no vēl lielāka personiskās brīvības ierobežojums – veiks vīpīī), grūti spriest...

Bet šoreiz vairāk tomer vaigu grībējās pagriezt uz gaišo pusi un paraunāt par to, kā sociālie rīkli var palīdzēt. Vēl ozkad iepriekš, manapart, nav bijusi tāda iespēja tik personīgi kādu uzrunāt, pieņemam, aicināot palīgos. Vārdi pa vardam, un tejā acumirkli Latvija vienā mālā uzzina par kādu vajadzību otra gala m, kas vaaagā, cilvēki ir gatavi ari iesaistīties, jo personiski, konkreti stāsti uzrona dzedz vairāk nekā izpildītā reklāmas saukli. Īpaši jau tas nostrādā šajā – pāmasvētko – laikā, kad cilvēki kopumā ir noskapoti dazīt vairāk laba. Starp citu, cilvēki, kuriem labdarības akciju organizēšanā ir iīgadēja pieredze, ir stastpuši, ka pedējos gados ziedošanas kultūra Latvijā kopumā ir uzlabojusies. Kaut ne bez izņēmumiem, kopumā arvien labāk izpratam to, ka labdarība nav glūži "bēliska iespēja atbrīvoties no nevajadzīgām lietām" vai, nez, "saņemt neizmērojamu pateicību". Arvien vairāk cilvēku ir ieināciņīies ziedot, vienlaikus nepazemojot tos, kas, visbežāk apstākļu spiesti, atrodas līdzīgā lomā. Tāpat arvien vairāk ir izpratnes par to, ka visādaiā palīdzība ir katra situacija, konkretajā vajadzībā tiešām iedzīļināotes. Pretēja gadījumā var gadīties, ka daudzbērnu ģimene saņem neskaitāmo saldēnu pacīņu Ziemassvētkos, kaut patiesībā tās bērniem trūkst apavu un ari par zobarsta ārstēšanas nesamak, vai, ka, pieņemam, dzīvniekiņ parveemsei tiek nogādāta tonna ar pārtiku, kas tās ienīmīekiem nav par isti vēlama... Un, re, lūk, ari sociālo tīklu sniegtā iespēja – vienmēr par isto vajadzību varam palumāt! Un, ja tomēr iedzīļināties nevēlamies, tad labos darbus tim labi var uzticēt organizācijām, kas savu darbu prot, vai vienkārši – iemest kādu naudiņu ziedojumu kastītē. Kur un kam – iespēju daudz!

Atzīmējot Valsts policijas dzimšanas dienu, pasniegti apbalvojumi

5. decembris ir Latvijas Valsts policijas 102. dzimšanas diena. Ņemot vērā valsti noteiktos ierobežojumus, svinīgas Policijas dienas pasākums gan izpalika, taču pēdējie apbalvojumi pasniegti katram īpaši sumināt̄ajam policistam individuāli.

Tā ar **iekšlietu ministra** rīkojumu **18. novembrī** par godprātīgu dienestu, personīgo ieguldījumu Valsts policijai izvēzēto uzdevumu izpildīšanā ar iekšlietu ministrijas Goda raksta apbalvoti vīrsleitnants **Artūrs Arbidāns**; ar iekšlietu ministrijas **Pateicību** – leitnants **Deniss Čižiņš**.

Bet 5. decembrī ar **iekšlietu ministra** rīkojumu par godprātīgu dienestu, personīgo ieguldījumu Valsts policijai izvēzēto uzdevumu izpildīšanā ar **Goda raksta** apbalvots kapitāne **Sigita Lejniece**. Ministrijas **Pateicība** atzerēja par nopelniem **Sandīpas Baltiņas** un leitnanta **Sanda Ciguļa**. Valsts policijas apbalvojums – **II pakāpes «Kārtības policijas Nopelnu zīme»** – pasniegts policeķēmnastam **Mārim Trēdēm**.

Par pieklājīgu dienestu, sasniegtajiem augstajiem darba rezultātiem un sakarā ar Latvijas Valsts policijas 102. gadadienu Valsts policijas krāsu nozīmi **«Par cīņu policijā»** saņēmuši majors **Sanita Bērze**. Valsts policijas **Goda raksta** saņēmuši vīrsleitnante **Ketija Justa** un vīrsleitnants **Sandis Bisenieks**.

Valsts policijas izcelsmi **Pateicību** leitnantei **Annijai Buturļai** un vīrsseržantam **Tālānam Silavam**.

Apbalvojums – piecus apmaksātus papildatvaļinājuma dienas – piešķīrts **Dāinai Borisko̧vai, Lienei Godrāniecei, Agnim Dīdrihsonam, Kasparam Jurčvicam**; trīs papildatvaļinājuma dienas – **Dāvim Sokolovskim, Santim Bisenieka̧m** un **Zanei Jurčvicai**.

Ar VP Zemgales reģiona pārvaldes priekšnieka pavēli par godprātīgu dienesta pienākumu pildīšanu, sasniegajiem darba rezultātiem un sakarā ar Valsts policijas 102. dibināšanas gadadienu **Pateicību** izcēlta kapitāne **Rihardana Ozoliņa**; kapitāni **Salvim Birgelim**, leitnantei **Lindai Būgainei**, kapitānim **Dāvim Sokolovskim** un leitnantei **Airītai Skadmanei**.

Par iegūšāpanu sāksdēstāks kārtības nodrošināšanu un **veiksmīgu sadarbību ar Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldi**, un sakarā ar Valsts policijas 102. dibināšanas gadadienu Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes **Pateicību** izcēlušā ar Karaļaus ordeņotājam **Jurim Lapiņam** un Tukuma novada Pauses pagasta ārdsvotājam **Ārvim Stemmeram**.

Par labiem darba rezultātiem sandas balvas piešķirtas **Janekam Balvam, Sanitai Bērzei, Zanei Jurčvicai, Aijai Daukstei, Ievai Osei, Maijai Teņļukai, Sigitai Lejniecei, Sandrim Stemperam, Uģīsa Ķiņķerim, Sandijam Baltiņam, Santim Bisenieka̧m, Raimondai Ilčvīgai, Dzinataram Černovam, Ruslanam Zūdiņam, Sigurdam Rancānam, Mārim Trēdem, Andrai Stemperei, Dennijam Čižiņšam, Sandim Bisenieka̧m, Aigai Daukstei, Sandim Cīguzim, Oskaram Zībergam, Aldim Kārļupam**.

Kārtīu nozīmi par **25 gadu izdienu** saņēma palīdzēlēstnāts **Janeks Balts**. Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Tukuma iecirkņa priekšnieks, ka ari kapitāns **Agnis Dīdrihsons**. Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Tukuma iecirkņa Kriminālpolicijas nodaļas inspektors.

Par **20 gadu izdienu** krāšņu nozīmi piešķīrta majoram **Helmutam Krēvicam**. Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Tukuma iecirkņa Kārtības policijas nodaļas vecākajam inspektoram.

Par 15 gadu izdienu krāšņu nozīmi piešķīrta kapitānei **Aigai Daukstei**. Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Tukuma iecirkņa Kārtības policijas nodaļas inspektorei; kapitānam **Dāvim Sokolovskim**. Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Tukuma iecirkņa Kriminālpolicijas nodaļas inspektoram.

Par 10 gadu izdienu – leitnantei **Dāinai Bodapenko**. Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Tukuma iecirkņa Kriminālpolicijas nodaļas inspektorei; seržantam **Guntaram Kūprim**. Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja Patrulēšanas policijas nodaļas Kooveja/LW roņa kambārieram.

Par **5 gadu izdienu** – leitnantei **Annijai Buturļai**. Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Tukuma iecirkņa Kriminālpolicijas nodaļas inspektorei; leitnantei **Lindai Būgainei**. Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Tukuma iecirkņa Kriminālpolicijas nodaļas inspektorei.

MĒNEŠA HRONIKA

POLICIJA

Laikā no 4. līdz 7. decembrim Tukuma policijas iecirknī reģistrēti 49 notikumi, uzsākti 4 kriminālprocesi un 80 administrativā pārkāpuma procesi.

4. decembrī

21.52 Šķēpes pagastā, ceļā Riga-Ventspils 46. kilometrā, kāds «VW Passat» vadītājs ietekusca pretejā joslā, kur izraisīja sadursmi ar pretī braucošo «Renault Trafic». Pārbaude konstatēta, ka avārijas vainīnieks ir ari krietnas alkohola reibumā (2,3 promiles), bet tiesību vadīt transportlīdzekli – vispār nav. Uzsākts kriminālprocess.

6. decembrī

12.47 Lestenes pagastā kāds vīrietis vadīja velosipēdu, būdams alkohola reibumā (2,05 promiles).

20.40 Tukumā, Talbaļa ielā, vīrietis vadīja automašīnu «Mitsubishi» un nedeva ceļa pa galvenajā ceļā braucošam «Peugeot», ka avārija notika sadursme.

7. decembrī

1.20 Kandavas pagastā konstatēts, ka automašīnai «BMW 525» bojāts labās puses spogulis, durvis, spārni un priekšējā dekoratīvā reste. Materiālie zaudējumi – 350 eiro. Uzsākts kriminālprocess.

112 VUGD

7. decembrī 21.50 Kandavas un Sabiles ugunsdzēsēji gāšejā devās uz Kandavas novada Vānes pagastu, kur kāds dega siena 10 m² platībā.

Sestdienas rītā nolaupa cigaretes

Kā informē policija, sestdien, 5. decembrī, 8.50 Smārdes pagastā, Stacijas ielā, divi pagaidām nenoskaidroti vīrieši maskās uzbruka veikala pārdevējai brīdī, kad viņa slēdza vaļā veikalu, un, iepūtot pārdevējai sejā asaru gāzi un piešķīrot fizisku spēku, nolaupīja cigaretes. Kopējie zaudējumi tiek lesti 868,90 eiro apmērā. Uzsākts kriminālprocess.

Laikākas kādiņās ari ar veikala pārdevēju, kas pastāvēja, ka vīrieši bija uzbukušī veikalā «Flamingo» pārdevēji, kas tikko kā bija ieradušies. Ari šajā darbībā Vīndzīnā, uzskata veikala pārstāvji, uzbrucēji jau iepriekš bija nodēpušies veikala pagalmā – aiz atkritumu konteineriem – un gaidīja pārdevēju ierašanos. Kad viņa bija sagatavojusies atvērt veikala ēkas pagalma durvis, kas vēl uz nakšņiem, viņai tika atņemta atslēga. Atvērt durvis, sākt darboties signālsistēja, bet uzbrucēji izpēta gan un no soldātiem paņēma cigaretes 860 eiro vērtībā. Vienu no zagļiem bija paņēma ari sub ieročiem, taču tas pec tam bergot rīka pamestu. Pārdevēja, kas bija cietusies ar uzbrucēju, tika nodarīti mīesas bojājumi.

Sākotnēji bijušas aizdomas, ka zagli aizbraukuši ar vilciens, taču, ka veikā noskaidojās, vilciena vīļi neiekāpa, tipec vīdzsak, bija izmantojuši automašīnu, kas bijusi novietota kada no ielām tālāk no veikala. Kad pārdevēja par notikušo paziņoja policijai, notikuma vietā ieradas vairākas policijas ekipāžās, eksperti no jēgavas un rīta palīdzēja.

Izpētīšu, ka zādzība tika izdarīta sestdienas rītā, kad stājās spēkā aizliegums veikalos pārdot cigaretes un alkoholu.

ZIŅAS SNIEDZ VUGD UN VALSTS POLICIJAS ZRP

NEATKARĪGĀS TUKUMA ZIŅAS
Brīvības laukums 10, Tukums, LV-3101;
www.ntz.lv
Tālr.: 63125216
Mob.: 28338989, 28444558
E-pasts: ntz@ntz.lv

Galvenā redaktore Ivonna Plande.
Laikraksts iznāk otrdienās un piekdienās. Metiens 9000 eks.
Izdevējs SIA «Novads Ziņas». Abonēšanas indekss 3069. Visas informācijas reģistrācijas apl. «000702425.
Darba laiks no 8.00 līdz 18.00, brīvdienas – sestdiena, svētdiena.
Pārpublicēšana, bez redakcijas rakstiskas atļaujas, aizliegta. Par dudzinājumu un reklāmu saturu atbild iesniedzēji.
Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli. Iesniegtos manuskriptus neiereņģē un atpakaļ neatsūta.
Iespiests SIA «Poligrāfijas grupa Mūkusala», Rīgā, Mūkusalas ielā 41.

Citāts pārdomām

Ir jāatbalsta savi pilsoņi un uzņēmumi!

Roberts Zile, ekonomists Eiroparlamentārietis:

– [..] Šajā laikā nebūju tik drošs jāskatās, cik drošs mēs varēsim ieņemt ieņēmumus budžetā, bet bij jāskatās iespējamo. Bija jābet pilnīgi skaidrām, ka mes jās vienmēr atbalstām – savas mājsaimniecības, savus pilsoņus, savus uzņēmumus. Bet... [..] mēs redzam, ka jau no pavasara bijām spēsti iegūt atbalstu, un tad finanšu ministrija vēl var vairāgi pateikt, ka, tik, mums no dāsnākās programmām vai no sociālās darba programmām ir kādreiz izņēmis mazāk par puti. Tas ir lēpmē! Tas paradā to, ka kādreiz arī bijām pacēsti... Mēs jāpajūm kaut kur taupīm... Eiropas ekonomikā risinājumi bus kopīgi. [..] Un tur nevēsta šobrīd negatīvāja naupt.

Ir jāglābj visi koki

Liga Zorgenfreija, «Swedbank» Latvija galvenā ekonomiste:

– [..] Šobrīd pavisam noteikti skaidrs, ka [valdības] darbiņu ir vāsā kustēšā. No ekonomikas viedokļa, visām uzņēmumiem un iedzīvotājiem, kas šīs infekcijas dēļ cieš, būtu jāpalīdz. Līdzekļi ir pieejami, aizņemšanās rīgi ir lēti, valsts parāda mums ir zems – mēs varam palīdzēt. Diemžēl tas [valdības] mājasdarbs vasarā netika izpildīts. Šobrīd redzam šo haotisko pieeju, noteikumu mainīšanu ik pēdējās, un tas, protams, negatīvi ietekmē uzņēmumu neskatīdīšu, kas jau tā ir augsta. Gan šī konkrētā plāna neesamība, gan arī komunikācijas kļūdas maksā ļoti dārgu. Un tā ir cilvēku veselības un dzīvību cena.

Skumjākais ir tas, ka pieredze rāda vīnusu ierobežot ir iespējams, un tas ir iespējams tad, ja vīna sabiedrība saņēmusies. Bet cerēt uz pilsoņiem sabiedrības ieņēmīti tad, ja mēs neredzam skaidru virāna plānu, neredzam plašus atbalsta pasākumus, vēl vairāk jāmēs neskaidrās, gnozē nodokļus, mēs nevarām cerēt uz šo ieņēmīti. [..] No vienas puses lauzgotes uz ierobežojumiem atbalstamā, tas varētu ir saprotams, tomēr tas nav ēnais laiks ārdīt pievēji. Ir mēda ugunsgrēks, un ir jāglābj visi koki. Ja mēs zināmām daudzas kokus degot, tad tas ugunsgrēks turpināsies.

Valsts galvenais uzdevums nav piepildīt kasi

Ainārs Ērglis, feisbuka grupas «Par cilvēcīgu ekonomiku pēc "Covid-19" krīzes» veidotājs:

– [..] cilvēki a priori nav slikti. Nav vainas, ka Kariņš, Reirs vai ierēdņi, vai Valsts ieņēmumu dienests gribētu kaut ko slikta. Ne, viņi negrib neko slikta, viņi grib tikai labu. Vienīgi tā izpratne par to, kas ir labs, kas ir slikta, atšķiras. Finanšu ministre Reirs ir absolūta cipangabra, komunālās pārzinātājnieka un tā tālāk – viņā tieksme tic, ka viņa mīļā ir ieņēmi kambīe valsti, viņā tic tam, ko viņā dara. Tas, ka šobrīd pietrūkst, pietrūkst elementāras izpratnes...

[..] Mēs zināmi, ka 80% nodokļu Latvijā valstij samaksā ārēje uzņēmumi. Un tikai 20% vai par mazāk ienes tā sauctais dzīvesvietā ekonomika. Bet, ja ārēsis dzīvesvietā ekonomikas, ja ārēsis kultūras, tad nav vajadzīga Latvijas valsts. Ja vienīgais valsts pastāvēšanas nosacījums ir nāsdas ieņēmēja, tad vienkāršāk ir Latvijā pārdot Coca-Colai vai ļaušam citam ārēsam uzņēmumam, un mēs par vajāem biznesa ka tada maza filiāle ar vīna to mēsu budžetu. Tas ir, ka šīs cilvēki nesaprot, – nodokļu politika tiek pakārtota valsts pīnāsīsēm, nevis otrādi! Nodokļu politikas bērnu, ko nesaprot vīpsnāja Reirs, nav piepildīt valsts kasi, arī

(NO LTV 4. NOVEMBRA RAIDĪJUMA «KULTŪRŠOKS»)

AKTUĀLI

Kad Anglija būs aizslēgta...

Sarunas par to, kā būs pēc 1. janvāra, kad Lielbritānija būs pavisam oficiāli izstājusies no Eiropas Savienības, vēl arvien turpinās. Taču par atsevišķiem jautājumiem vienošanās jau ir panākta, tai skaitā par kārtību, kā, piemēram, oficiāli ES pilsoņiem nokārtot savu uzturēšanos Lielbritānijā, vai arī par savstarpējiem sūtījumiem. Vairāk par to žurnālistiem tika skaidrots LR Ārlietu ministrijas (ĀM) organizētajā preses konferencē piektdien, 4. decembrī.

Ilgāka uzturēšanās – tikai ar vīzu

Un tātad – līdz ar gadu mēs uz Lielbritāniju varēs **bez vīzas** doties tikai tie cilvēki, kas valsti pārnākuši uzturēties **līdz šīsēm mēnešiem**. Ar piebīldi – bus **jāiegādājas veselības apdrošināšanas polise**, jo Eiropas veselības apdrošināšanas kārte ārēj EVAĪK vairs Lielbritānijā nedarbosies. Ka skaidro ĀM konsulārā departamenta direktore **Ģunta Jāpiņa**, apdrošināšana bus iekļaujama arī reģistrācijas iedēvēsana, ja nē ārēsanāgi kārtā gadās īpaši smagi saslāgt vai par mēr tā cēlojoņa laikā. Pārējā gadījumā jāmēs tevīnēki bus spēsti reģistrēties ar īstenojumāmā kārtvārnāmā. Tātad jāpēm vērā, ka vīenāgās dzīgajās cēļošanas dokuments būs pasē – **ID vairs nederēs**, savukārt nepīnāgadīgiem bērniem, ja tie cēļos kopā ar kādu īrēlo pensiona, bus jāmēkārto vīsnāc vīena vecāka pasākuma pilnvara.

Ja uz Lielbritāniju dosieties ar mērķi **studēt**, bus jākārto vīza, kā arī jāmēnākās tā saņēmīs īnāgāmās veselības nodokļā, kas vajadzības gadījumā bus izmantot Lielbritānijas veselības sistēmas pakalpojumus. Jāpēm vērā, ka par tad, ja esat jau studēju uzsākārs, bet kobrīd mācāties atkārtotāi, ir jāpaspēj vēl līdz 31. decembrim noklūt Lielbritānijā un jāpiesakās tā sauktajam "pagaidu uzturēšanās statusam". Pārējā gadījumā tāpat bus jākārto vīza. G. Jāpiņa ari piebilst, ka vīzas nokārtot iespējams jau no 5. oktobra!

Arī **strādāšana** Lielbritānijā turpināk būs iespējama, ja, piemēram, saņemsiet "sponsora ielūgumu", kā arī bus jāsaņēmēdz noteikts punktu skaits vērtējumā, kur tiek ņemts vērā, piemēram, potenciālās atalgojums, valodas zināšanas u. tml. Tāpat jārēķinās ar iedzīvotāju vīzu un veselības nodokļiem. Ja kādu laiku nēmēsiet aicina darbā, noēdot, ka "vīzu jau novājog"..., tas "tas bērdīns par iespējamo ārlegālo nodarbināmbu," uzsver G. Jāpiņa.

Jāpaspēj noklūt Lielbritānijā

Par tēmu Latvijas pilsoņiem, kurī ir jau šobrīd dzīvo, strādā, mācās Lielbritānijā. Ja šajā valstī pastāvīgi dzīvojat jau **piecus gadus**, ir jāpiesakās pagaidu uzturēšanās statusā, ja vēlāk – var nokārtot **pastāvīgās uzturēšanās statusu**. Reģistrācija pieejama līdz **30. jūnijam**, bet svarīgi atcerēties, ka jāatrodas Lielbritānijā. Reģistrēties iespējams elektroniski, izmantojot tam speciālu izveidotu aplikāciju. Pamācība latviešu valodā pieejama arī Latvijas vēstnieciība Lielbritānijā. Bet arīsal – jāpēm vērā, ka reģistrācijas brīdī jābūt derīgai pasei. Ja tādas nav, –vēstnieciība to var pieēcīkt. Bet nevajadzētu šo darbu atlikt uz pēdējo brīdi, jo jārēķinās ar to, ka pasē var nokārtot pēcu nedēļu laika, paātrināstā kārtā – **trīs nedēļās**. Tāpat, atgādina G. Jāpiņa, nevajadzētu aizmirst par rādiniekiem, piemēram, bērniem, – jāpārliecinās, vai viņiem ir derīgi personu apliecinoši dokumenti un tie jārēķināsi. Vēl, atgādina G. Jāpiņa: "Ja mainās personīgā informācija – adrese, pase, telefona numurs, datu bāze jāievada jaunie dati. Bērīkī, ja mainījušies dokumenti, jābūt arī iepriekšējās pases numurām (ūzs jāzināmā), un tikai tad var reģistrēt jaunos datus. Tādēļ aicinām šos numurus saglabāt, pārējā gadījumā datu bāze jās neatrādīs."

Par dāvanām un pirkumiem

Savukārt par preču pārvietošanu uz un no Lielbritāniju vārāk pastāstīja **Irēna Knoka** (Valsts ieņēmumu dienesta Muitas pārvaldes Muitošanas metodikas daļas vadītāja). Komercnatūrā jārēķinās ar to, ka no 1. janvāra muitas formalitātes bus tādas pātas kā sadarbojoties ar citām tā sauktajām 3. valstīm arpus ES. Ietekūmsc ja iepriekš nav bijusi īleā pieredze ar muitas formalitātēm, kosultēties ar tās jāmās speciālistiem, īpaši izstrādājot preču pārvietošanas marštrutus. Bet par īstīdām personām – turpināk tiks noskāti komerclāle un nekomerciālie vīsījumi, kur pēc pēdējiem paskaitījumiem tikai **dāvanas līdz 44 eiro vērtībā.** (Ja pilsoņi vēnāgāki sūtījumi, tie jāaspēj nosūtīt vēl līdz gada beigām, piebilst I. Knoka). Visos citos gadījumos, tai skaitā, ja ko pasūtīsit internetā veikalā, bus jārēķinās ar preču atmuitošanu. Ja prece ārēj 150 eiro – bus jāmomēsa tikai PVN, kas pamēsi ir 21%, bet, ja dārgāka – arī muitas nodokļā un, iespējams, arī akcīzes nodokļā, ja tiek sūtīta prece, kas ar to uzticēs pasēs pārlēvējam, kas gan, visticamāk, bus mākslas pakalpojums. Kategoriski aizliegts sūtīt tabakas izstrādājumus, kas tiks konfiscēti.

Savukārt ceļojot jāpēm vērā, ka, Latvija no Lielbritānijas aizgāžoties, dūkāt ieveest pārces, kas **nepārsniedz 430 eiro vērtību** (labojot), bērniem līdz 15 gadu vecumam – **283 eiro, 300 eiro** – ja braucat ar auto (ar lidmašīnu var vest līdz 200 cigaretēm, ar auto – 40); var vest līmi stipri alkoholu vai 2 litrus kārt kā mazāk stipri). Ko nedēļāt pārvadāt vispār? Gaļu un piena izstrādājumus! I. Knoka ieteikumu: ja rodas kaušas par precēm bagāžā, skeņojot robežu, vienmēr **vajag izvēlēties sarkano koridoru**. Tad mūmēki paskaidros, kas deklarējams, kas ne, un nesodīs, ja vien kaut kas nav pavisam ārlegāls (no sērīgās narkotīkas vēdas u.tml).

Pārceļoties uz dzīvi

Ar dažām nevēlīām bīs jārēķinās, ar uz dzīvi Latvīja pārceļoties pavisam. Proti, nākšies **deklarēt ieākīvi**, ja mantas iegādātas pēdēja robežās, ar PVN, ne mantas nodokļā gan ārēsis jāmaksā, taču tikai tad, ja šās mantas jās negatavojāties gadā sobrāžās kādam pārēā. Bērīnī, uzsver I. Knoka, par katru dāldu vai kārtī ārkārtīties, protams, ārēsis nēkās. Taču par vēntgākām lietām, jo īpaši transportlīdzekļi, tomēr dokumenti bus reģistrēšami. Droši pārēks nedēsis – vēntgākās mantām aicīno saglabāt ar ēčēks.

***

Par šīem un citiem jautājumiem ĀM pa šonedēļ uzsāks ari informatīvo kampaņu. Bet jēkārtā gadījumā jāēkārās ar to, ka ar mākamā gada janvāri bus lielākas vai mazākas nēzāmības, pārmetojāmies no un uz Lielbritāniju. ~/~~

SAGATAVOJA **LIENA TRĒDE**

Tukuma novadā

ZIŅAS

Izskatīs «Pienava Wind» prasību pret Tukuma novada domi

Šodien, 8. decembrī. Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu nama izskatīs SIA «Pienava Wind» prasību pret Tukuma novada domi un Vides pārraudzības valsts birojs par administratīvā akta izdošanu. Atgādinām, ka tieši pāris gadu – 2019. gada decembrī – SIA «Pienava Wind» iesniedza domē iesniegumu ar ieceri Dīķūstes pagasta Pienava bērzi vēja elektrostacijas.

Domē pēc iesniegumu saņemšanas sākotnēji grasījās rīkot publisko apspriešanu, taču šī iecere netika īstenota, un 8 gadu 25 mārtā dārzniecībā ar balsu vairākumu pieņēma lēmumu noraidīt SIA «Pienava Wind» ieceri.

Izpildītāji, ka tika veiktas ar šīs ieceres ietekmi uz vidi, un Vides pārraudzības birojs 2019. gada jūnijā šo darbību – gan ar vairākkārtēju nosacījumēm – bija akceptējis. Saņemot noraidošu lēmumu, SIA «Pienava Wind» vērsās tiesā, lai domes noraidošo lēmumu apstrīdētu.

Aicina jauniešus diskutēt par brīvo laiku, mācīšām un karjeru

9. decembrī no 15.00 līdz 16.30 projekta «Kopienas kā resursu ģimenēm» ietvaros tiek rīkota folkusgrupā jauniešiem vecumā no 13 līdz 15 gadiem, kuri šīvieses tiek aicināts izteikt savu viedokli par iespējām Tukuma novada pavadīt savu brīvo laiku, mācīties un veidot karjeru. Saite uz reģistrēšanās dalībai folkusgrupā: https://ej.uz/Netwrmwk.

Ziemassvētku Tukuma smukums 2020

Turpinot tradīciju, arī šogad pirms Centrālās adventes svētdienas Ziemassvētku sīki dāsnes lūkos un vēstot ārzemnes Tukuma namus un pagalmus, lai Zvaigznes dienā sveiktu bērnīšos un radīšākos. Līdz tam šīvieses aicinātās izgaismot namus lūgas un dārvis, pagalmus un sētas, jautā koers, dārzus un skatlogus, mēģot gatāvi svētku noskaņu gan pilsētas iedzīvotājiem, gan viesiem!

Savu un kaimiņa veikuma konkursam iespējams pieteikties, atgādināt aicināte līdz **20. decembrim: https://ej.lv/setWA**

Pārbūvēs Kuldīgas ceļu

27. novembrī VAS «Latvijas valsts ceļi» ierakstu komisija pieņēma lēmumu noslēgt par Valsts reģionālā autoceļa P121 Tukums-Kuldīga posmu 4,66–17,63 km – no Laukskolas līdz Ķēvēm – pārbūvi. Pavisām savus piedāvājumus bija iesniegušī astoņi potenciālie darbu veicēji, un to piedāvātās cenas bez PVN svārstījās no 3 985 900,17 eiro līdz 5 316 1,38,26 eiro. Par uzvarētāju konkursā komisija atzina SIA «STRABAG» piedāvājumu ar zemāko cenu – 3 985 900,17 eiro bez PVN. Ilgums gan vēl nav noslēgts, jo ir jāmogāda divarā dienas pārstrādātas bites.

LAPPUSI SAGATAVOJA
AGITA PUĶĪTE

Lidz 20.decembrim var iesniegt pieteikumus sportistu, treneru un sporta spēļu komandu apbalvošanai

Tukuma novada dome informējusi, ka līdz 20. decembrim var iesniegt pieteikumus naudas balvu piešķiršanai sportistiem, sportistu treneriem un sporta spēļu komandām par teicīšām sasniegumiem sportā. Naudas balvas tiek piešķirtas atbilstoši domes 2014. gada 24. aprīļa noteikumiem Nr.4 «Naudas balvas par teicīšām sasniegumiem sportā». Pieteikuma anketas atrodamas noteikumu pielikumā. Pieteikumus aicina iesniegt elektroniski, sūtot uz e-pasta adresi *pasts@tukums.lv* vai klātienē – Tukuma novada Domes klientu apkalpošanas centrā, Talsu ielā 4, Tukumā (ieejot tās pie Domes ieejas durvīm izvietotajā pasta kastītē).

Labo darbu namiņš Pilsētas parkā

No otrdienas līdz piekdienai (15.00–18.00), sestdienās (12.00–18.00) un svētdienās (12.00–16.00) Pilsētas parkā ir atvērts Labo darbu namiņš, kurā darbojas rīkā un gatavo dāvanas Tukuma novada ģimenēm, kurās aug bērni ar invaliditāti. Dāvana jāsniedz jāsniegto un kopā ar novēlējumi jāiegādā Labo darbu namiņā, kur čāklie rīki to nogādās adresātam. Labo darbu namiņa bērni varēs nosūtīt videosveicienus vecvecākiem un citiem mīļajiem, ko ārkārtējās situācijas dēļ šogad nesamāks apciemot. To iespējams izdarīt, sagatavojot vēstuli ar apsveikuma tekstu, vēstuleī pievienojot adresāta telefona numuru un e-pasta un ieraksta vēstuli mīļu pastā par Labo darbu namiņa durvīm.

PAŠVALDĪBAS IESTĀDĒS

Tukuma muzejs

9. decembrī 15.00 vēsturiskajā ar stāpstāmīšo mājā dalbnīcīkem Andrī Šarādem un Mārci Šlāvānīši Tukuma pilsētas vēsture muzejā «Pils tornis» *www.facebook.com* vietnē. Plašāka informācija pa tālruni 29622353, vai *pasts@muzejs.tukums.lv*.

No 12. decembra Tukuma Audēju dārzniecībā apskatāma Tintas ietīkāja nakalas studijas «Gundega-Gudīšā Rūta Ozolā» izstāde «Vasāmās pieznes».

Līdz 23. decembrim Dīķūstes Pasaku muzejā īpaši piedāvājums individuālajiem apmeklētājiem – Rudolfa darbnīca Ziemassvētku eglītu sotīšanai gatavošanā no dabas materiāliem (zīļēm, čekurēm, kastaņiem, salmiem), kā arī orientēšanās spēle muzejā un dārzā. Pieteikšanās pa tālruni: 26513314.

Izglītības pārvalde un izglītības iestādes

9. decembrī 9.30 – tiešsaistes supervīzija izglītības psihologiem; **15.00** tiešsaistes diskusija Tukuma novada jauniešiem «Nenāri antis»; **10.00** tiešsaistē – valsts olimpiāde vēsturē 9. klasei un 10.–12. klasei (novada posms).

10. decembrī tiešsaistes seminārs: **13.00** – pirmskolas izglītības iestāžu vadītājiem; **15.00** – pamatskolas matemātikas skolotājiem; **16.00** – bioloģijas un dabaszinātņu skolotājiem.

11. decembrī – filozofijas olimpiādes 1. posma 11.–12. klašu skolēniem.

12. decembrī tiešsaistes seminārs 10. klases ģeogrāfijas skolotājiem.

Dzimtsarakstu nodaļa

No 30. novembra līdz 4. decembrim reģistrēti 4 dzimušie un 10 mirušie.

Iedzīvotājus klātienē pieņem pirmdienās – no 15.00 līdz 18.00, pārējās darbdienās – no 8.00 līdz 12.00. Klātienē var reģistrēt dzimšanu, mīklamu un Tukuma novada iedzīvotāju tas pārveidot elektroniski un ģimnāsta ar e-parakstu. Laulātās pāradās 4 personas – jaunās pāris un lecīcieki, ievērojot valsti noteiktos ierobežojumus. Pārēm, kas vēlas laulāties dārzos pārcelt, jāpem vērā, ka iesniegtais iesniegums ir derīgs pusgadu, taču šajā laikā to var pagarināt.

Tukuma ledus halle

Publiskā trušete ir pieejama, tāpat kā dušas (pieskaņas pa tālruni 61107470 vai 26655273). Mazmodrošinātajām, invalīdu personām, pensionāriem, cilvēkiem ar invalīdiem, daudzbērnu ģimenēm un politiski represētām personām ledāmvakajumā – 1,50 eiro. Vecākā strādā, kalnpārā un, bet podāva edīsu tikai labējenāsmā. Publiskā skīošana ārzēta, treniņi notiek pēc individuālā grafika. Informācija pa tālruņiem 63107470, 26653273, 26655275.

Pašvaldības policija

No 27. novembra līdz 4. decembrim reģistrēti 85 notikumi, piegemti 18 lēmumi par administrātīvā soda piemērošanu: 5 – par alkoholisko dzērienu lietošanu sabiedriskās vietās un atrašanos sabiedriskās vietās reibuma stāvoklī, 2 – par dzīvesvietas nedeklarēšanu, 7 – par Ceļu satiksmes noteikumu neievērošanu, 4 – par sejas masku nelietošanu tirdzniecības vietās.

Piegemti 3 lēmumi uzsākt administrāvo pārkāpumu procesu: 1 – par dzīvošās turēšanas noteikumu neievērošanu, 1 – par bērnu aprūpes pienākumu nepildīšanu, 1 – par nepiedalīšanos sadzīves atkritumu apsaimniekošanā. Lietas materiāli nosūtīti izskatīšanai Tukuma novada domes administrātīvajā komisijā.

17 personām izrādījās aizdzīdzināmi: 13 – par atrašanos bez sejas aizsargmaskas vietās, kur noteikta to obligāta lietošana, 2 – par Ceļu satiksmes noteikumu neievērošanu, 1 – par uguns kurināšanu, 1 – par traucēšanu. Aizsūtīti 8 brīdinājumi par nesakopīgu īpašumu. Uzsākts 2 ģīmetēšās par pārsniegtu automašīnu un tās evakuāciju Smiltē ielā. Uzraudzīta un papildināta 21 audzināmās mātāmā pieņēmēju ledāmēju tepīdes lieta, bet uzsākta pieces.

Veikti 38 reidi Tukuma tirgū un citās tirdzniecības vietās par "Covid-19" laika noteikto ierobežojumu ievērošanu.

Dzīvnieku patversme

Patversme aicina pieskatīt mājdzīvniekus, kā tie nekāpjoši aplūkā. Atgādinājums kāju īpašniekiem, kas savus mājdzīvniekus laiž ārā no mājas (un tie dzīvnieki ir vecāki par sešām nedēļām): jūsu mājdzīvniekiem jābūt steriliizētiem un izpotētiem pret traukumārgu, citādi saimnieku var sodīt. Savukārt suņu saimniekiem jāņem vērā, ka čāps, kas nav reģistrēts Lauksaimniecības datu centrā, saimniekam nepaldīdēs arī par pamatotu sunī. Šādos situācijās sodas, ja saimnieka pats apņemas čāpu reģistrēt, taču tā kā tas ir maksas pakalpojums, viss līdz galam neizdīsīs. Tapec patversme aicina visu nokāmot jau pie āsta. Cilvēki, kuru mājdzīvnieki nonākuši patversmē, aicināti ziedot, zvanot pa tālruni 90000689 (1,42 eiro) vai ziedojumu kastītē mūsu lāikāsta nekādēji Tukumā, Brīvības laukumā 10 (1. stāvā) vai veikalā «Dzīvo zoo» (Mazāma XX-ledīešīkā Kurzemes ielā).

SIA «Tukuma nami»

Kurzemes ielā 20-5 remonts dzīvokli. Meža ielā 4 remonti sevto kāpņu telpās. Kuldīgas ielā 70 un Kurzemes ielā 3 mainīta siltumenerģīja automātiku. Zemītes ielā 10-6 mainīta grīda. Raudas ielā 28 veikts benzīna logu apdari. Kalēju ielā 14 un Meža ielā 11 mainīs apkures cirkulācijas sūkni. Celtniēku ielā 2 remontēs zaļotā ūdens pieslēgumu. Kuldīgas ielā 20 remontēs siltumenerģīja. Smiltē ielā 42-28 mainīs kanalizācijas stāvvada posmu. Krasta ielā 1 demontēs vecos elektriskos vadus. Meža ielā 18 kāpņu telpā ierīkos sensoro apgaismojumu.

SIA «Tukuma siltums»

Siltums pilsētā un pagastos tiek nodrošināts, problēmu nav. 7. decembrī tika sarādīts siltums: Tukumā, Centrālajā katlumājā – 9 megavati, Laukskolnīkā – 0,9, Slampē – 0,75, Tumē – 0,450, Sēnē – 0,300, Vānīšī – 0,200 un Dīķūstē – 0,250 megavati. Pašaban uzpumāts pāldīt atmīnēti siltuma problēma Tukuma sporta halle, kā nedēļojās sātās gādās.

SIA «Tukuma ūdens»

Turpinās ūdensvada un kanalizācijas ierīkošana Talsnajā ielā. Darbu remontēs kanalizācijas kolektoru. Pāldīs un Zīļu ielā paārāja ūdensvadu.

SIA «Komunālserviss «TILDE»»

Pārs aktualākais – novērst kanalizācijas ārsprostojumus Irlava pie slimnīcas, Slampes dandzīkīnokā mājā «Vēvmas», Ozolnīcīkos uz pāstāmāja. Notīk sagatavošanās Pūces un Jaunsātu pagasta pārcelšās komunālā uzņēmuma pārpemšanai no 2021. gada budžeta sagatavošana. Tīek atjaunots gaisīs ceļu segums Tumes un Sēnes pagastā. Remontdarbi notīek Slampes-Pūpolos, Lauceniekū-Cerļojos, Sēnē, Ēzeņā ielā 4-11, Vīnāšās-Sveņejos, Vānīšī, posmā no Āsbergiem-līdz arāmkam ielāstīm, skalos kanalizācijas trases ārkas. -^-

Tie neizdibināmie rūķu ceļi Tumē

▶ 1. lpp.

Par spēli vēsajiem laikiem bērni kopā ar skolotājām **Inetu Strazdiņu** un **Gunu Dzilko** saņem krāsainu savu lielo rūķu saimi. Bērni stāstīja, ka tos gatavojuši pēši un ar mammas palīdzējušies, bet vēl ...mazāk, jo tiem esot jāmācās. Visi pratuši lūkt lielā izbrīnā, kā no skuju kāpēja, sabiezināta vai spilvena pagatavots kociņš rotājumu. Un tā no dzeltenā kociņa virpos sasēdēti gan krāsu un dekoratīvo krāsiņu zaros, gan uz solīna un pagalma, bet divi bērni eksemplāri – pie ķoga un nojumē. Kultūras darbiniece **Ieviņa Vītiņa** atzina, ka ar bērnudārzu ir ļoti liels prieks sadarboties, jo šis kolektīvs, veciāku ieskaitot, atsauces katrai kultūras darbiniekiem ideja. Taču tikpat liels paldies tiek teikts vīriem tie, kas jau ideju ir atbalstījuši vai vēl gatavojas to darīt.

Mikimauss, kam autobusā jāpērk biļete

Sanākot ārā ō krāsainajām no ūkai rūķu pilnu pagalmu, bet arī rūķu saimi, – un to vīnī par preku mazdēlam Robertam sarūpējusi māmiņiņa **Iveta Runce**. Vīpas meita **Sanita Anna Runce** atzinīgi, ka par rūķi pārtapusi arī vīnas bērnības mīļākā rotaļlieta mikimauss: "Es šo mīlīgo rotaļlietu nopērku par savu pirmo sakrāto naudiņu septīnu gadu vecumā. Mēs braucām uz Rīgu ar autobusu, un es to nopirku par 28 latiem. Kad braucām mājās, autobusa šoferis lika rotaļlietai pirkt biļeti... Daudzu gadu garā rotaļlieta vīnīem kļūvusi mīļa, bet tagad pārtapusi par rūķi un lepnīnāma arī par gatavojāmies, taču te ir ne tikai rūķi, bet ari daudz gaismiņu, kā vīsem bērnu šīs līkās gaitiņās."

Visu Tumes Rūķu rūķis Žanis

Šis gads – rūķu gads!

Saka **Voldemārs Freibergs**, kad ar sievu **Dagmāru** arī nosākuši rūķu vārī. Tie kopā ar dažādiem gatmeldēm rotāmi gan pa mājas logu, gan pagalmā, kur vīens apsēdies uz solīņa atpūsties, bet cīti salāki bālkos dīvaināgā kompānijā. Tikmēr padomāts arī par dārzu, kur mārzaļie krāsnē tegavuši lampīņu rotu un palīdz sanākušā laika to telkšanāmi izgaismot. Pašu sāmmelā sastapam pagalma rotājam Ziemassvētku egīte, un, kad vaicājam, kāpēc mājā akcīja teamīņāsies, vīņš atzīst, ka šis gads Tumē esot rūķu gads: "Tos gatavojām abi ar sievu, un arī tīkam gāb, tīkai vīens vakars tam sīzgāja. Pīrms tam gan no lietotā pecīņu veāsla sagādājam tērā pieņemtoto svētku apģērbu."

Turpat Sanles ielā rūķus mājas priekšā sasēdinājusi kaimiņiene **Dace Pētersone**, kas pastāstīja arī par rotājumu izgatavošanu.

Ja piebēšot, ka ļoti gārus rūķus redzējām Zīdonja ielā pie daudzdzīvokļu mājām, bet pavisam "vaigā" mājām – **Meža ielā 12**. Divi rūķi tur sēnē sēdēja uz dzīvīņa, bet vīens jautrāks bija ķoga iekšīņā ar kaimiņu gaisā... Tādi jau ir tie rūķu ceļi – neizdibināmi.

AGITA PUĶĪTE

FOTO – Agita Jēkabsone

Rūķi apsēduši arī veco Dzimtenes "pieminekli"

Sanita Anna Runce un vīpas Mikimausrūķis

Rūķošanās bērnudārzā

Daces Pētersones Rūķu dārzs

Voldemārs Freibergs ar dažiem no savas saimes

Meža ielā 12

Kad jārēķinās ar "aizliegto"

Jau piektdienas vakarā vairākos veikalos un arī uz ielas pie tiem novērojām pēdējā laikā nepieredzētu pircēju drūzmēšanos jeb, drīzāk, rindošanos. Kā izrādījās, lielākā daļa no aptaujātajiem rindās stāvētajiem iegādājās alkoholu un cigaretes. Bet bija arī tādi pircēji, kas atzinās: jau jau brīvdienās iepirkšanās tiek ierobežota, tad, kā saka, pie vienām sāpēm, visu nepieciešamo cetuļies iepirkt jau pēdējā nedēļas darba dienā, lai uz veikaliem brīvdienās nemaz nebūtu jāiet.

Mikus Durbes veikaliņā gribēja, bet nevarēja nopirkt akumulatorus Ziemassvētku lampiņu virtenēm

Gaļina stāsta, ka visbēdīgākie sestdiena «Cirkle K» bijuši loterijas biļešu kārotāji

Vai tad četrrāpus jālien!?

Sestdienas agrā pēcpusdienā deviņaines neliela rēķā, lai pirdzēcinātos, ka jumis tuļzniecības aizliegumi mainījuši (ja mainījuši) rukumnieku ikdienu. Pirmais, kurā iegriezāmies, – **Durbes veikaliņš**. Pāsus atvērt durvis, vajāmas ieņāzināmies ar uzrakstiem, kas ar savu lakonisko formu uz balta papīra izvēlās veikalam tik vēstnīgo un lokio reklāmu stāsmā. Jau ieraugojām atgādinājumiņu par distancēšanos, roku dezinfekcijas un maskū lietošanas obligātumu, un noteikumu sarakstam bija pievienojušies vairāk cēi. Daude nekavējāt un nostādījāt, izcelto cigam dēļ bija pilnīgi skādes, ka veikala var ārstēies 10 cilvēki. To kāsot, arkal saminstinājās kā lai zina, cik to ļaudu iekāpsot jau ir un vai nāmetais skats ir ar vai bez pudevejām?... Pabāzot galvu, visai ātri varēja sojāsts: lai arka skaists, ierobežojums nepārkāpts – divas pudevejās un tās pircēj, tas – kopa ar mani. Iekāpsot veikāja jautāju, ja kundzīte, pēc ar nomebežojošo kompleksu, skaļi uzjautrināja: "Ko, man tagad pēc ziegeņu nu pēlēvā, pēc mulēes papīra bās četrrāpus zem lēes jālien?" Un kāds kaimiņam un kosīds bus, ja es tagad burkas vācīņu nopūkāsē?" Vācāta, ka tā kundze gribējusi, bet nevarējusi nopēdz, viņa sūsta, ka vēpar gribējusi iegādāties tieši to sarkanbalti sarkano auduguma lenti – lai varētu buukā uz Sacīnu un aizlūmet tiem sinīs gadenieķiem abus gālus ciet – lai lūbak domājās un lai beidz ar mulķīšām un visādu sarakstu stiķēšanu nodarbināsē! Kundze bija ļoti izbrīnāta, kad skaidrojām, ka šīto viso ne jau Sacīnu, bet gan vakēlu, tādēļ par sarakstiem pats galvenais ir paša cilvēka, novadnieka un ekonomikas ministra Jāņa Vitenberga... "Tieša?... Tad ne gan... vajadzēja saprast, kā cilvēki dzīvo un ko vējam vajag," jau ar skumjām ozumā kundze.

Bet Mikus, kas labprāt pozē laikraksta bildei, stāsta, ka kā pe brīvdienas gribējis mūžās sākāmot ingāsmojošās vācāca, jo konstatēja, ka pietrūkst akumulatoriņu jēb pākšķīstēņu. Atbrīvoti uz vrāko veikāli un konstatējis – nekā, baterijas nopūkt nevares. "Nu nekā – jāpalek gribet, vismaz kodīes," saporīoši secina Mikus.

Par to, kāda ir pirmais gapēdu ierobežojumo dienas pieredze, izteicājām ar pudevejās. Pie veeramo pročū lētes sastāpsē ļoba pastarīja, viņa esot mierīgi, jo... apmeklētāju tikpat kā nav. Toties piekdēien! "Piekdien bija vairāk nekā mūsu vēdabalkājs dienās, kas pamēsi ir vasarā. Var teikt, ka pircēji bijā vismaz divas reizes vairāk nekā ienākumi, cilvēkiem ir iespējams vesties sociālajā dimensijā un lūgt palīdzību.

– Kādās situācijās to var darīt?

– Situācijās nedz bet dažādas – pazaudēts darbs, neizpildās īgauns vai nespēja sniegt kādu pakalpojumu, nozaudēts naudas maks, bija ugunsgrēks vai, piemēram, nebija iespējams saņemt bezdarbnieka palīdzību, vai, kā tas bija pavasarī, kad cilvēki pazaudēja darbu un nevarēja atrast jaunu. Vēl atbalsojām individuālo darba veicēju, kas arī palika bez ienākumiem. Visos šajos un vēl daudzos citos gadījumos, kad cilvēks ir palicis bez ienākumiem, nes vainu pakāpes.

– Ko jūs vērtējat?

– Mēs neveērejām konkrētos ienākumus, bet – situāciju. Tīnad – cilvēkam vai ģimenei bija ienākumi, kuru tagad vairs nav vai arī ne ir būtiski samazinājušies. Šāda situācija cilvēks nākstu ieņāzināmu sociālajām dienestam un lūdz atbalstu.

– Cik liela palīdzība jūs varat izmaksāt?

– Summa nav liela – ne ir 150 eiro gimnāsiņ ģimenes locekļim un 100 eiro katram nākamajam, bet tas tomēr ir vairāk nekā vēlos to ir definējusi – 80 eiro pilngadīgajiem un 50 eiro bērniem.

– Un cik ilgu laiku šādu atbalstu var saņemt?

– Pēc pirmdēes runājot, mēs varam šo palīdzību konkrēti uz nesēsi, uz divām vai trijām, kas šķiet ari ir bijis ilgākais laiks, kad mūsu atbalsts ir bijis nepieciešams, lai cilvēki varētu sakārtot vai pārkārtot savu dzīvi, atsāt darbu vai ar izvēlētus citus risinājumus.

GMI, trūcīgā un maznodrošinātā statuss

– Bet ko darīt, ja krīze ieveilkusi, ja darbu nav, ienākumu nav, nekā nav.

– Tādā gadījumā ir ņēmīto garantētā minimāla ienākuma (GMI) pabalsts, kas šobrīd ir tās eiro uz cilvēku, bet no jūnija gadā bus 109 eiro, kā arī bīgi piešķirt trūcīgās vai maznodrošinātās personas statusu. Tieši, šādos gadījumos gan sociālās darbinieks veneis ienākumus un ar mantisko stāvokli – tātad, kas ir kopos, kādas ir automašīnas, nekustamais īpašums un vēl mēs apaskojām cilvēku dzīves vietā. Ja tiek piešķirts trūcīgās vai maznodrošinātās personas statuss, ir tiesības pretendēt mājokļa pabalstu, kam apmēram pēc formulas un reālā kopsumā pakalpojumu pārēma, bērni var saņemt brīvpusdienas, vēl var saņemt atvieglojumu veselības aprūpes ietāde, var saņemt atvieglojumu elektrībai, var saņemt pārtikas paku, kuras dala Sarkanais krosts.

– Ēs cik ilgu laiku šo statusu piešķir?

– Trūcīgā un maznodrošinātā statusu ģimenēm piešķir uz trīs mēnešiem, bet pensionāra vai invalīdam, ja dzīves apstākļi nav mainījušies – uz ārēem mēnešiem.

– Un kad var saņemt šo dzīvokļa pabalstu?

– Dzīvokļa pabalstu var saņemt, ja ienākumi mēnesī ir mazāki par 200 eiro uz personu vai 290 eiro – uz mājsaimniecību. Tādos gadījumos šo pabalstu piešķīrām uz ārēem mēnešiem, tāpēc tim grupām, kuram ir pavisam maz ienākumu – uz 12 mēnešiem. Šo pabalstu ieskaitām komunālo pakalpojumu sniedzējam par personai vai ģimenei sniegtajiem pakalpojumiem, tāpēc ir atsevišķi gadījumi, kad tos izmaksājam ari skaidrā naudā. Nē nākamā gada 1. aprīļa dzīvokļa pabalsta izmaksas kārtība mainīsies, to izmaksām atbilstoši normatīvajiem aktiem, kādi valsti bus vienoti, tāpēc vēl šobrīd ir spēkā līdzšinēja kārtība.

AGITA PUĶĪTE

Uzraksts ir, bet auto preces tomēr tirgo

JŪS JAUTĀJAT

Ko darīt, ja ģimenē iestājusies krīze?

Kamēr daudzi vēl pamazām tikai atgūstas pēc pavasara krīzes, nemanot ar vāksti noteiktajem aizliegumiem uzņēmējiem un arī to uzņēmumu darbiniekiem ir sacies jaunu pārbaudījumu laiks, jo atkal viens pēc otra atzveras mazie veikaliņi un kafejnīcas, durvis ver pakalpojumu sniedzēji, taču aiz katras šādas vietas ir ģimenes un bērni, kam ir jāēd un jānorēķinās par ikmēneša maksājumiem, kas ziemā ir daudz lielāki apkures dēļ un arī attālināto mācību dēļ – grībi vai negribi, bet par internetu ir jāmaksā.

Par pabalstu krīzes situācijā

Ko darīt, ja saudas nav, lūdzām skaidrot Tukuma novada sociālā dienesta vadītāju **Inu Balgalvi**. Viņa stāstīja, ka viens no mērķiem ir palīdzēt krīzes situācijā. "Šo palīdzību ir pieejama visu laiku – ne tikai pavasarī, kad bija pirmā Covid krīze, vai tagad, bet viņu to lūdzu. Un aicinājām, kādej iestājusies šī krīze – vai un Covid-19 vai citas ārkārtēja situācijas dēļ, kuru ar konstatējam ādzeklīņem atrisināt nevar, jo ir zaudēti ienākumi, cilvēkiem ir iespējams vērsties sociālajā dienestā un lūgt palīdzību.

– Kādās situācijās to var darīt?

– Situācijās nedz bet dažādas – pazaudēts darbs, neizpildās īgauns vai nespēja sniegt kādu pakalpojumu, nozaudēts naudas maks, bija ugunsgrēks vai, piemēram, nebija iespējams saņemt bezdarbnieka palīdzību, vai, kā tas bija pavasarī, kad cilvēki pazaudēja darbu un nevarēja atrast jaunu. Vēl atbalsojām individuālo darba veicēju, kas arī palika bez ienākumiem. Visos šajos un vēl daudzos citos gadījumos, kad cilvēks ir palicis bez ādzekļiem, nes vainu pakāpes.

– Ko jūs vērtējat?

– Mēs neveērejām konkrētos ienākumus, bet – situāciju. Tīnad – cilvēkam vai ģimenei bija ienākumi, kuru tagad vairs nav vai arī ne ir būtiski samazinājušies. Šāda situācija cilvēks nākstu ieņāzināmu sociālajām dienestam un lūdz atbalstu.

– Cik liela palīdzība jūs varat izmaksāt?

– Summa nav liela – ne ir 150 eiro gimnāsiņ ģimenes locekļim un 100 eiro katram nākamajam, bet tas tomēr ir vairāk nekā vēlos to ir definējusi – 80 eiro pilngadīgajiem un 50 eiro bērniem.

– Un cik ilgu laiku šādu atbalstu var saņemt?

– Pēc pirmdēes runājot, mēs varam šo palīdzību konkrēti uz nesēsi, uz divām vai trijām, kas šķiet ari ir bijis ilgākais laiks, kad mūsu atbalsts ir bijis nepieciešams, lai cilvēki varētu sakārtot vai pārkārtot savu dzīvi, atsāt darbu vai ar izvēlētus citus risinājumus.

GMI, trūcīgā un maznodrošinātā statuss

– Bet ko darīt, ja krīze ieveilkusi, ja darbu nav, ienākumu nav, nekā nav.

– Tādā gadījumā ir ņēmīto garantētā minimāla ienākuma (GMI) pabalsts, kas šobrīd ir tās eiro uz cilvēku, bet no jūnija gadā bus 109 eiro, kā arī bīgi piešķirt trūcīgās vai maznodrošinātās personas statuss. Tieši, šādos gadījumos gan sociālās darbinieks veneis ienākumus un ar mantisko stāvokli – tātad, kas ir kopos, kādas ir automašīnas, nekustamais īpašums un vēl mēs apaskojām cilvēku dzīves vietā. Ja tiek piešķirts trūcīgās vai maznodrošinātās personas statuss, ir tiesības pretendēt mājokļa pabalstu, kam apmēram pēc formulas un reālā kopsumā pakalpojumu pārēma, bērni var

preču sarakstu

Anita stāsta, ka «Mego» veikals strādā visu diennakti un viss esot mierīgi

iepriekšējā veikalniņā aizliegtie akumulatoriņi...

Vaicāju, kas tad ir tā prece, kuru pircēji šodien jautā, bet iemīļotajā DUS nopirkt nevar, pārdevēja Guļina pastāstīja, ka, ka jau visur, tas ir alus un cigaretes, tāpēc vispirms tās... Iesēju bļāves. "Jā, cilvēki bija samīgināti, ka nevareja, ka ierasts sestdienās, nopirkt Superbingo loteriņi! Pagasti dienā manas loteriņu biletes tegādāja 20 un pat 30 cilvēki... Bet citādi gan mums te nekādu problēmu nav. Nav ari ar cietušiem jaunās – visas ienāmjas preču piedāvājuma zinā jau ir izdarītas kases aparātā, tāpēc mēs, par gribēdamas, nevarētu pārdot to, kas nav atļauts."

Tātad – DUSā viss mierīgi. Taču, atradoties un pamērot skato ārpalkā, pamanu uzrakstu, kas pieestrets pie gāla ogļu maisa un vēza, ka ainpreces te šodien neprāvot... Tad kas ir tās auto preces, ko tomēr te pārdod?... Vai valdības lēmumi mainās tik bieži, ka uzrakstus nepagūst aomainīt?

Mierīgi strādā visu diennakti

Kurzemes ielas «Mego» veikalā, kur ienākot tepēju un ari nofotografēju uzrakstus, manu darbaļonos tādaļ pamana apsargs un, ka jau vaja profesijāi piemākas, tādaļ ari apvaicājas par tādas īpašas inteneses lemešiem. Bet uzklausīja uzslovu par pārskatāmo informāciju un pārlūkoja modeļu, ezsec ka šajā veikalā esot ļeļ karstu un aeesot nekādu problēmu. Tam piekrīt ari uzmanīts pārdevējs. Vien pārdevēja Anita vien ierosināja ievērojis: "Vai tu būtu kāda ļeļ vaina un nes no ar stupņi saliktu, ja cilvēks, kas nopērk mālus, otas un pienu, nopirkts ari pannā?" "Jē! Anita, veikāa iesaņojot ieksmēto pārkumi = «Mājerīši» gaišo biezpienmasu, piebilst, kā droši vien grūtāk tagad kļūjas kolēģiem, kas strādā rakstu maiņā... Ne ir, bija jāsagādā ierobežojumus, lai uzzinātu, ka Tukuma ārkal ir pilnapjoma diennakts veikals. Un ja, ārī, ka taja nu ir ierobežots preču apjoms... Bet apdomājot, vaicājam Anitai, kas tad ir tās "pārmas nepieciešamākās preces", ko nakts laika tukumnieki tā ņēmās, ja alkoholu jau tik un tā – vai ar, vai bez kovid ierobežojumiem – pēc 22.00 arpārdoši? Izrādās, esot gan strādāt vērts, jo pilsētnieku vajadzības nakti ari bez alkoholu esot gana daždas. Daudz perkot gaļas izstrādājumus, dažādus konditorejas izstrādājumus un salātus, jā, ari tradicionālas piens un maize kādam segušā jau krietni pēc pusnakts pārmākam. Bet bijis ari tā, ka kāda kundaze par 200 naktis tecinjem vien pēc kāpostgalvas ierodusies. Ja, pircēji nākot un par kādiem konfliktiem par nav dzdzēm. Un ko tur konfliktos, ja viss var dabūt un apsargs pārdevēju-kasieri saņē ka acumezgā?

... Ari par kases uzmanītās darbinieces apstiprināja, ka viss esot mierīgi. Vienīgais, par ko lūr ar jaunajiem noteikumiem sākuma uztraukušās, ka ne bīs garumgāje saraksti, kuros vārsts, sēbot par kases, bus kārta prece izpārdauda – drīkst vai nedrīkst tādu tegāt. Taču vīns notiekot labāk neka cerēts – "aizliegtās preces" aorobežotas ar lēmēm un nemaz veikāa preču sistēma nav ievaduta (vai, drusk, ir no tās inventāra), tāpēc – nekādu problēmu.

Gluži kā svētdienā

Pārsteidzoši kļūs un ari tukšs bija **Kurzemes ielas veikals «Maxima»**. Nē, preču bija gana, taču pircēju... Ja, tik mar šajā veikalā nestrādājas redzējot. Ari pārdevēja apstiprināja, ka pircēji tiekam ir ļoti maz. "Nu, apņēmies tā, kā parasti rudenī svētdienās. Tad jau vispār pārāta mar cilvēku. Lai gan, kad jau, ka tagad, uvojas Ziemassvētki, tas jau arkal cilvēku ir vairāk, jo cenšas savāciegi nopirkt svētku dāvanas," tā veterānīte preču pārdevēja. Vaicāta par citām šīs dienas atšķirībām, viņa ieminas, ka pamatīgu tecu bijis no rīta, kad pēc ļoko, ļoti nepieciešamās stipināja dzēšena pudeles bija ierādes kādas jāi izņāja vīs – esot kļūdās tā, ka viss veikals drebēja. To, ka konflikts bijis pamatīgs, apstiprina ari «Maximas» pārdevēja, vien no vīņam pārbāst, ka ar tiem pajāņiņiņjem jau nekādu joku nav – cilvēks tādā stāvoklī jau neaprot, ko dara, un var ari nosmit... Jā, ka varējušas aoprast, izslēpušās par ierobežojiem un preču trūgošanas aizliegumu brīnīdamās neko nebija dzdzēja...

Turpmāk vel.

TIRGOTAVAS APMEKLĒJA IVONNA PLAUDE

Koku ciršana pie Melnezera ir sākusies

Vakar, 8. decembri, Melnezera mežā, kā mūs informēja iedzīvotāji, ir uzsākta koku ciršana. Kā lecināja informācija dažu domes deputātu sociālajos tīklos, darbu vietā bija nonākusi ari «Latvijas valsts mežu» (LVM), Valsts meža dienesta un pašvaldības speciālistu tikšanās. Kā var spriest pēc Facebooka ievietota video, tajā piedalījuties vien abi domes priekšsēdētāja vietnieki, LVM speciālists J. Zīlāns un, iespējams, ari kāds piesaistītais domes sabiedrisko attiecību speciālists. Taču ne iedzīvotāju pārstāvji, kas domē un LMV bija par ciršanu interesējušies, ne žurnālisti šajā pasākumā netika pieaicināti, lai ari tieši mēs gan interesējāmies, gan rakstījām par šiem darbiem un iepriekš ari Latvijas valsts mežā sollīja informēt par savām turpmākajām darbībām. Bet...

Pēc publiski pieejamās informācijas secināms, ka nekas vainā, ka jau iepriekš esam rakstījuši, tiekoties aev tīcis paēnāts, vien skaidrotes, ka īstenās bojāts un nāgzaužu skanos kokus, kuru zāģēs ar sokām, bet ārā izvedās... ar tehniku. Ja, un tā bošot mazaka neko cirkaet ciesmās redzama... Ir gan ari kāds iepriekš nemīļots jautājums. Proti, ir īzskaņējis, ka ciršana notiks ari Eiropas nozīmes biotopā, taču kādā apmērā, tas netika konkretizēts.

Vakar sazinājāmies ar LVM Meža apsaimniekošanas plānošanas vadītāju **Jāni Zīlānu**, taču aizņemtības dēļ viņš uz mūsu jautājumiem neatbildēja, taču solīja to izdarīt nākošās 8. decembri, tātad – rīt.

Tikmēr esam uzklausījuši ari kādas lakūzkosa lasītājas viedokli, kas vakar no rīta paņēmusi, ka darbi ir sākušies.

– Man šī koku ciršana šķiet ļoti neparasta, jo par to nav nekādu skaidrojumu. Vien daži plakāti, un viss. Šis taču nav privāts mežs, kur īpašnieks rīkojas, kā viņam šķiet pareizi, šis ir valsts mežs, kō apsaimnieko «Latvijas valsts mežs», un man kā šīs valsts iedzīvotājam ir tiesības dzirdēt par apsvērumiem, uz kuriem šīs apsaimniekotāja pamatojas, izvēloties kokus cirst, piemēram, biotopā.

Man ir ļoti žēl, ka aiz meža dzirdi saredz tikai zaudu, bet neredz, ka tukumniekiem ši vieta ir daudz kas vairāk par zaudu – tā ir vienīgā reāli atpūtas vieta, jo centrā, piemēram, mums tādas nemaz nav. Es zinu, ka daudzi ciršanu pamato ar vēlmēm, ka mēs ļaudīsim jaunos kokus vietā, bet, pasākuma šīs jomas dzīvē! Esmu tādās redzējusi – tur visas eglītes un priedītes ir visuzāda augums, tur vies ir tā izkopts, ka nav citi koki vai krūmi. Un, pats galvenais, tur nav nekādas aizauga, jo šie koki jau nav dabiski augoši – tie ir stādīti ar apzīņāmu jo ātrak, jo labāk izpēt kokmasīvālu, nevēr nodrošināt ainvēkki vidi iedzīvotājiem. Bet mūsu mežs pie Melnezera – ir dabīsks. Ja to nocirtu, tad izmetīsim dabīskos mostjus, kas tur ir pašā vēdīgākā, izmetam sēņu vietas, izsaucam augus, kas mūsu mežā vairs neatsaugē! Tāk, par ko ir stāsts – vai no, ko dabu pati ir veidojusi, cilvēkiem ir tiesības likvidēt?! Un kur palika zvērieji, putni? Mēs sakam, ka dzīvā radība arvien tālāk no pilsētas un ciemiem, bet vai kāds ir padomājis – kāpēc? Tāpēc, ka nav mežu, kur šī radība varētu pāldēt! Mēs visi baižāmies par Covid-19 izplatību, un pamatoti, bet, kā zināms, kā vīss aizsākās? Un aizsākās no dzīvniekiem. Bet – vai tas nav augstdzījums tam, ka cilvēks ir pārāk iejaucies dabas procesos? Vai ti ari dabas reakcija uz cilvēka rīcībā? Un vai gala gala ārs tagad neuzkarc par to maksāt?

Šie ir jautājumi, par ko jādomā, un cilvēkiem, kuru rokās ir dota šeb atbildība kādā par mūsu dabas bagātībām, ir jāņņēj skaidrot, kas, kā un kāpēc tiks un tiek darīts!

***

Jāpiebilst, ka tīkšās mūsu bes LVM atbildes, tās publicēsim tu vienādās ārmānā LVM pārstāvjes organizēt plašāku tikšanos ar iedzīvotājiem, lai skaidrotu, kāpēc tīkoša ciršana vispar iecerēta. Vismaz publiskajā telpā LVM pārstāvji atzīna, ka ir gatavi skaidrot vēl un vēl.

Atgādināsim, ka vēstuli valsts institūcijām un Tukuma domei ar aicinājumu novērtēt nodēm par Melnezeru aizsargājamas dabas teritorija statusu iepriekš ēkiem var parakstīt redakcijā – Brīvības laukumā 10, Tukumā, 1. stāvā. Jāpiebilst, ka ir iesniegts pieprasījums uzzināt paraksta vākšanu ari vietnē «Manā balss», no kuras tiek gadīta atbilde tuvākajās dienās.

UZKLAUSĪJA AGITA PUŠĪTE

ZIŅAS

Iespēja iepazīties ar plānu

Jau vēstīts, ka, neskatoties uz to, ka Kandavas novada par iespēju tupt neapreinotam ar Tukuma, Cēsīs Saldus tiešā, paralēli tomēr notiek daždažādi plānošanas dokumenti izstrāde, to skaitā topošā Tukuma novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022.–2042. gadam un Tukuma novada attīstības programmas 2022.–2028. gadam izstrāde. Ar izstrādes procesu un to, kas jau paveikts, šobrīd iespējams iepazīties ar Kandavas novada domes mājaslapu.

Jaunieša centrs – tikai attālināti

Kā informē jauniešu centrs «Nagla», līdz 11. janvārim jēb līdz aktuālas situācijas noskaidrošanai tos apmeklētājus pieņem tikai individuāli. Tajā paša laikā tiek organizētas dažādas aktivitātes un konkursi, bet attālināti režīmā. Vēl centra jaunumi – jaunatnes darbu ir uzgrieznuši Laura Kristīne Antonce, kas nomainīs Kristīne Bērnandi, kas darbu atsācēsies ir aobrnosi pārnesti.

Vēl var pieteikties

Tikai šonedēļ – līdz 15. decembrim – turpinās pieteikšanās vokālisto konkursam «Gaismas dzīesmas Kandavā». Šoseiz izpildījuma veši veseī atzīmēm.

Paciņas pirmsskolas vecuma bērniem

Plašas Ziemassvētku svinības šogad nenāk nevarēs, to skaitā ari egļiņa bērniem. Taču pilnīgā, ka novada bērni pirmsskolas vecumā tomēr pie savām saldumu paciņām ēiks. Pieteikšanās – Kandavas sociālajā dienestā, bet paciņu saņemt bos iespējams Kandavas promenādē 26. decembrī laika no 15.00 līdz 16.00; Matkulē pie kultūras nama 27.decembrī no 15.00 līdz 16.00, Cēre 22. decembrī no 12.00 līdz 13.00 – Cēres tīgsu kultūrnā; Valdeļāos – 20. decembrī no 15.00 līdz 16.00 – pie kultūras nama; Zemītes pagastā – 23. decembrī no 15.00 līdz 16.00 pie tautas nama; Zante – 18. decembrī no 11.00 līdz 12.00 pie kultūras nama; Vānē – 19. decembrī no 12.00 līdz 13.00 atpūtas parka «Spāres».

Lai saņemtu Ziemassvētku paciņu, vecākiem jādodas pie savā pagasta sociālā darbinieka vai uz Kandavas sociālo dienestu, kur tiks to smiegā kupons.

Jauniešu darbu izstāde

Aģidišām, ka no šīs nedēļas mākslas galerijā «Vējupīte» ir skatāma jauna izstāde – Kandavas mākslas un mākslas skolas Mākslas nodaļas audzēkņu un ar absolventu darbi. Savukārt no ceturdienas, 10. decembrī, Kandavas promenādē bos skatāma bērnu zīmēto Ziemassvētku atklātņu izstāde.

Donoru diena

17. decembrī no **10.00 līdz 13.00** Kandavas novada sociālā dienesta telpās notiks Donoru diena. Potenciālajiem asins donoriem jāņem līdzi personu apliecinošs dokuments, ka ari pārī savām bankām, kontam. Sīkāka informācija par to, kā sagatavoties asins ziedošanai: www.donori.lv.

Zantes ģimenes atbalsta centrs – paplašinās

Ar Latvijas Bērnu fonda atbalstu tiešī šobrīd Zantes ģimenes atbalsta centrā norisinās remontdarbi. Kā pastāstīja centra vadītāja Aija Švāne – te, piemēram, top piecas jaunas istabiņas ģimenēm ar bērniem. Tāpat paredzēts nodalīt telpas vardarbībā cietušajiem pieaugušajiem bez bērniem, kas līdz šim dzīvojuši vienā ēkas spārnā ar ģimenēm. Rezultātā, skaidro A. Švāne – būs plašākas iespējas palīdzēt.

Vieni darbi noslēgsies, citi – vēl priekšā

Kopumā darbi izmaksā ap 40 000 eiro, un tos veic SIA «Kandavas celļi», ar ko centrom cost bijusi ari labu līdzšinēju pieredze. Bez jau pieminētajām istabiņām remontu piedzīvo ari sanitārās telpas – dušas un tualetes, tāpat bija atjaunota veļas māja. Savukārt ar zaļošanu atbalsta bērnu iespēju izgāšāties jaunas veļas mašinas. Jāpiebilst, ka izstabiņas tiek iekārtotas uz jau esošo centra telpu rēķina. Kā skaidro A. Švāne – pieņēmējiem līdzšinējo darbu kabinetos, un no vairāki speciālisti turpmāk strādās kopā. Šos remontdarbus plānots noslēgt līdz šī gada augustā. Tātad – jau pavisam drīz.

Runājot par citiem darbiem, kas vel būtu jāpaveic, centrs šobrīd gatavo tāmi, lai varētu to iesniegt topošajam pašvaldības budžetam. Un vajadzēju nā ēkas pagrabstāvā, proti, būtu jāmainā apkures sistēmas caurules, – skaidro centra vadītāja. Šobrīd situācija rāda, ka, ja kaut kam pārjēgas, tad citur jau atkal kaut kas ir saplīsis. Bet, protams, darbiem klāt reāli ķersies tikai tad, kad ši apkures sistēma būs noslēgusies.

Vardarbības, šķiet, kļuvis vairāk

Šobrīd – pandemijas laika – Zantes centrā klientu skaits ir samazināts, kas, kā skaidro A. Švāne, liels nav saistāms ar ar izmaiņām sociālo dienestu un tālāpiešu darbā. Tajā paša laikā, ka novērojusi vadītāja, vardarbības gadījumi kļūst arvien vairāk, ko, ļoti iespējams, ari veicina tās laika, kas dzīvotāji ģimenēm spēd? Ilgstoši dzīvot mājās. Un situācija ir dažāda…

Vienāgan, ka centra bērnam solās ar mācībām – kāda režīmā tās notiek? Kopumā centra šobrīd ir 15 bērni skolas vecumā, un šiem divi apmeklē skolu. Savukārt pārējie mācās attālināti turpat centra telpās – datori tiek nodrošināti, kā arī, ja nepieciešams, centra darbinieki izpildīz mācību vielu līdz galam izpētī.

Pārbauda visus

Ja kaut kas šajā laikā tomēr nenotiek, tad tās ir dažādu grupu sodarbības. Un ari speciālisti, piemēram, psihologa, konsultācijās nonāk tikai tad, ja bez tām ārēji nav iespējams. Vīrieši cīnās – centrons nekur ārēji aplūkot nestrādā un arī, piemēram, veikals apmeklējums tiek organizēts konkrētos laikos, kad paredzams, ka apmeklētāju varētu būt mazāk. Vienādas centra darbinieki un ari klienti tiešī vakar ir veikušī tā saukto sīkāku testu, kas nosaka «Covid-19». Tas tiek darīts nevis tādēļ, ka būtu aizdomas par vīrusa izplatību, bet gan – lai palīdzētu šobrīd spēkā esošos noteikumus aptīpes un citos centros, skaidro A. Švāne.

Tajā pašā laikā – kaut ari pieņemīgi – svētki centrā būs, un jau nākamajā nedēļā plānots, ka uz centru atceļos svētku dāvanīņas.

LIENA TRĒDE

NOVADA DOMES PRESES KONFERENCE

Par skolām, amatiem un gatavošanos svētkiem

Pagājušajā piektdienā, 4. decembrī, ka tas šobrīd ierasts – attālinātā režīmā jēb sazvanoties – Kandavas novada domes priekšsēdētājai Ingai Priedei vaicājām par šobrīd aktuālo.

Vērtēšanas un attālinātās mācības

Neskatīot ikdienas darbus, šonedēļ, 9. decembrī, plānots turpināt sarunas par Kandavas ģimnāzijas jēb tehnikuma izlaiduma nākotni, ko, ka vēstījām, izglītības un zinātnes ministrija tās iecerējusi apvienot ar Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikumu. Vēl – turpināsies Zemītes sākumskolas akreditācijas process jēb izvērtējums, kas gan nav tieši saistīts ar skolas statusa maiņu (no pamatskolas uz sākumskolu), bet ar to, ka ir noslēdzies kārtējais akreditācijas periods. Tiešā kārtā varētu būtu gatavs vērtējums – šobrīd esot gaiti pārēji, jā, piemēram, vēl nav ar atzīmēm par Kandavas mākslas un mākslas skolas vadītājas akreditāciju. Bet, iespējams, vēl šīs gada ārzīmma bos.

Mācībām jāturpina – no šīs nedēļas attālinātā mācīšanās ir norādīta arī 5.–6. klāšu audzēkņiem. Kā skaidro I. Priede, piemēram, K. Mīlenbaha vidusskola uz šādu režīma dāļēji jau pārgājusi, pirms to noteikusi Izglītības un zinātnes ministrija. Proti, ka varēšu nodrošināt noteiktos kvadrātmetrus uz katru bērnu, lādāka klases tīka dalīta pa grupām un uz stundām klātienē devās katra sava laika. Šobrīd – jau pilnīgi attālinātā režīmā.

Sveicieni hartai

Sarunu norisinājās pagājušās nedēļas beigās, kad pāleta, to skaitā ari svētku egle promenādē, vēl tikai posās svētku rotā. Kā skaidroja I. Priede, atklāšanas pasākums, protams, nākot nav plānots un ari svētkos šobrīd iecerētas tikai attālinātas uzāmas. Vēl pirms egles atvešanas kopā ar jauniešu centru rādīsies ari Ziemassvētku apsveikums Eiropas mazo pašvaldību hartas pārstāvjiem. Jautājums, ka ierosināk – pirms pandēmijas – bija paredzēts, ka nākamā gada pavasarī tieši Kandavā notiks vieta no hartas dalībnieku tikšanas reizēm. Taču šobrīd, skaidro I. Priede, kad iekavējies jau citi projekti un pasākumi, nav zināms, kā un vai šis pasākums pārskatīsies nākotnē notiks.

Budžets vēl tiek plānots

Kaut novada nākamā gada budžetu ir plānots pieņemt februārī (ās jāpaveic dīvā mēneša laika pēc tam, kad apstiprināts valsts budžets), pašvaldība turpina apzināt savas vajadzības. Tā, piemēram, Matkulē ieceļvērojāj grīdēvu uzzāāt dīka tērauma. Vānē – turpināt esošās atjaunošanas, bet Cēre – to uzsāk. Tāpat vairākos ciemātos ir bijusi interese par apgaismojuma tīklu, kas ari tiks vērtēts. Vienu no sadzīvošanas jautājumiem vajadzēsot ir atrisināts, kā Matkules sociālajā mājā «Bērzdaži» bērnu nepieciešama jauna telpa. Savukārt Zantes ģimenes krāju centrā, kur plānots izstrādāt projektu, vēlētāsāk, ar savu ātrāvu bos jāpiedalās ari pašvaldībai. Par plānotajiem darbiem Kandavā – ieceres, ka vasēru turpināt asfalēt ausāts ēeliņas, piemēram, Rožu, Valtera un Valesmes ēeļu. Tāpat ari atmalā bērn ierīkot jaunas latvāu stabus.

Iecerēta labdarības akcija

Turpinot iepriekš aizsākto, ka paziņoja I. Priede, ārjēkle novadnieki, kas šobrīd dzīvo izvaižās, solījuši organizēt Ziemassvētku labdarības akciju un dāvās par novada senioriem. Tāpat ir informācija, ka līdzīgas aktivitātes plāno iesaistīties ari citi novadnieki. ~~~

Laiks Kultūrai
Neatkarīgās TUKUMA ZIŅAS
Par spiti aukstajiem vējiem un ierobežojumiem – kultūrā viss dzīvo un mutuļo. Mākslinieki strādā, dzejnieki dzejo un rakstnieki raksta. Lai mums, kas to bauda, būtu ko darīt. Par to arī šajā decembra pielikumā.
KULTŪRVĒSTURE, LITERATŪRA, MĀKSLA, MŪZIKA, TEĀTRIS, VALODA
#108 2020. GADA 8. DECEMBRIS

Tukuma Mūzikas skolai – 93

Šodien, 8. decembrī, Tukuma Mūzikas skolai aprit 93. gadskārta! Neskatoties uz valstī izsludināto ārkārtas situāciju, mācību darbs skolā turpinās. Pavasarī vīs notika pēkšņi, uzreiz pārgājām uz attālinātu mācīšanos, centāmies ātri apgūt visu jauno. Pārliecinājāmies, cik svariga ir pedagoga klātbūtne un iespēja audzēknim saņemt tūlītēju padomu. Mūziku mācīt attālināti ir liels izaicinājums, īpaši iesācējiem...

FOTO: Baiba Pastarniece

Tukuma Mūzikas skola tradicionālajā 1. septembra gājienā

Paguvām koncertēt

Budēna sākumā paspējām uzstāties dažos koncertos – Zaļās dienas svinīgajā ieskaņas koncertā Tukuma evangēliski luteriskajā baznīcā, pēc kura sekoja skolas kolektīva kopīgais gājiens uz skolu. Bijām ciemos Tukuma E.Brūnieka-Upīša 1. pamatskolā, ar ko mūs bērnus iestāties mūzikas skolā. Plašu koncertu sagatavojām pasākumam «Tēvu dienu Tukumā», mūsu **kolektīvā ansamblis** (pedagoģe Dace Bērkāla) un **dziedātāji** pedagoģes Gita Vanaga vadībā uzstājās Senioru dienas pasākumā Jaunmoku pilī «Dabas iedvesmas». Audzēknis **Edgars Ķiņķeris** atzīmēja piedalīties Jura Jurjāna XXII Starptautiskajā konkursā «Jaunais mežģītnieks 2020» un saņēma Atzinību (pedagoģe Mārīte Rozenberga, koncertmeistare Naira Melgalve). **Klarnešu ansamblis** nostājās programmas ierakstā ar pieteikumu IX Starptautiskajam ģitārmūzikas festivālam «Vēju ģitāri 2020» Liepājā (pedagoģe Normunds Krūmiņš). Tradicionāli rīkojām valsts svētkiem veltītu koncertu, bet īsajā sagatavojām koncertu «Jūsas zaķēš izaustais» ierakstu un nosūtījām mūsu audzēkņu vecākiem.

10. lpp.

MŪSU NOVADNIEKI – DECEMBRA JUBILĀRI

Helēna Dūzniece (dz. Liniņa, līdz 1940. gadam – Gertnece; 1890–1980), pedagoģe, bērnu lugu autore, sabiedriska darbiniece dzimusi 1890. gada 22. decembrī Rīgā. 1906. gadā beigusi Rīgas pilsētas meitenēm skolas pedagoģisko klasi un ieguvusi mājmāmiņas nesēja vārdu valoda un ģeogrāfija. Studējusi Polijā (Ceansohova), Krievijā (Petersburga, Voroņeža, Jelecā). 1920. gadā kopā ar vīru Frīci Dūzneriņu (Gertneru) atgriezusies Latvijā. Kopš 1921. gada bijusi Pērnāles pamatskolas pārzine. Veikusi sabiedrisko darbu, rīkojusi teātra izrādes. 1944. gadā devusies bēgļu gaitās uz Vāciju, dzīvojusi Ansbergas nometnē, tad pārcēlusies uz Zviedrīju un dzīvojusi Geteborgas tuvumā. Vadījusi Geteborgas latviešu skolu. Mūžsū 1990. gada 24. jūlijā Geteborgā, Zviedrijā, apbedīta Kvibergas kapos.

Radošā darbība: *1939. gadā uzrakstaromānu Mātes mulgas-bērnēm, skolēnu vajadzībām izrādēm, pēc kuras tapušas lugas Jūsas, kas lesnoties Geteborgas latviešu skolā, «Ķēļu mākslā» (1953), «Zīmenāja pie rūjītiem» (1966), «Mūžā bērnam» (1968), «Gada laiks un 12 mēneši» (1970), «Dzīvojamjonas dzīvībā» (1971).*

www.liemure.lv/lv/person/Helena-Duzniece/87339. [Iskatīts 20.09.2019]

Kornēlija Ozoliņa (dz. Bērza, 1940), keramiķe, dzimusi 1940. gada 19. decembrī Ludzas ergeļnieka ģimenē.

1955. gada beigusi Tumes pamatskolu, bet 1960. gadā – Rīgas Lietišķās mākslas vidusskolas Keramikas nodaļu. No 1959. līdz 1960. gadam strādājusi Rīgas porcelāna fabrikā. No 1961. līdz 1967. gadam studējusi Latvijas Valsts mākslas akadēmijas Lietišķās dekoratīvās mākslas nodaļā. 1967. gadā sākusi strādāt radošajā Kipsala keramikas darbnīcā. Kopš 1971. gada Mākslinieku savienības biedre. Darina Ģetrijumus un dekoratīvus traukus, kā arī keramikas objektus un monumentālās keramikas kompozīcijas.

Radošā darbība: kopš 1966. gada piedalījusies izstādēs Latvijā, Polijā, Kanādā, Dānijā, Japānā, Francijā, Zviedrijā, Norvēģijā.

www.bukinists.lv. [Iskatīts 12.08.2014]

Ināra Ganja (1965), scenogrāfiste, kostīmu māksliniece, dzimusi 1965. gada 26. decembrī Tukumā. 1985. gadā beigusi Rīgas Lietišķās mākslas vidusskolas Dekoratīvās noformēšanas nodaļu. 1992. gadā beigusi studijas Latvijas Mākslas akadēmijas Glezniecības nodaļā. 1991. gadā pupildīšanās T. O. Bānena scenogrāfijas darbnīcā Londonā. Iegūvusi mākslas grādu scenogrāfijas specialitātē Latvijas Mākslas akadēmijā. No 1989. līdz 1999. gadam veidojusi scenogrāfiju un kostīmus vairāk nekā 50 izrādēm Latvijas Nacionālās operas, Jaunmoku teātra, teātra „Kabata", Nacionālā teātra, Krievu Drāmas teātra, Daugavpils teātra, kā arī latviešu Nacionālā operas un baleta teātra izrādēm. LNO veidojusi scenogrāfiju un kostīmus tādām izrādēm kā „Raimonda", „Mūzikas skaņas", „Žizele", „Kopēlija", „Apburtā pēnceņe", „Bajadera" u. c. No 1996. līdz 1999. gadam bijusi Valmieras teātra galvenā māksliniece. Ilgstoši sadarbojusies ar režisoriem Oļģertu Kroderu (1921–2012) un Feliksu Dečānu (1957–2019). Strādājusi par pasniedzēju Rīgas Dizaina skolā, darbojusies dizaina žurnālistikā, interjera un modes dizainā, mākslas pedagoģijā. Kopš 2000. gada stilīste, žurnāliste žurnālā „Deko". No 1994. gada Latvijas Scenogrāfu savienības biedre. No 2009. līdz 2015. gadam LNO Dekorāciju izgatavošanas un remonta daļas vadītāja. 2005. gada veidojusi Latvijas vēstniecības ASV, Vašingtonā, reprezentācijas telpu interjeru, bet 2006. gadā – NATO Rīgas samita vizuālo tēlu un telpu dizainu.

Radošā darbība: *kopš 1986. gada piedalās izstādēs „Scenogrāfija" galerijā „Durvis" Iekšrīgā (2000), „Klasika. Personīgā arheoloģija" Tērbatas fabrikā Rīgā (2012), izstādēs Latvijā, Izraēlā un Somijā, piedalījusies mākslas projektā „Survival Kit" (2009). Prāgas scenogrāfijas biennālē (1995, 1999).*

Apbalvojumi: 1989. gadā – diploms Radošās scenogrāfijas festivālā Vīnē, 1995. gadā – Latvijas Tēlotāju balvas konkurss, nominācija kostīmi 2011/2012. gadā sezonas labākā kostīmu māksliniece stērpiem L. Mīlenbaha baletam „Bajadēra".

Latvijas enciklopēdija. II sējums. Rīga: SIA „Valērija Belokoņa izdevniecība", 2003, 799 lpp. – 575. lpp.

10. lpp.

Tukuma Mūzikas skolai – 93

9. lpp.

Tukuma Mūzikas skola lepojas

Jauno mūsu skolā iedīdzinātu izcilības balvu «Tukuma Mūzikas skolas LEPNUMS» iepriekšējā mācību gada ieskaitā pasniedzēju pedagōgēs Mārtes Zīles audzēkoņi pianists **Evai Blumbergai** par īpaši augstiem sasniegumiem visā mācību periodā un Tukuma Mūzikas skolas popularizēšanu. Eva Blumberga ir muzikāli ļoti apdāvināta, talantīga pianiste ar lielām dabas spējām. Lielākā sadarbība ar savu pasniedzēju, mācītāju un mīļotāju pedagōgu Mārti Zīli Eva mūzikas skolas mācību laika piedalījusies 28 konkursos, tajā skaitā 16 starptautiskos un republikas mēroga konkursos, divos valsts konkursa finālos, trīs reizes godalgota konkursā «Talants Latvijā», septiņos reģionālajos konkursos, vienmēr iegūstot augstu īpašās novērtējumu. Kā zīmīdz koncertējusi. Mūsu skolu Eva pārstāvējusi arī konkursos Ģedlītānijā un Pasnīcā. Tagad jūnijā turpina mūzikas izglītību Jāņeļa Medņa Rīgas 1. mūzikas skolā. Lepojamies un apsveicam!

Skolas jubilejas ietvārā atzīmēsim arī mūsu «Gada audzēkni» **Evelīnu Vasiljonoku** (pedagōgs Māris Folitbergs) par augstajām sasniegumiem Jaunrīci Putniņai veltītajā Starptautiskajā jauno pianistu konkursā Valmierā, VII Starptautiskajā Arvīda Žīlinska jauno pianistu konkursā Jēkabpilī un koncertdzīvā.

Mūsu «Gada skolotāju» **Dace Bleiķša** līdzās pedagōgiskajam darbam Tukuma Mūzikas skolā un Ogres Mūzikas un mākslas skolā spēlē kokleļu ansambli «Kūtsa», sacer kokļu mūziku. Viņas skaņdarbu «Dod, dievīņ, lietum lā» pateicoties ansamblī XII Latvijas Skolēnu jaunrades dziesmu un deju svētku Kokļu lielkoncertā.

Savukārt mūsu absolvente Linda Kristiāna Vīksne kompozīcijas ir iekļautas izlasē «Mūzika Bērkšu» jaunajā noti krājumā «Latvieļu komponistu skaņdarbi Flautai un klavierēm».

Gaidām jaunu skolas ēku

Viss turpinās, tikai savādāk – bez koncertiem, konkursiem, festivāliem klātienē, bez mūsu uzcītnajiem klausītājiem. Tagad iekārtas situācija labā mainījusies ir iespēja sniāties individuālajās stundās ar audzēkņiem. Skolas rīcībā: pūtēinstrumentu ansamblī, vālēnīekī, kolektīvā, akordeonistī, vokālā ansamblī un pat klavieru duetī šajos apstākļos darbojās individuālī, tomēr ļoti pietrūkst kopā spēlēšanas, jo tad skan pavisam citādāk. Mūsu skolas ēka dažās klasēs vispār nevarēsim par individuālās stundās nomērīt, jo tās ir pāsāk mazas, to kvadrātmetrī neatbīstot noteikātajām uz vienu cilvēku.

Mēs gaidām jauno Tukuma Mūzikas skolas ēku, kurā turpināsies mūzika pirmo profesionālo ieņemšanās apgāsāsna, izaugšu mākslas mūzikī, komponīstī, koru diriģentī, diriģentiņā, mūzikas pedagōgī, utt.

Tagad galvenais pārdzīvot šo laiku, jo tieši dzīvā mūziciēšana var dot baterāsmu un harmonīju, kas tik ļoti mums vāsāra vajadzīga.

LIGITA ZEMNIECE, TUKUMA MŪZIKAS SKOLAS DIREKTORE

Balvas «Tukuma Mūzikas skolas LEPNUMS» ieguvēja Eva Blumberga un pianists Vestards Šimkus

MŪSU NOVADNIEKI – DECEMBRA JUBILĀRI

Žanim Grīvam 110

Sumināt, kad sauc gaiņu
Tā uz spāņveļņu lāsi,
Rāsi – nu ir dzīstīt grāsi
Pīnāku par Dagabēsi!...

Es vēl neņņāju lāsi, kad mūsu kaimiņos uzdzīvināja šo brīnišķīgo gramatu. Neņņāju, kas ir autors, bet gaidīju, kad vākarā manma pābāsn priekšā vārna vākara stāsta. Kad ieņņāju lāsi, tāku pie „Bērtes Dūcenātes celojuma" un kopā ar viņu apmeklējām Kubu, Āfriku, Sicīliju, Spāņiju... Tas bija pārnāsa celojums pasaulē, kuru vēl neņņāju. Tad sākoja stāsti par Spāņiņu pāboņu karu un filma „Nūktīnē" ar divām šārmantīem aktīeņem mūsu pāsn pāb Gunāru Cīlākši un pāļņa aktrīsi Polu Rakusu. Ja, sākoja ar romāni „Cilvēks gaida rītu", „Zemes bērni", „Zēns albatrosa spārnōm". Man paika. Lasāju ar interesi, ļoikam tupec, ka esmu piedzīvōmi kā ses gramatu tāpu. Un vēl kādām nesapratu, kas tik sākts ir šajā darbā, jaņņi bērnu literatūrā. Šodien Žanis Grīva, tāpat kā Andrejs Upīts, Vilis Lācis, Anna Brodele, Arvīds Grigulis, Anna Sakse, ir izvērsti no latvieņu literatūras sarakstā, ārmaņēmi sāvas politiskās pārlēcēšānas, ne jau tālamā dēļ (jāceļ). Un tādēļ gānātāji ārāmēn ir tie, kuri nemaz šo autoru darbus nav ņņāju vai ari spīnēt pēc viena darba. Bet šovēsi par mūsu novadnieku Žani Grīvu.

Dzimis Aizupes pagastā

Žanis Grīvs, īstais vārds Žanis Rudolfs Folmanis, piedzimis 1910. gada 7. decembrī Aizupes mātēs kalpa Kārļa Folmaņa (ap 1870–1943) un Annas Folmanes (1875–1948) ģimenē. Ģimenē auga septiņi bērni: Marija (ap 1897–1918), Lība (prec. Lībe, 1899–1947), Fricis (1902–1975), Anna (prec. Vakšmane, 1905–1961), Žanis (1908–1979), Žanis (1910–1982) un Adolfs (1913–1917). Tēvs bija aktīvs 1905. gada revolucijas dalībnieks. Pirma pasaules kara laika ģimene evakuēja uz Vidzemi, bet pēc vācu karaspēka ieņemšanas ari tai devās atpakaļ uz Aizupi. Tē Ž. Grīva beidza Vārkavas pamatskolu un divus gadus strādāja par kalpu, bet Rīga viņu vilinā vilināja...

Tā 1925. gadā Ž. Grīva devās uz Rīgu, bet sapņu pilsēta viņu ar aizkustinošu mātēm vā nosagaidīja, nācās strādāt gadījuma darbos. Bet septembrī Žanis iestājās Rīgas 2. arodskolas tipogrāfijas nodaļā, no kuras vēsu 1932. gada izslēdza par ideālāku audzēkņu sīvēka organizēšanu. Tad viņš sāka mācīties Rīgas vakara vidusskolā un strādāja gan par ābolu tīgotāju Ernesta Spētā, gan Ernesta Pētera grāmatu spīestuvē bijā kurjers, palīgstrādnieks, ratiņstūmējs, bet vēlāk ari mācēklis.

Viens no latviešiem Spānijas pilsoņu karā

1937. gada jūnijā Ž. Grīva brīvprātīgi devās uz Spāņiju, kur viņu kā internacionāļa bēgades artilerists iedalīja 1. slāvu smagās artilērijas grupā Izolanova. Viņš piedalījās cīņās pie Madrides, Andalūzijā, Estremadūrā un Katalonijā, ka ari darbojās frontes laikrakstā «Daegol» («Ugunī»).

Pirmie brīvprātīgie latvieši uz Spāņiju devās jau 1936. gadā. Tādi bija, piemēram, farmaceits, profesors Jānis Kupča dēls Voldemārs Kupčs, kārī tobrīd dzīvoja Ārzemēs, komunists Jānis Spalins no Latvijas, PSRS aizbēgušais padomnieks Jānis Bērzgrī (Spāņiņā ar segvārdu Grūtais). Tomēr lielā daļa brīvprātīgo Spāņiņā nokļuva 1937. gadā, kā ari Latvijas Ministru kabinets 25. februārī bija izdevis aizkopšanu par pievienošanos dienestam kādā no pusēm par pretlikumīgu... Aptīi stajās spēka Spāņiņas robežu kontroles pūnu, kāds ar to brīvprātīgajiem nācās nākot ļoti sarežģītu gājienu pa Pirenejiem tālāku, lai no Francijas nokļūtu Spāņiņā. Vēl brīvprātīgie, uzņēmē Latvijas ārzemju pasē, neradīja citu izbrauciēkanas iemesēu, piemēram, Bērnēsīns Dubaļņāks, Žanis Grīva (Ivarsē Folmanis) un Jānis Beņķis ka ieņemts noņņāja Pasaules izstādes apmeklētāju Parīzē. Vēstnieciēki ļēš, ka, iesākāmā ārzemēs dzīvojošos, Spāņiņas pāboņu karā piedalījās ap 150 latvieņu. Gandrīz visi atbalstīja republikāņus, un 1939. gadā pēc republikāņu sakāves dienēi Internacionālo brigāžu kaiņņā, pāņņāņņā Francijas robežu, nonāca koncentrācijas nometnēs. Tā tas notika ari ar Žani Grīvu.

Atkal Latvijā

1941. gada maijā Ž. Grīva atgriezās Latvijā un strādāja laikrakstā «Jaunais Komunārs» redakcijā. Sākotēs Otrajam pasaules karam, 1941. gada 25. jūnijā Latvijas Komunistiskās partijas Centrālās komitejas pirmais sekretārs Jānis Kalnbērziņš aicināja organizēt strādnieku grupu. Iztaļņāsnas Rīgas aizsardzībai. Daudzi Latvijas brīvprātīgie ari iesaistījās Otrajā pasaules karā, sostarp ari Ž. Grīva. Viņš piedalījās kauja par Tallinas un Leningradas, bija latvieņu strēlnieku divīzijas izbēdz vienības komandiņrs. 1943. gada marta kaujās pie Staraja Russa viņu smagi ievainoja, pēc argāsnais hospitāļ, Ž. Grīva tika demobilizēts, bet 1944. gada rudenī kopā ar padomju karaspēku atgriezās Rīgā, kur sāka strādāt komjaunāsnes centrālkomitejā. 1945. gadā viņš iestājās Pēteņa Stučkas Latvijas Valsts universitātes Filoloģijas fakultātē, bet 3. kursa studijās pametā. No 1945. līdz 1947. gadam viņš strādāja laikrakstā «Cīņa», tad divus gadus bija Latvijas PSR Valsts akadēmiskā drāmas (Nacionālā) teātra literārā daļas vadītājs. Turpmākajos gados Ž. Grīva bija atbildīgais sekretārs žurnālā «Karogs», literārais konsultants Latvijas Padomju rakstnieku savienībā, bet 1962. gadā viņu ievēlēja PSRS Augstākajā Padomē, kur viņš līdz 1966. gadam bija 6. sasaukuma deputāts. No 1962. līdz 1981. gadam Ž. Grīva bija Latvijas PSR Mākslas zinātņēsāmas komisijas priekšsēdētājs, bet no 1967. līdz 1982. gadam – Latvijas PSR Augstākās Padomes 7. un 8. sasaukuma deputāts un Vispasaules Mieru padomes locekļis. Daudzbodamies gan kā deputāts, gan Mieru padomē Ž. Grīva dāsnāk ceļoja un vīns redzēto ieļņa savos darādarbos.

Žanis Grīva literārā gatāvošanās darbojās poēzē, dramaturģijā un publicistikā. Pirmās darāļņa un sekošās humanistiskās prozas darbošās viņš sacerēja jau skolas laikā. Pirmo dzejoļi «Divas vēmēm» publicēja žurnālā «Domas» 1931. gadā. Pirmo stāstu «Makslīņš» Ž. Grīva saņņāsta Spāņiņā, un to 1937. gadā publicēja ASV latvieņu laikrakstā «Strādnieks Cīņa». Daudz darba veltīts pāta pieredzētajam Spāņiņā: tā 1948. gadā izdāca krājumu «Vārpas Pirenejēos», 1956. gadā – «Stāsti par Spāņiņu», 1962. – novele «Nūktīnē» (vēlāk Rīgas kinostudija uzņēmāa filma ar pāļņa zīmēi Polu Rakusu un mūsu pāsn Gunāru Cīlākši galvenajās lomās), 1964. – stāstu krājumu «Mārīkā» un drāma «Nezīgajam Gonzālē» u. c. Ž. Grīva pievērsās arī Otrā pasaules kara sērsai (1953. gadā – romāns «Dzīvības cēļš»), tāpat viņa ieņņa loka bija zvejnieki un jūrnieki (1956. gadā – «Zēns albatrosa spārnōm»). Viņa spārnī pēcāk ari bērni «Sniga sniegā» (1957. gadā grāmata un teātrī), «Meduzas pūsts» (1959. gadā grāmata un teātrī), «Neņņāgie ūdeņi» (1960. gadā grāmata un teātrī), tāpat ari Āfrikas dīvainātāsāta «Dīvaņņā upe Mēlākūrs» (1966), mērāsāta «Augstāgi stāsta spēgaļās» (1971) un vēl, un vēl. Un, protāsāta, gāmāsta bērnēm «Pasaka par Degabēsi» (1960), «Pasaka par zelta brīnumkoksī» (1963), «Pasaka par Skudri un Mākstpeļņu» (1965), «Bērtes Dūcenātes celojums» (1968), «Ho» (1970), «Ziemeļbāzmas zēns» (1971), «Ēdāļņu» (1980).

***

Žanis Grīva nomira 1982. gada 14. jūnijā Rīgā, kur viņu apbedīja Rāņņa kapos.

KANDAVAS NOVADA MŪZEJA KRĀJUMA GLABĀTĀJA **INARA ZNOTIŅA**

Žanis Grīva. Avots: Latviešu rakstniecība biogrāfijās, Rīga: Zinātne, 2003.

Gaiši un viegli. Galerijā «Durvis» skatāma Igo izstāde

Tieši šads iespaids rodas, uzklājot Igo (Rodrigo Fomina) grafikas darbus, kas izstādīti galerijā «Durvis». Taču aiz katra šāda radoša veikuma, kā stāsta autors, ir pamatīgs darbs. Izstādē apskatāmi gan šī gada, gan iepriekšējo gadu darbi, kā arī keramika, kuru Igo dekorējis, izmantojot dekola tehniku.

Igo iekārto savu izstādi galerijā «Durvis»

Katrs darbs ir īpaši

"No sākuma izgatavoju klišeju, no kurām var veiksmīgi veidot tās līdz ēnotu darbus. Ilustrācija ir drukāšana ar spiedi, kad pēc katras nospiešanas krāsa tiek nomazgāta un uzklāta pa jaunam, tāpēc var mēģināt veidot darbu cīnīdamā tonī. Kaut šāda grafika top viena eksemplāra, jo pēc katras nospiešanas klišeja atiet zaude savu formu, līdz ar to kontūras vairs nebūs tik asas, bet gan izplūdušas. Protams, ja es veiku, es varu kost ko, pieņemsim, kādu smalgu rāmenī noņemot vai pielāgot kāt, bet īpaši neķēpājos," skaidro mākslinieks.

Izstādē apskatāmo darbu klāsā ir gan neliek darbi, gan lieli, taču tādus naveiki darbnīcā ir ļoti sarežģīti. Igo stāsta: "Māksliniece, grafiķe Nele Zimate, pie kuras beznos ar neiesaumadām un kuri ir lieli grafikas spiedie, ecēset, ka ārkārtēji varu izgatavoju ēnotus piecus mākrenus, vienmēr mēģināju tādēļ mazākus darbus. Viņa zina, cik ar lielajiem ir grūti. Kad tādu uzlieku uz preses galda, tas aizņem to visu, un, kad to preset, ir lielas bažas, vai to varēs nesabojāju izņemt. Bet man palaimējās lielie darbi, jo tie vienmēr ir izņemamajāmi. Kā Jūrkalnē tapušais galds, kas aizņēma mākonos. Jūlija tur vienmēr ir ļoti mākonains..." Vaicāts, vai šis darbs simbolizē viņa radošo veikumu šajā vietā, Igo skaidroja, ka tas ir saistās ar viņa rīkotajiem mākslinieku pleneriem: "2010. gadā bija pirmais pleneris, un kopā tā laika tie notiek regulāri. Un vienmēr ceļošo laiku saglabāt tā, lai ar pats varēsu kost ko rade. Šīs darbs tika veidots pēra, bet darbnīcā novilkās kogad, taču ar to vietas bija iespēja nelielos dubinjus novilkt.

Vēl viena leģemārta, kas tāpēc pasgada laika, mūnos mans paļpomers un tīgonīja, kā ari tas, ko viņš pārlod. Vīns, ikviena sīka detaļa ir izgriezta no kartona un smalki pielmeta klāt citem kartonam, ka ari izmantoju citas materiālu veidojošās vielas. Tas vīns sākuma ir balts uz balta, tad sāku strādāt ar krāsām, bet pieļāpu vecās fotogrāfijas tonī. Šovēz visā darbi ir vienā tehnika veidoti, taču ēnēsam ari pats glezniņā vai zīmēju ar zīmuli vai ogli."

Kaimiņu dejas – pie sienas un traukos

Darbs «Kaimiņu dejas», kā stāsta Igo, ir pieņēmis tam, ka ideja, kas ir tapusi uz papīra un gaužām izcelojusies pa izstādes zālēm, var nonākt arī uz traukiem. Viņš stāsta: Tiem gan pausti tāpat ir īpašu zīmējumus, pieņemam, tāda ir kolekcija. Vēji sula lapas ēdbesīs – tas ir īpaši traukiem rādīts zīmējums, stāsts par to, ka, veja skūnam, ģinka koka lapa aizskāra debesis un tur uz mirkli pārtop taurenī. Pāši trauki nav ūnais gatavoti, bet tiem ir ūnas dekola tehnika radīts noformējums. Vispāmus savu ideju uzzīmēju uz papīra, pēc tam ar dažādu palīdzību to pārnesu uz īpašu plēvi, kamēr uzliek uz trauka un ēsēc palīdzēju to pārnesu uz īpašu plēvi, kamēr uzliek uz trauka un ēsēc, apdedzīna. Ir ari tādi darbi, kur katrs rotājums pārnāc tam tīcis ar īkšķīnu izgriezts." Vaicāts, vai izstāde apskatāmi ari jaunajā cepļā darināta trauka, Igo skaidroja, ka šajā izstādē tādu trauku nav, bet visai drīz tādus vaies sedzēt un tiem būs viņa veidotie rotājumi.

Šķiet, ka viss ir apstājies

Šajā brīdī mūsu saruna (notikusi 3. decembrī) apstājās, jo Igo saņem tālrņa zvanu, kurā veltīts tiek apstiprināts, ka 5. decembrī Lepājas koncertzālē ierīkotais Lepājas muzejs, dīrigenta un aranžētāja Jēkaba Ozoliņa 75. jubilejas tiešraides koncerts kopā ar Lepājas simfonisko orkestri ir atcelts. Igo, kam bija šajā koncertā jāpiedalās līdz ar citiem muzejiem, skaidro, ka Kultūras ministrija bija tam devusi zaļo gaismu, bet orkestra bija tālākais kolektīvs koncertā atcelt: "Tas pārcelts kaut kad uz vasaru. Daudz kas ir pārcelies uz pusgadu vai gadu, kas notiekē, ka, piemēram, muzejs ir saņēmis trīs četrī notikumi vienā dienā. Vai tie notiks un, ja notiks, – ka to beigās izdosies – tik, tas ir pratājums. Bet tagad ir klusums un viss ir apstājies."

Vaicāts, kā viņam rodas radošās idejas, Igo stāsta, ka tās rodas dažās: "Pārceju mājas dzīvē laika, ņēmu Cēpļu Igo mākslas un mākslas centrs Meldonē) pie liela galda. Tā ir neberāzama noņēja, neberāzama spēle, kurā, kaut ko jauna radot, paiet stundas un dienas, un tad katru mīļa cēlies ar domu, ka viss jau ir izveidojies. Labāgi tas ir ar mūziku – to dzirdi galva frizi un zini, ka tā pastāvēs jāpēdīda, un, kad pieej pie mikrofona vai ieej studijā, tas tā ari notiek."

AGITA PUKĪTE

Pabeigta kopijas skice gleznai

Pabeigta kopijas skice gleznai «Matiass fon der Reke un viņa mazdēls Karls Durbes pilsētā pakāje».

Tukuma muzejs nozīmīgu darbu pie projekta «Durbes pils vēsturiskā interjera pabeigšana», ko finansē Vārtu Kultūrapitāla fonds un Tukuma novada pašvaldība. Tā ietvaros tiek rekonstruēts lielas zāles interjera lekārnojums. Iepriekšējā un tiek restaurēta neberāzā gaumīgā Laiju XVI stila formās. Uzsākās darbu par jelgavas zaļkāļnieka **Jūlijusa Dēringa** (1818–1898) gleznas «Matiass fon der Reke un viņa mazdēls Karls Durbes pilsētā pakāje» kopijas izgatavošana. Pabeigta apjomīgā darba pirmais etaps – eļļas tehnika izstrādāta dubultportreta krāsu skice mērogā 1:5. Tā bīs apskatāma Durbes pils lielajā zālē no 2020. gada 8. decembra.

Iespaidīgo dubultportretu (tā izmēros līdz 2,17 x 1,30 m), kura cilvēki bija ārkārtīgi vīzu dabīgajam izmēram, Jūlijusa Dēringa uzgleznoja laikā no 1865. gada maija līdz 1866. gada janvārim. Gleznu, kas redzama vairākās vietās 1904. un 1914. gadu izstādēs Durbes pils interjera fotogrāfijās, zāles sienu rotāja līdz Latvijas agrārajai reformai 1920. gadā. Tā izvesta no Latvijas 1939. gada nogalē, kad fon der Rekes bija spiesti izvākt uz Vācu novadu Vācijas okupētajā Polijas teritorijā, kur tolaik nometināja vācbaltiešus. Gleznu pazuda 1945. gada sākumā, kad, Sarkanajai armijai strauji uzbrūkot, fon der Rekes jāsaņem bija steigā jāpamet pagaidu mājoklis, un nogādāt mīļago gleznu drošībā nebija iespējams.

Tā ka līdz mūsu dienām saglabājies tikai viens vienīgs melnbalts foto, kurā gleznu redzama pārskatā (un ari tajā vīsas gleznas ārmalas ir "apgriztas"), pirms pilna izmēra kopijas izgatavošanas tika nokasāmi izņēmāt imitēt sarmaināmiu tās akci. Tajā bija jāatklāj vīsi svarīgākie ar gleznas kolorītu saistītie jautājumi.

Gleznas skice izgatavoja gleznu restaurēšanas un kopšanas ar mākslas mājētu grādu un restaurācijas metodēm kvalifikācija Olga Cepļe, kura ir ari pasniedzēja Latvijas Mākslas akadēmijas restaurācijas katedrā un sava kopšanas prasmes apkārinājusi, gleznojot vēsturiski pareizu kopijas tādām Latvijas vēsturiskajām celtnēm kā Cēsu Jaunā pils, Bauskas Rātsnams u. c. Garanojoties skices izstrādei, tika veikta visu zīmēno līdz mīnēšanām saglabājušās J. Dēringa glezneto portretu izpēte. Tika apzināti dīvaidi cēi Latvijas un citu zemju autori 19. gadsimta otrās puses portreti, vadījādi apgūstot ne tikai konkrētā autora rokrakstu, gleznieciības manēri, krāsu gamma un detaļu attēlošanas pārāmiņus, bet ari iedziļinoties kopejās ināmā perioda portretu gleznieciības likumsakarībās.

Sadarbībā ar mākslas vēsturniēci un tērpu vēstures pētnieci Mg. art. Inu Lini tika precizētas ari atsēnu personāžu gadarobes īpatnības, konkretizējot katru gleznā redzamā apģērba gabala krāsu un raksteņus. Tādējādi gleznas kopija tika maksimāli tuvināta tās zudušajam oriģinālam un ārēdaļā skice precīzi izzīmēta apģērba materiālāmu – vērtīva vīegā sīngami melnie vīlnas audama svārki un rāmse zēlīgrīgā, "vēsuki" melna zīda zudušna veste, tāpat mazdēla zīla samta paka un ledzelten balkas ārēdaļāmiu kosīvēlas zudušna šīkses. Līdz izmantās skices stadīja pievienta ari dažas personāžu seijas, kuras bija svarīgi pasākt ne tikai portretēšās laikā, bet ari kāram vecumam raksturīgo seijas kolorītu.

Vienādīsus ar darbu pie gleznas skices nērt ari darbs pie ēi 1. Dēringa gleznotā dubultportreta rāmja izgatavošanas. Mūzejam zēlītam, ar krāsojiem ornamentāliem veidojumiem rotātais rāmis, līdzīgi kā gleznā, tiek izgatavots kā kopija no Durbes pils zāles fotogrāfijās redzamā rāmja. Lai maksimāli tuvinātos oriģinālam un sekonstruētu saceļāmās ornamentālās detaļas, notiek ši periāda gleznu rāmja izpēte cītos Latvijas muzejos. Rāmja modelēšāmu veic SIA "Rokaļ" restaurātora vecmeistara Gunāra Grīnfelda vadībā.

INESE SIMANE, TUKUMA MUZEJA KOMUNIKĀCIJU NODAĻAS VADĪTĀJA P.I.

Ziemsvētku vecīšiem netic pat literāti, bet sarkandeguņiem uzticēties nevar

TLA Sagatavoja Tukuma Literātu apvienība www.tla.lv

Tukuma literātu kolektīvā vēstule ZB

Tā kā Ziemsvētku vecīšiem netic pat literāti, bet sarkandeguņiem Rūdolfiem, lai kā arī tos saukstu, uzticēties nevar, vēstules adresēšu Izlēcējiem ar mirdzošiem pakaviem, ragiem, spārniem un, kas svarīgi, – ar zvaigzni pierē. Nodēvējām to bērni par Ziemsvētku Brīnumdari jeb ZB.

Mēnesnakts svētnīcā, bānītāju kociņgāju nesākotnās redakcijā, kāds gala variantā aizejoši gadu brīnumam – sēnēs – izvēlējām tikai nacēga teikumu sevišķi: "ZB! Lūdzu, uzmanies, kad nonāksi šeit, un lieki ņēpi nevazājies, jo te pūsas pūķis ar 19 galvām." Tad sekoja klāčja pilna iztēlojumu par mīļotāju, gremni un viesēlēni sapņu, par veikumu, labklājību un radošumu. Jebr nonācām pie drošuma nobeigums par vietējo sēnēs – jumievieso radošo personu radošāju skogu:

"Mīļo Ziemsvētku Brīnumdari! Ja Tev ir, ausīti, lūdzu, paņēli pagrabē! Kaperē! Bail, ka es – pūmpēlēti apzāgāju radošāju makstuāju – nedabāju vēl kādu kāli uz galvas. Lūdz šim ka nebūt ienāku, bet tie apēkšņi, par kādiem nesen nobalsoju sāntgalvu pēļāi, lieki mēkšēt ceļu uz nabagmāju vai vienaz uz sociālo dienestu. Tad labāk pagrabē!

*Mēs sarēnu tā pagrabē ādē. Un reizi gadā izbāzāj galvas. Tu ka ZB, es tā nabadzīga, ja legāti mānu svaiberī ir, tā ādē, recēdīts. Bet recēdīsti projām vajadzēs mūsēr no pūmpēs, un arī par savēem pasūtrbām priekšēm ādādīsi. Tu pēc gadumijas dēvīsiendīs pie lielēem un mazēem bērnēņēm, es pēc tā sāucamajēem gāvnaēs amerāsāmā svētkēm. Un tāc mum īsnāk nozīmīgi bērši – recēdīsi pārāmā gadā. Tuvākajā pārāmā dāldāmā vajadzēs mūsēr nobālēt jau agrāmāk. Sāntgalvām rāmu pāpsi, ka mēnāns nāsēja ne nāsēja, ne vārnēsi un rāsināsēāt par gadā vē. Sarādīsi sarādīsi lēdu vēlēsi? – ādā, rādā ir! Dāsā nāsāsāsāsā tāsā rāsā gadā. Jāsāsāsās

Guntis Zariņš

BALVA

Pēc pasakas «Trīs meitas» motīviem

▶12. lpp.

– Teica, – Ķenas smadzes ceļā.

– Tad mums nākotnē te nākotņu, vai?

– Vērīgumāk, ka tā, – nezināja Linda, kas bija stūrējusi nomales, jo kas kabata sabāzusies nokam. – Nav jau tik traki, augusta nākotnē sētas, pakārām uguntiņu…

– Bet mums nav ne teiks, ne gulamnāsīsi, ne segu, – Melita kunkšēja. – Un man gribas est.

– Mums taču ēdiens ir kēbi, – Linda smaucās. – Un tās tas sūpināts ari sonā atradīsies. Vai ne, Eva? Tāda mazliet ekstrēmā, neplānots pikniks! Visnaz bos ko atceresies!

Viņa apņēmusi devās uz mežmalu un sāka vākt sausos egļu zaros. Eva stūrēja un mudžēja visapkārt. Lelē karot ko pamanīja. Kaut ko dīvainu plaviņas vidū. Viņa paspēja dažus solus tuvāk. Tur bija savādās formas akmens. Tas nemaz nebija lakoja panāsam balkaskaņām, bet vedīnāja uz domām par cilvēka roku darinātu skulptūru, – gludi kā stabs, taupīš, pārāvēvi apēses, apmetusi metru augstu vērtnīcu. Gandrīz kā …

– Hi-hi! Akmens kocklē! – ieklīkināja Melita, pieskārusi no mugurpuses. – Vai ne? Rāmīgi lēdzīgs! Linda! Linda, paniic kurpē! Paskat, ko mēs atradām! Akmens pajūst labais, ne?

Melita roka vēlēja aizkustu, lieli gaļas pinīgs, un garastāvoklis, baudot nabīti, acīm redzami sāka ņēmbotīes. Linda nometa zemē savāktō zaru nastiņu un pienāca tuvāk.

– Oho! Mums gan ir paveicies! – viņa iesauca. – Tas taču ir balvas, – rugāju akmens! Un man šķiet, es zinu, kas ši ir par vietu… Ejam, sakamās uguni, tad pastāstīšu.

***

Viņas iekārtoja apmetnes vietu dažus solīņus no akmens. Uguns kura mazināgā gaisnā senās veidojums glāzti vai atdzīvojās, – šķiet, neveikli kaltās formas un mugšķās, rūnām līdzīgās zīmes sāka kustēties un mainīties līnīēm akmens atgādināja mākī vai kādu citu teikumainu tēlu, bušēen iekārtās kā kāpu pieminekļa, bet dabībad pieņēma balsas un simcēlas formas, – ā kā vārdēm neaprakstāma vispasaules mosaīks sākām slīeties augšup no pazemes…

– Senos laikos pie šī akmens notika dažādi rituāli, – teica Linda, kad viņas trīs notūsnājušas krēsl pamanītās svīestmaises. – Es atceros, kad mēģēju materiālus kursa darbam, mazliet pamāņojos mūzejā arhīvos, tur vīnādas interesantas vietejās leģendas aprakstītas.

– Kādas, pieņemsam? – Melita gribēja zināt.

– Šeit tika upurētas balvas jeb dāvanas Meņa krāsiņam, – no mūtenes ari tādā nosaukums – Balvana – balvu akmens. Nevēnus nezinu, kas tie par upuriem, kādas bijušas dāvanas, bet viens rituāls bija šāds: trīs jaunās, neprecētās meitas sagaja tā, lai akmens būtu tieši starp viņām, – un tad sapai var redzēt savas precēšanās.

– Kā tas ir – akmens starp viņām?

– Nu, labākais jāgulētēsēt – vienā ata otras, un akmens palīek ga vidū, es tā domāju …

Melita sasta plīnīstas.

– *Dāvanā* pamēģināsīt! Mēs tieši esam trīs!

– Tu tādām lietām tic? – Eva pasmejās. – Ir taču divdesmāt pirmais gadsnes!

– Un kāpec ne? – Melita nerādās. – Galēsim apkārt akmeņa pajūst! Romantika!

– Patiešām – kāpec ne? – ar Linda pievienojās. – Varam taču pamēģināt. Pie reizes aprūnīsmies mazliet. Tava bērīā, Eva, tāpat vēl tik drīz neatbrauksi… Ir stāls, pāliksim mugurmonas zem galvas. Kāda starpība, kādas pozās gulēt… Tikai leģenda bija sekās. – ja šādi apgulās, tad līdz pat saulēkstam nedrīkst izkustēties un mainīt vietas.

– Cīnāk – kas?

– Cīnāk – sekāme, jo Meņa krāsiņš atnāks pēc savas balvas! – Linda pasmejās. – Tad gulam?

– Gulam! – Melita paņēma mugursomu un pirma devās uz akmeņa tela pusi. – Eva, ēkai nelīec savas sawadrās kājas man pie galvas, lūdzu, jā!

Viņas beidi kāvējās par to, kā pareizi iekārtoties, lai izvēlētu vajadzīgo tuvstāra figūru, lāda apgulās ar mugurām pret savādo akmeni, un mēģa kā sešinoši mīgla ari vien pēlāvās, ārīnot spējmi nākti un mēģa pīvaros.

***

Naktī vēlu Eva pamodās, jūtot pieskārienu… Viņa satukās, pagrieza galvu un ieraudzīja Meliti, kas, sīkumu meklēdama, satīvojās kamolīņā, spiedās vīnai pie augums. Melitai pie otrēm sānēm galēja Linda. Meitenu mugāskais trīsstūris no bija izjukts. Bet kada gan tam bija nozīme? Šādi, vienai pie otras spiežotīes, bija daudz siltāk, un tas šķita svarīgāk par vēsumu, mušķīgām lēgrēdām. Gan jau precīzieki uzradīsies ari bez vīnādiem rituāliem. Eva pasmaidīja, ciešāk pāespiedās mīegā šņukļojošajai Melitai un atkal aizdevās sapņiem.

***

Un tad kaut kas notika. Mīegs, kas vēl nupat bija tik dziļš un lēna apņēme kā narkotisks eņēmonis, pēkšņi pagāma. Viņa atvēra acīs un raudzījās naktī. Uguniskurā vēl plēnēja dažas ogles. Tieši virs galvas spēlēja mēness tīpa, pieleja apkārtni ar savu bālgano starojumu. Vīapkārt pāvīnāj – neaizsedzami redzamā mežā sieva. Bezsejā, pīlnīgā klusumā un miēr. Bet tas bija mānīgs miērs, kura jūnās slēpta spriedze un briesmas. Kas viņu pamodināja? Kādi īoksāma mežā? Ne. Šķiet, viņa dziļēja balsā. Dobju, pieņsaknīšu un jūmu. Ko tā teica? Viņa nespēja atcerēties. Vai tas bija sapņa vai stāmbā? Viņa neziņāja. Bet sajūta pēkšņas bailes.

– Kas tas bija? – Linda čukstu lūka. Eva samākās. Ari draudzene bija pamodusies.

– Vai tu ko dzirdēji?

– Jā. Man šķiet, kāds runāja.

– Man ari likās, ka…

Un tad viņas abas vēlreiz to sadzirdēja. Melita mīega sakustējās, ievaidēja un sāka rūsēt. Viņas mute atvērās, sašķobījās mežonīga grimase, no rīkles izlauzās dobjās, svešas skaņas.

– Kas vīdu, to ņemu sev, kas vīdu, to ņemu sev, kas vīdu, to ņemu sev, pārejās dievam, pārejās dievam, pārejās dievam…

Vārdi velās un velās nepārtraukti strāmuē, zemi, mocīti, dzīvnieciski gārdzēoni… tā neēšja Melitas balse, ne, pat ne sievietes, ne dzīva cilvēka, ne šīs pasaules radīhas balsi, tās bija skaņas no pazemes, no mūžīā valstības, no kādas tumšas vietas, ko var redzēt tikai visāpmākajos mūgrēs, no kurienes pamostāmies ar mežonīgi pukstošu sirdi un jūsnāim partīkās piedzīvotu raves pieskārienu…

– Ak dievs, Mela, izbeidz! Mosties, mosties tačū! – Eva sāka purināt draudzeni, un Linda vīnai pievienojās. Bet Melita gulēja kā bez dzīvības, sastīnguši, velnīšķa smieda tēlēmonī seju. No atvērtās mutes izlīda zālgana mēle…

Eva ieklīedzās. Linda sagrāba viņas roku.

– Skaties! – viņa drebošā balsī teica un rādīja meža virzienā.

Tur, mežmalā, kur pirms dažām stundām Linda bija lasījusi sausos zaros, kāda stāvēja. Tumša, daudzās un mīļngs tēls, daļēji saplēdis ar kārbarainajām, krophgajām koku ēnām. Kāda, kurš ātrāčīs pēc savas balvas.

***

Raimonds kopā ar nelielo meklētāju grupiņu – vienīņ mežīņš un puišēni no glābšanas dienesta – ieradās rīnāsnā. Drona bija fīksēje infrasarkano starojumā no kādas noras meža vidu, – pavāsara cīņ vārīenā, neki telefona sanāmā bija stāstījusi Eva.

– Tās ir bīstamas vietas, – sacīja mežīņš. – Labi, ka mēteneš bija tik pūtīgas un neņēgāsāja nākt kalties caurī purvam. Tad mums vairs nebūtu ko meklēt. Bet tagad vīna bās kārtībā.

Tomēr, kad viņi ieradās biezokņa ieskautajā plaviņā, klāva skaidrs, ka vīas nebūt nav labā un nekas nav kārtībā. Eva un Linda viņi atrada dabas solīņu no malām, – abas pūīgā kaitas un bez samāņas. Kārtīnāsās kāja skāmpjumā un zīlumā, ā kā viņas bez drēbēm būtu tauzināās caurī ērcēkšķainiem krūmāiem. Turpat netālu – sevišķas un nosūtītas zāles baltums, kas vārīs zemē nekāpjo tumšā, alai līdzīgā caurumā. Visapkārt vīdēja sarkanas šļakatas.

– Izskatās pēc asinīm, – viens no glābējiem teica. – Jāsauc policija. Vai te bija vēl kāds?

– Man šķiet, jā. Ne, es neziņu… – atgavies no šoka, Raimonds centās atcerēties. Vīņš plēgāja pēc nesāvēm, kur, samēnusī pīmēo paledāmā, mīņēj ietta folijas segā, gulēja Eva. Viņa pavēra acīs un, ieraudzījusi bērī, savīeba seja sasāmdāma līdzīga grimasē.

– Sveiks, bērīt, – Eva noķēkšterē, tūsko dūrdami. – Paldies, ka atradi mūs.

Raimonds noglauda viņas savēlētos matus.

– Vās bīs labi, – vīņš teica. – Ar Lindu ari. Jūs bijāt dīvas!

Eva acīs samēsās asaras, bet seja paādīja īāsumā izteiksme. Viņa ieīņsāsāja.

– Nē, mēs bijām tra. Melita…

– Kas ir ar vīņu? Kur viņa ir?

– Viņas nav… – Eva sāka raudāt un krampjāini sagrāba Raimonda soku.

– Kas notika? Kur palika Mela?

– Viņa… viņa ir prom… Meža īņsāā… tas paņēma viņu.

Vitolda Mašnovska *muižu* sērijā – trešā grāmata

Klajā nākusi vēstures pētnieka, Latvijas Zinātņu akadēmijas goda locekļa Dr. h. c. habil. Vitolda Mašnovska sastādītās enciklopēdijas «Muižas Latvijā. Vēsture, arhitektūra, mākslā». 3. daļa. Apņēmīgajā sējumā iekļauta informācija tan vēsturiskās un tagadnes fotogrāfijas, zīmējumi un plāni par 96 muižām, kuru nosaukumi sākas ar burtiem Ķ, Ļ un M, to vidū ari par Iesienes muižu Iesienes pagastā un Lemūņa muižu Pūres pagastā.

Jaunā sējuma pārskārinā V. Mašnovskis uzsvēra, ka, tāpat kā iepriekšējos gados, viņa darāmā palīdzēs nemanāmi – neklēt, atrast, fotografēt, apaksināt, redz. Jaunā izdevuma no 9. decembra varēs iegādāties grāmatnīcās un mājas lapā *www.varja.lv*.

AGITA PUKŠTE

Kā klājas, uzņēmēj?...

4. TURPINĀJUMS. SĀKUMS 24. NOVEMBRĪ, 1. UN 4. DECEMBRĪ

Mūsu ikdiena jau labu laiku ir mainījusies. Ir jāievēro dažādi ierobežojumi, kas, kā šķiet, ar katru brīdi kļūst arvien stingrāki. Tā, piemēram, no 20. novembra pārdevēji nedrīkst apkalpot cilvēkus, kuri vai nu neparādī, vai vispār nelieto aizsargmaskas. Par pārkāpumiem masku ignorētājiem draud arī sods. Jā, lielajos veikalos ir apsargi, kas varbūt varētu visu kontrolēt, bet kā ir mazajiem – īpaši lauku veikaliem, kur pārdevēja ir gan savējais starp savējiem, gan ari bieži vien vienīgais darbinieks, kam jāspēj pavelkt visu. Pārdevējas šādos veikalīnos neretī ir padomdevējas, bēdu un prieka pilnu stāstu uzklausītājas, kā ari glābējas – ja pircējam pietrūkst kāda centa tik ļoti iekārotajam pirkumam... Nu ir noteiktas ari "aizliegto" preču grupas, ko brīvdienās un svētku dienās tīrgot nedrīkst un vismaz līdz 11. janvārim ari nedrīkstēs. Vai pārdevējas spēj būt ari drošības nosacījumu kontrolētājas? Lai par to pārliecinātos, kā ari lai iepazītos ar kopējo situāciju, kāda šobrīd kovidūrstes dēļ ir nonākusi ne pārāk lielo, mazo, kā ari individuālo uzņēmumu īpašnieki, esam uzsākuši jaunu rubriku «Kā klājas, uzņēmēj?».

Visi pamazām aprod ar situāciju...

4. decembrī mēnu reizā pirmais pieņemu pušķīs – **Sēnē**, kas ir apdzīvota vieta Tukuma novadā. Pagasta centrs atrodas skaistā vietā – Lačupītes krastos. Sēnē atrodas gan pagasta administrācija, sākumskola, bibliotēka, tautas nams, kā ari nazālet āpses centrs – 1,4 km attālumā – latvīešu baznīca. Apdzīvotā vieta ir veikālnieks ap Kuhva pusmūžu (Vismerk Kuhveni). Bet vēsturiski Sēnes ciemā atrodamies Sēnes centrā ziemeļu krastā, aptuveni 3 kilometrus uz ZR no mūsdienu Sēnes. Un, pēc 2015. gada datiem, tur ir 437 sedzīvotāji. Mazs un skaists ciemiņš...

Braucot pa galveno ielu, pieņēmām pie **«Vīnoli AMI» veikaliņa**. Jau iejām, kā likums pozā, par durvīm var lasīt par vīriem noteikumiem, kas šobrīd ir jāievēro – ienācējus līdz ieejai var ielaist tikai viens cilvēks. Iejājām, – un bijām vienīgie... Veikals plāšā, un, kā jau lielākajā daļā lauku veikalu, ari te aspārkamās viss, kas sāmmērīdā nepieciešams, sākot ar mālē un sērkocīņiem līdz pat gāzes balonīem (kas gan, protams, stāv stutēs un lauka).

Samērā par pakrēsēju situāciju uzsākam ar pārdevēju **Karlīnu Krecerē**. Jautāju, vai ir izmaiņas darba apstākļos, viņa skaidroja, ka šajā veikalā nekas nav mainījies – strādāju kā iepriekš – no 8.00 līdz 20.00. Par tīrīšanas apjomu Karlīne skaidroja, ka tas noteikti ieņem krities, varot pat teikt, ka tā kā nedzīvē pieaudzis. "Ari šodien, ka pie piekūdīsnas, var jāsē, ka cilvēki jau no paša rīta sāk aktīvi ināk un iepriēkies. Parasti gan iepirkumus vairāk veic pēcpusdienā, kad cilvēki nāk pēc darba, bet šoreiz nedēļas nogales iepirkumus veic sarāsīgi. Un no jau ieraksta, ka iepriekš jautā, kad un cīkos tika atvērsts konfēsīnas preces." tā pārdevēja, piebilstot, ka, jā, nākamā diena – sestdiena, kad alkoholu un cigaretes nebīs atļauts pārdot, mazāk biedrējot. Tas tāpēc, ka cilvēki par šādi mazā mērogā vienu vīnu paņem, un tad ari varot pārdzēret, ka viņu mērķīsts dažādos veidos pienmam, lai pārdod alkoholu vai cigaretes.

Arī paša sākumā, kad bija jāsāk maskas vilkt veikalā, cilvēku ārieksme bijusi dažāda. Lielākā daļa jau ari ātrākā vīrdokā, ka vīrusa un infekcija vīpus – lauku dzīvojošus ļaudis – nevar skart, un maskas līdz ar to ir lieka. Bet tad jau aprādrā ar situāciju un daļa šeit pārdevēja dēļ ari esot uzlikusi maskas. Bet nevarot teīkt, ka kāds dīkti traucētu par šīem noteīkumiem; izņēmās, ja, bet maskā nemēr ināk.

"Sabalansēt ar pavasaru," vēsta Karlīne. "Sobrīd cīvēkā ir bīvakā un nav tik sabīņāties, jo tad mēs neviens vēl neziņāsim, kas tas īcovāds ir. Pašai personīgi ir tā: bīs – bīs, nebīs – nebīs! Ja bīs kents – neko darī. Vairāk satuvu vecāka gadagājuma cīvēku veselība."

Cer, ka Zentenē viss būs mierīgi

Tālāk – kai kalna leģ un ūgļā, no viena likuma ārā – cēra ieleta, izbaudot skaistās dabas ainavas. Caur Bērzlēni, gaisīm Pastaviņa mūzejam, un bijām kārt – **Zentenē**. Lai gan brankalī gana, vēl īspējāma inām Tukuma novada, un, skatīties kartē, tās pagasta ir novada galejais punkts Engures ezera krastā. Pagasts robežojas ar Talsu novada Balgales, Lauciena un Īstīļezēra pagasta. Mērsraga novada un Engures novada Engures pagasta. Mūsdienu Zentenes pagasta teritorijā vēsturiski atrodas Dzīseleņa (Gut Selgerben), Rīndeleņa (Gut Rindeln), Zentenes muīža (Gut Senten). Iedzīvotāju skaits, pēc 2016. gada datiem, – 552.

Pēdējo reizi gāmu Zentenes mūžā parkam un pašai ēkai, kas celta ap 1890. gadu un kurā kādreiz bijusi ari Zentenes skola. Vēsturē uz ko seno un skaisto arhitektūras pieminekli, nepamet skumju sajūta... Tā savu spozmi zaudējusi jau sen, un jau kopā 2009. gada, kad tās telpas atstāja skola, tā ir tukša un pamesta. Arīte pieņājām ātkal pie **«Vīnoli AMI» veikaliņa**, uz kura durvīm ātkal berkmajāmi par maskām, distanci un pieļujumo cīvēku skaitu, laikam šīs veikaliņā ir nazālās ināk Sēnē, jo tie vienākārām var apkalpot tikai septīņas pārcēja.

Kāpēc viss uzgrūsts pārdevējam?

Ieejot ātkāļā pārdevēja **Rūdīti Grīcmani** un **Daci Hanbergu**, kas šobrīd bija aizmetušas ar plankstu krāmēšanu. Tāču abas labprāt pastāstīja, kāda atmosfēra šobrīd valda Zentenē. R. Grīcmane: "Mēs jau ceram, ka sestdien nebūs nekādu grūtību ar jaunajiem noteīkumiem. – ka vīsi klienti bīs saprotoši. Bet nekad jau neko nevar zināt. D. Hanberga: "Šobrīd vīsi cīvēki ir neapmierināi par to, kāpēc tās vīss sagād notiek, un mums ir jābūt tām, kam uz šīem jautājumīem jārādā – strādājam ar kā kāzīņu biroju. Cīvēki pieņem šo situāciju, jo nav jēo varianto. Bet notiek ari daudz dīskusiju par vīsu situāciju kopumā, par kāpēc un tāpēc tāda lēmā neīgāja."

R. Grīcmane: "Mums īoti nepatīk, ka vīss ir uzgrūsts mums – pārdevējām, gan par maska lietošanu bija jāsāka, ar ātkāļ kam kas jāra. – nedrīkstēs pārdot alkoholu, cigaretes, sīpsīecīnas preces utt... Nu jāskaidro un jāsaka ar cīvēkiem, vīss slogs sanāk uz mūsu pleciem. Un tukšākās bīs rīt... Šodien vīsi ieperka alkoholu, pabalēnīņus un tad rīt... sākses lāgāmās... Mums tāču ari ir papildus savi darbi – preču pasūtīšana, tīkšanēšana, tīgošanās un zāles pieskatīšana."

Pircēju pat tā kā vairāk

Jautāju, kā ko sīnāciju pārvar, kāds sīnāciju ir uzņēmumā – vai nav mazāk pircēju, pārdevējas skaidroja, ka neko tādu novērojušas nav. Varot pat teīkt, ka pircēju un attīecīgi ieņēmumu ir vairāk nekā pagāni. D. Hanberga: "Tas sākās jau ar pīrmo kovīda vīlni, kad vietējie sedzīvotāji izvēlējās labāk iepērkies te, nekā dzīties uz pilsētas lielajiem veikaliem. Un tā ari tas turpinās līdz tīm brīdim. Nekas nav daudz mainījies. Daudzi no pāstāvīgajiem ir ari uz kuģiem atrakstā dzīvot, tai te pārdzīve šo tako lāīku. Tas jau ari uzzīle mainu to mūsu apmeklētāju statistīku. Lai gan bēmā mācas strādāt, vīņi gan nav daudz mainīti. – laikam jau dīkti apzinīgi mācās un apkārt nestāgā. Tā kā mums darba ir pietīkoši, darba laiks ari nav mainījies un ari neviens darbinieks nav atlāsts, ne ari nrādīs par to, ka kāds varētu nākt klāt. Un, ja, mums ir darbu ir tik daudz, ka lielas – rīk tieīkim kāds varētu nākt mums palīgā – lai kārt vai brīvdienās kāds bāra. Kas varētu pieskatīt, kas notiek tādnavcēlīs zālē, kamēr abas strādājam pie kases." Un R. Grīcmane piebilda: "Mēs jau no paša sākuma, kad tās pasīpoti tie pānie noaccīpuma, sākam cīvēkus informēt, ka bīs tāda lieta. Un ari vēl šodien pekēdinām, ka brīvdienās nekas no tā, ko tīrgot atļāgts, netīks pārdots, tāpēc lai iepērk tā, ka vīss pietīkās ari brīvdienās. Lai tas tā, ka mēs pec tam gāji netīekam. Tā ir skaābā patiesība: no ko mēs dīvas slēvietes varam izdarīt? Un, ja brīvdienās ieraksīs kovīdīs vārētu, karam ir nepaņemtama vēl alkoholu – no ko mēs vīņam varam izdarīt?... Nekā! Bet mēs jau ceram, ka te – Zentenē – vīss bīs mierīgi."

Radīo neklausīsies un uz kapiņiem neies!

D. Hanberga: "Mēs esam īoti pozitīvas, jo, ja mēs atjāmīnīmies bīt reālas, – mēs sajūksim pārā." R. Grīcmane: "Mēs vienkārši ceram, ka kaut kas mainīsies, ka ātkāl bīs kārtīņā vazas vīru sēde un kaut ko pamainīs. Reālāmā, ka esam savās starpā ināmjūtās, vīņāāk ir uzsāgā pavisam cīet uz brīvdienām nekā tāgad kaut ko skaidrot, ko dārīt un ko

FOTO – Rūdīte Grīcmane

Karlīna Krecere Sēnes veikalā

Veikals Zentenē

Veikals Sēnē

Rūdīte Grīcmane un Dace Hanberga Zentenē

Arita Granapska Cērē

Izsalkušos aicina kafejnīca «Sumbrs»

nedrīkst palīdz. Mums veikala ir visu veidu saimniecības, mājasdzīvei, kancelejas preces. Nu nāks cilvēki, un mēs viņu pie kases šķiroties – no tu nepatīk, no tu nepatīk pirmdien, no tu drīksti pirkt otr. Tas būs ļoti sarežģīti, jo sotīmens mums ir liels." D. Hanberga: "Mums ir gana daudz pensionāru, kurus nazībēnī arvod tikai brīvdienās iepirkties un – uz visu nedēļu. Kā mums viņiem tagad ieskaitīsot, ka baterejās un svečtes ņemot nedrīkst – audio reklāmoties un uz kapiņiem arī nekā? Arī apakšveļu arī zeķes, ko varēte skatīt arī par bērnēnes – pārdot ievērsme. Tad ne rodas jautājums: kādēļ var galīnas pārdot?... Domājam, ka tur labs galīns kaut kas nav izlēmis un pārdomāts."

K. Grīcmane: "Bet Jēpsmā ņemajot, mums ar to prasība ievērokāma bija ļoti interesanti. Ar tiem, par kuriem likās, ka nu bērs jārunā, jāskaidro, problēma nebija, bet tie, kas sepriekš likās tādi sapsīgi un normāli domājoši cilvēki, tie varētu pazemēja un pretojās noslēgumiem, ar par to paīm masku lietošanu ceļojot."

D. Hanberga: "Ar tiešmaiņcēlus vīs ir šamba, klienti netrūkst, bet mani vaiņik samac: tas, kādā vidē mums šobrīd ir jārunā... Bet jāsaka, ka jāturēs stabili, nav sajūtas, ka mēs kādu varētu palīkt bez darba šīs situācijas dēļ. Jo cilvēki brīnās tūrus... Un arī bez visām pandēmijām ir cilvēki, kas ziņot no lauksēm, un ir tādi, kas nāk atpakaļ, kas saprot, ka te ir forši."

K. Grīcmane: "Mēs pašas šo situāciju centāmies uzņemt ar humoru. Kamēr cilvēki pārcēlās pie situācijas... Pirmērām, par mums arī bija iegājušies kādi pasāk, kurš pēc tam, kad pārcēlās, ka bez maskas neapkalpostam, mums ziņoja: "Kas tas ir – jau ārtīsu veikalos esmu apbraukājis un nekur nam neapkalpo bez maskas!?" Viņš ari no mīļu veikala izgāja, bet pec 10 min atgriezās ar masku, ņēmām saprot, ka nav jēgas cīnīties... Un mēs uzskatām, ka vīss būs labi – cilvēki pamazīņām pieņems noteikumus un centīms, ka drīz ar bosim pievienīsīš šo vīnsā!"

Cērē cilvēki ir ļoti saprotoši

Turpināsīm braukt pa gramīs ceļu uz Cērēs pusi, un ceļa zīme vēstīs, ka tie ir mēķa ? km. Jau pusceļa priekšā "izrāra" zīme uz atgriešanās, ka esam iebraukušī Kandavas novadā. Arī **Cērē** ir mazs ciemītiņš, kuru centīs izveidojies ap Cērēs muižu (celta 1860. gadā), un tajā vēl joprojām atrodas skola. Ciemītā vairāk izaudzis pēckara gados kā ciema padomes un kolhoza centrs. Iedzīvotāju skaits nav liels – 187.

Jau iebraucot ciemā, ir grūti nepamanīt – atkal jau! – **«Vīnolī AMI» veikaliņā**. Arī šeit tas ir vienīgais, kur iedzīvotājiem iegādāties pārtiku un arī saimniecības preces. Ieejot savveicinājumiņā ar pārdevēju **Arītu Granapsku**, kas paziņojās, ka šodien (piektdienā) jūtams, ka cilvēki kaprīnīgāki tik uz cigaretēm iepirkšanā, vīnādi cīnāti esot ka parasts. A. Granapska: "Cilvēki mums ir ļoti saprātīgi – ieveso vīsas norādījumus. Arī tad, kad pateica, ka veikalos bez maskām nedrīkstēsīm apkalpot, cilvēki, kuriem nebija vēl maskas, labprāt to segadajās pie mums uz vietas. Bet nu par alkoholu gan nevar pateikt, kā bija brīnīdamas... Pieņemjām, ka par alkoholisko dzērienu – alus – lēdusskapjiņām noviļksīm lentes – brīnīsot, ka te nav pieejami. Bet pāejās jau mums ir zīz lens – tas grūtākas nesagādās... Nedodam, un vīsā!" Jautājām, ka Cērē pieņem šo situāciju un vai ir mainījušās iedzīvotāju veikala apmeklēšanas paņēmīs. A. Grīnapska: "Pirmajā pandēmijas vīlnī pavisam cilvēku, kas bīstak izvēlejās iepirkties šeit – vienīgā veikalā –, bija stipri vairāk. Šobrīd vīss ir kā ierasts, nav nē mazāk, ne vairāk apmeklētāju..." Arī pasūrot un pavērojot veikala pārejās, vasejām pārliecināties, ka cigaretes ir tās, kuras pērk vīsvairāk. Tā kādā vīsetā, pujņēs tās pacijas, mazliet apdomāja un: "Ne, dodiet vīsas piecas pacijas! Nu tā – lai būtu ierezervēts."

Vaicāta par drošību, pandēmijā atzinās, kaut veikaliņā mazāji, par to nekādu bažu nesot. Bet, mazāji par vīrusu, gan baidoties par savu un ģimenes veselību, jo neko jau nevarot zināt vai infekcija jau tikot ier plaušām. Lasot par to, kā vīns notiek pasaulē, Arīta jau saprotot, ka tas tik arī nebēgšoties un agrāk vai vēlāk būs vīsur ari līnēsot. "Vienlāīnu, pakāsot sociālajos tīklos, ir skumji un tajā paša laikā ir dusmas par to, ka cilvēki ar tik bezatbildīgu un vīens pret otru ķēdu. Tur jau vīss tas haosa sākot! Uzskatu, ka jau daudz ātrāk vajadzēja slēgt ārlēvekļus un iepirkšanās centrus, jo tā jau daudzīem cilvēkiem ir ļoti aktuāla vieta, kur izklaidēties brīvdienās," tā A. Granapska.

Tikai eksistē, ne dzīvo

Tālāk pa saldēmoši pavisam nesen klāto asfaltēto ceļu devāmies uz Ventspils šoseju un tālāk – uz Pūres pusi. Tur, vēl Kandavas novadā, atrodas cīnas kafejnīcas – vienā otrā pretim – «Sumbrs» un «Apšukrogs».

Pirmo apciemojām **«Sumbru»**, ko, domājams, vīsi ir pamanījušī lielā dzīvnieka skulptūras dēļ, jo tā tāpat kā apujas Mērsātības kokis novietota pie ceļjas durvīm. Apšukrogšī to, devāmies ari mēs līkot, kas un ka notiek kafejnācas iekšpusē. Neziņājām, vai tā vispār ir atverta, jo par kaut kādu dzīvību liecināja tikai iedegtas lampas. Ne mīnas no daudzajām klientu mašīnām, kas te bija redzamas citkārt.

Ieejot mēs laipni saņēmām bārmenē **Kristīne Pētersone**. Vīns pastāstīja, ka situāciju uzņēmuši nepavisam nav labu. Jā, piedāvājums nesot mainās, bet pasūtījumu skaits esot kaut kādā kritēs. K. Pētersone: "Mēs šobrīd esam uz robežās – šobrīd tikai eksistējam. Vīsas nedēļas gaismā esam pieņēmuši aptuveni 10 pasūtījumus. Tie parasti notiek pēc pieraksta, iepriekš cilvēks piezvana, veic pasūtījumu, paņēma, pēc cik ilga laika būs klāt, un tad mēs pēc tā rīkāmies un gatavojām ēdienu. Ja kādam pasūtījums pazūdēja uz vietas, mēs nedarīsīm cilvēku uz ielas, mūsu ir atsevišķa telpa, kur piesēst un pagaidīt. Pārlieku ātrā tad jau ir tā: ja cilvēki ierauga, ka te pa kādu ir, viņi pastāv ārā un pagaida, kad iepriekšējais bērs aplikpots." Jautāta, kā ar piegādi, Kristīne skaidroja, ka tādu pakalpojumu gan nepiedāvājot, jo tas fiziski nav iespējams. Zināt, ka daudzas kafejnācas jau ir slēgušās sīvas dzīvās, bet daudzas ir ari tādas, kas vēl pedejiem spēkiem turās. Tādu cīnātāji pagaidām vēl esot ari tās tuvējās kafejnācas – viņi paši, kaimiņi – «Apšukrogs», kā ari kafejnāca «Pie Jāņa» Pūrē.

Jautājām ari, kādu pieredzi ar dīkstāvēs pabalstiem un vai nav plānots tam pieteikties. K. Pētersone skaidroja: "Jā, pirma pandēmijas vīļņa laika mēs uz šo palīdzību pieteicāmies un to ari dabūjām. Šobrīd ir tā, ka tikai ar 1. decembri tas vīss sākās. Domājams, ka sanāmēs šaja nedēļā paveres situāciju, kā bērs ar apmeklētājēm un pasūtījumiem, un tad vēnes, kā nākotnē rādīs. Vēl jau neko konkrēti ari par tām paskām dīkstāvēm nezinām. Ja, iepriekšēja reizē mums vīss bija kārtībā, bijām pavisam sārgā un neko, no VID viedokļa, nepārkāpām. Pirmajā vīļņa vīsi bija to nobijušīēs, ka vīsu slēdza, un mēs, tagad ir mazliet savādāk. Šobrīd domāju, ka mums ari vajadzēs ķēr dīkstāvē, jo ienākumu mums praktiski nav nekādu. Ja bērs divas desmit pasūtījumu, tad mēs vēl kaut kā varēsīm izdzīvot (ja palīek vīsas dabīnaskās), bet, ja tā turpināsīs kā tagad, tad... Es jau saprotu, ka cilvēki tagad ari ir tapīgāki, vairāk rēķina, jo nevēlas jau nav drošs par nākotni... Tādēļ ari mazāk ed kafejnācās, bet izvēlas kaut ko paņēmot mājās, kas kāpēc šādā vārdā ārtak un izdevīgāk."

Tā runājām un kopā pārejām, kas varēto bērt tas, kas piesaistīsīs vairāk cilvēku, bet tajā paša laika nebūtu pārkāpjī noteikumu. "Jā, varam izdomāt piedāvāt kaut ko āra, bet, ja piesaistīsīm pa daudz ummanibas, tad atkal būsim pārkāpjī noteikumus," tā Kristīne un stāsta, ka domājot ari par apkalpošanu āra, to ari piedāvājot, ledz bija vēl salīdzināmā sāla laika, bet nu pa ceļ par aukstu, esot ārā vairs nevarot. Ja, un ja par kādiem citiem ēnēsīmēm, tad – domāt esot vieņas, bet tam vīsam nepieciešami papildu līdzekļi, kuru uzņēmumam šobrīd nav. Ari tas, ka laiks ir aukstā, šaja situācija nepalīdz, jo, kā uzskata Kristīne, ja būtu vasara, stāsts būtu pavisam savādāks. Saprotot, ka kādam vīns notiek sociālajos tīklos, piemēram, "facebook". Bet dīnamīņī neesot neviena, kas varētu pamācīt, kā izvēlēt savu kopu ari šaja vīdē.

Par situāciju kopumā Kristīne ir nesapratusī – par to, ka cilvēki var nedomāt ne par savu, ne apkārtējo drošību un veselību. Bijām ari tādā gadījumā, kad kafejnāca ieņēmusies trīs sievietēs (baiļā, kad maskas nebija obligātas, bet vēlamas) – demonstrējot bez maskām un ari bārmenēs pieņemšajās. "Neminēt nost to uzpumā! (Kristīne pēc ieteikuma sādzājusi maskā?" "Jau tas vārds – uzpumā – mani aizvainoja, jo to jau var pateikt dažādi. Es pateicu, ka es tomēr masku nost neņemšu... Bet ir gan, ka aesālīm strīdēties un lai atrastu vidusceļu. Es neatļaujos spriedēt par to, vai vīrusa ir vai tā nav – es jau neesmu speciālists, un, ko man ļiek, to es dīru," tā Kristīne. –/–

Turpināk vēl.

BAIBA REINSONE

Kristīne Pētersone kafejnīcā «Sumbrs»

Veikals Cērē

Gads pēc gada, Latvijai – 100

Turpinājums. Sākums 2018. gada 5. janvāra laikrakstā

Notiek cilvēces lielākā kodolkatastrofa

1986. gada 26. aprīli 1.23-45 (GMT+4) Černobiļas AES ceturtajā reaktorā blakus Pripjatas pilsētai, Ukrainas PSR, veicot eksperimentu, eksperimenta laikā notika sprādziens. Tās rezultāts aplūkojot tika izmests ļoti liels radioaktīvo vielu daudzums. Šinīs ustekata par lielāko katastrofu visā kodolenerģijas vēsture gan pēc tās seku krāsainā bojā gājušo un cietušo cilvēku skaita, gan pēc saimniecisko kaujeņu zaudējumiem, un ir viena no divām, kura novērtēta ar 7. limeni pēc Starptautiskas kodolenerģijas skalas (otra – Fukušima I AES avārija). 56 cilvēku tika nogalināti uzreiz – spradzieni, 31 cilvēks gāja bojā no akūtas staru slimības vai apdegumiem, bet 134 cilvēki pārciesta dažādas pakāpes smaguma staru slimību. No 30 kilometru zonas tika evakuēti vairāk nekā 115 000 cilvēku. Seko novērtamrūtīka mobilizēti nozīmīgi resursi, vairāk nekā 600 000 cilvēku piedalās katastrofas seku likvidēšanā.

Kā netīrā bumba

Atšķirībā no Hirošimas un Nagasaki bombešķēšanas, spradzieni izgāzušja ļoti jaudīga "netīrā" bumba, kuras galvenie ieteikumi pār faktori bija radioaktīvas piesārņojošās. Spradzieni rezultātā no reaktora tika izmesta kodoldegviela, kodolu dalīšanas reakcīju produkti, radioaktīvi piesārņoti grafīta (reaktoru palēnināšāja) gabali, kas piesārņoja reaktora apkārtni. Mākoņos, kas izveidojās no degošā reaktora, atmosē dažādus radioaktīvos materiālus, pārsvarā jodu-131, cēzijs-137 un stroncija-90 radionuklīdus, uz lielāko daļu Eiropas. Visīlielākie nokrišņi tika novēroti reaktora tuvāja teritorijā, kas mūsdienās atrodas Baltkrievijā, Krievijas un Ukrainas teritorijā. Radioaktīvie izotopi ar vēju un nokrišņiem piesārņoja lielāko daļu Eiropas, 60% radioaktīvo izotopu izkrita Baltkrievijā. Liela platība Ukrainā, Baltkrievijā un Krievijā tika evakuēti vairāk nekā 336 000 iedzīvotāju. Pēc oficiālās informācijas ar akūtu staru slimību saslima 237 cilvēki, no kuriem tās mēnešu laikā nomira ap trīsdesmit. Palielinājās saslimstība ar vairogdziedzera vēzi. Tā kā radioaktīvie elementi ēnisam sabruk, radioaktīva piesārņojuma laika gaitā ir mazinājies. Slēgtajā zonā ap AES palielinājās biokļģiskā daudzveidība un 2007. gadā Ukraina to atzina par aizsargājamu teritoriju. Daba šajā teritorijā ir ciar pretna, kosmosa, ka dažam augam radiācija ietekmē radušās neliela mutācija, taču tieši uzskatās, ka augiem un dzīvniekiem pret radiāciju varētu būt izstrādājušies aizsargmehanismi.

Eksperiments – neizdevās

Eksperiments mērķis bija izstrādāt metodi, kā ātrāk nodrošināt strāvas padeves reaktora dzesēšanas sistēmai ārkārtas izslēgšanas gadījumā. Bija paredzēts, ka eksperimentu veiks dienas laiņa, taču to nācās pārnākt, jo sākās ar problēmām citā spektakļā bija nepieciešams, bā reaktora turpināmi darot elektrību. Eksperimentu turpināja nakts maiņa, kas nebija sagatavojusies tā veikšanai – pēc sākotnēja plāna tai bērā vajadzēja tikai samazināt jau izslēgtu reaktoru. Bāja plānots, ka reaktora jauda tika samazināta līdz 700–1000 MW, taču kļūdas pēc tā tika samazināta līdz 30 MW. Pēctik lēnās jaudas samazināšanas paātrāja reaktoru neatrāši, un, veicot eksperimentu, notika strauji jaudas pieaugums. Neziņāmu iemeslu dēļ tika uzsākta reaktora ārkārtas izslēgšana, taču reaktora bāja veidots tā, ka šīs procedūras sākumā jauda palielinājās vēl vairāk un reaktora pārkarsa, izraisot reāla eksplozīju, kurā pēc pārs sekundēm sekoja spēcīgāka sprādziens. Pēc sprādziena sākās ugunsgrēks, kas izveidojās palielināja radioaktīvo piesārņojumu.

Glābšana – noziegums pret glābējiem

Spradzieni no reaktora izvideā kodoldegviela un grafīta kontrolētāju fragmentus, kas nokāta ap reaktora ēku, kā arī uz turbīnu halles un uzēla reaktora ēkas jumta. Saskaroties ar gaisu, sakarsušās grafīta atadegas. Ugunsdzēsējiem, kas ieradās dažās minītēs pēc avārijas, līdz 6.30 izdevās apdzēst ugunsgrēku, izņemot liesmas, kas plēsīja uzspraigāgā reaktora. Uzreiz pēc avārijas 4. reaktora tika mērījināts izmērā radiācija, taču lielāka daļa mērīenču bāja paredzētas neliela starojuma izmēģināšanai. No divām mērīenčiem, kas spēja izmērī lielāku radiācijas līmeni, vienu pēc spradziena nebāja pieejāmi, bet otra bāja salūzusi. Centrā reaktora nakts maiņas priekšnieks pāņēma, ka reaktora spradzienā nav skārts un turpināja darbu par iekšēja sākneēšanas reaktoru. Ēkas apkārtne izmetāne kodoldegvielas un grafīta fragmenti neēka ieveroti, un, kad 4.30 tika piegādāta jauna mērīenče, tika pārnemts, ka tās radījumi ir kļūdaini. Trešā reaktora nakts maiņas vadītāja gribēja šo reaktoru nekavējoties izslēgt, bet galvenais inženeris ieteikta. Dodīnāšēkēsēn izmēģināta neparāmsa un kāja pēdā tabletes (kā novērsta radioaktīvo jodu uzkāšāmas vairogdziedzerī) un āka turpināt darbu. Tikai pēc vēlāk nakts maiņas vadītāja tomēr izšķīsās par reaktora izslēgšanu, atsāņot tikai tās darbīnēkus, kam bāja jāuzsauga reaktora dzesēšanas sistēma. Tikmēr ceturtajā reaktorā turpināja ugunsgrēks. Tā apakšējās stāvos atadās ūdensvetnēs, kas bāja pārplūdušas, jo tajās nākušās ūdens no ugunsdzēšāmas un plūsāšajām dzesēšanas sistēmas caurulēm. Augstākajos stāvos grafīts, kodoldegviela un citi materiāli sasniedza 1200°C un veidoja lavas līdzīgu masu, kas dzudeja iekšēsēt grīdu un lejāsēt ūdenī, radot reāla eksplozīju. Tāpēc reaktorā tika iesūtīti trīs brīvprātīgie, lai atvērtu slūžas un varētu nosusināt ūdeni. Tomēr pastāvēja risks, ka, turpināot degt, izkusušās vielas varētu sasniegt gruntsūdens līmeni, radot reāla eksplozīju un piesārņojot gruntsūdeņus. Tika izlemts ar šķidra slāpekļa palīdzību sasaldēt zemi zem reaktora, tomēr šī ideja dēļ tās aresta, bet tām sākākam izrāka selpa tika aizpildīta ar cementu. Centrālā reaktora turpināja degt līdz 10. maijam. Lai to nodzēsu, helikopteri pār to ieguāa 5000 tonnu smilšu, mālu, sēnu un bori. Atcāja seko likvidēšanai tika mobilizēti PSRS armijas rezervisti, kam bāja pārvēr bāsamāki aizturēti reaktora izēlēšāne un āpjedzālās sarkofāga celtniecība. 1986. gada decembrī tā pabeigās cementa sarkofāgs, kas sedz ceturto reaktoru, aptāsājot no tā tīkšās kaitīgajām vielām. Tomēr tas tika uzcelts steigā kā pagaidu risinājums un laika gaitā sāka brukt, tapec līdz 2013. gadam bāja ieceerēts izveidot jaunu sarkofāgu, kas samazināsāto apdzīvojamā videi un ļautu nojaukt nedrošās struktūras. Nacelas rēķinus dēļ jaunā sarkofāga būvi pabeidza tikai 2016. gada novembra beigās.

Slēpj no pārējās pasaules

PSRS valdība centās slēpt notikušo un zināma, ka notiek nogalināmi tikai tad, kad paskaidojumus pārpasāja Zviedrija, kas 28. aprīlī Forsmarkas AES konstatēja radioaktīvo piesārņojumu un notāca, ka tās nācis no PSRS teritorijā. PSRS valdība uz Černobiļu nosūtīja izmeklēšanas komisiju, kas tur ieradās 26. aprīļa vakarā, konstatēja augstu radiācijas līmeni un ieteica evakuēt teritorijā apkārtnes iedzīvotājus. Evakuācija sākās 27. aprīļā 14.00, iedzīvotāji tika

Černobiļas atomreaktors. 1986. gads

Latvijā un pasaulē

Janvāris

1. janvāris – Spānija un Portugāle iestājas Eiropas Kopienā, kas vēlāk kļūva par Eiropas Savienību.

9. janvāris – pēc zaudējuma pretēja cīnā ar Poļiem, «Kodak» pameta monopolīnīo fotokameru biznesu.

19. janvāris – sāka izplatīties pirmais personālā datora vīrusa «Brain».

20. janvāris – Apvienotā Karaļiste un Francija paziņoja par noslēgumu bērēt Eurotunelī jeb angļu valodā "Channel Tunnel".

24. janvāris – starpplanēta zonde «Voyager 2» pārlido rēķi planētajās Urānam.

28. janvāris – «Shuttle Challenger» savas 25. misijas 73. sekundē, uzceļa pēc paceļšanās, eksplodeja. Bojā gāja visi 7 astronauti, ieskaitot skolotāju Krisu Makolifi.

Marts

1. marts – mīnē Zviedrijas politiķu un dvīkārtejās premjerministra Ūlofs Palme (1927 – 1986). Vīnu sākusi pastāgās laikā kopā ar sievu Stokholmas centrā pēc kino apmeklējuma. U. Palmes slepkava joprojām nav noskaidrots.

16. marts – ārklīna periodiska komēta – Halleja 2.

Aprīlis

26. aprīlis – 1.23 Ukraina eksplodeja Černobiļas atomelektrostacijas 4. reaktors, radot pasaulē lielāko kodolkatastrofu. 56 cilvēki tika nogalināti tieši katastrofā, dažādi vairāk nāca no veža velākajās gados, daudzi tūkstoši tika pakļauti ievērojamam dozēšanās radioaktīvā starojuma, un plašas teritorijas Ukrainā un Baltkrievijā kļuva neapdzīvotas.

1986.

Maijs

25. maijs – nākamā ceļā no Fūlkas, Arizona, tikmēnēšām cilvēku sadedza sokās mākoņi, aizsaukšanā bada cietēju un bezpajumtnieku ātrāi un vācot zaļošanas vīna atlubāna.

26. maijs – Eiropas Kopienā iestājās Eiropas karogi – dzelteno zvaigžņu uz zilo debesu fona.

Jūnijs

18. jūnijs – Latvija, starp Kanāriem un Gazas starpjūru, notiek dzelteņā katastrofā. Pieminēgās āpgāšanas dēļ satāgās 4. un 5. vagonu bufeši, kā rezultātā no sliedēm noiet pasažieru atveļtiena vagoni.

29. jūnijs – Dzintaru koncertzālē notiek pirmais konkurss «Jūrmala».

Jūlijs

5. jūlijs – Maskavā sākas (līdz līdz 20. jūlijam) Latvijā grūtas spēles, kas kļūstēs par olimpiāņu spēļu alternatīvu. Spēles piedalās 5000 sportisti no 79 valstīm. Šo sacensību iniciātors ir amerikāņu miljardieris Teds Terners.

10. jūlijs – nāc Ķepājnīekā Linards Grantiņš, Raimonds Bīnerieka (1944–2019) un Mārtiņš Bariss izveido cilvēktiesību aizstāvēšanas grupu «Helsinki-86».

Septembris

15. septembris – Jūrmalā darbu sāk Čaļokvas konferences. Tā ir ASV – PSRS sabiedrības pārstāvju tikšanās, kas ieņem jaunas vēsmas Padomju Savienības politika un sākās ar Tieksās atmodas procesa sākumiem Latvijas PSR. ASV prezidenta vietākā konsultēni PSRS pārstāvjiem Dīcka Metloka paziņoja, ka ASV joprojām neatzīst Latvijas okupāciju Padomju Savienībā.

20. septembris – sagāžas Ķegumā hidroelektrostacijas tīks, bojā ir 11 no ievainotajiem gāja 13 cilvēki. Katastrofa notiek rīta pārbaudes laikā.

Oktobris

17. oktobris – Literatūra un Māksla publicē žurnālista Daiņa Īvāna un izdevēja Artūra Snīpē rakstu «Par Dangerpili ātkārtī domājot», kas ir vēsta par Dangerpīla hidroelektrostacijas celtniecību. Pēc rakstā publicēšanas sākas Dangerpīla aizstāvēšanas kampaņa. D. Īvānam Dangerpīla tēmātika ir tuva, ņemot vērā vēl ari to, ka, būvējot Dangerpīlā HES, appūdināma viņa gūsnenes kapsēta.

Novembris

8. novembris – mīnis padomju politiķis un diplomāts, 30. gadā PSRS valdītāja galvenā persona **Vjačeslavs Molotovs** (īstajā vārdā Vjačeslavs Skrjabīns, dzimis 1890. gada 9. martā), kas kļuva par Josifa Staļina protežē. Latvā no 1942. līdz 1957. gadam V. Molotovs bija PSRS Ministru Padomes priekšsēdētāja pirmais vietnieks, tāpat ir bijis PSRS ārlietu ministra vietas vietāva (1939–1949; 1953–1956). Ar Vācijas ārlietu ministru Joahimu fon Ribentropu 1939. gada 23. augustā Maskavā viņš parakstīja neuzbrukumāsanas līgumu starp Vāciju un PSRS (pazīstams arī kā Molotova-Ribentropa pakts).

Decembris

12. decembris – sāk darīt Radio un televīzijas centrs Zaļusalā.

Gads pēc gada, Latvijai – 100 **1986.**

informēti, ka līdz jūnijam tikai pats nepieciešamākais un visi pēc pāris dienām varēs atgriezties mājās…

Rokām ieskaujot Ameriku jeb ideja Baltijas ceļam

25. maijā tuksnesī netālu no Fīniksas, Arizonā, tūkstošiem cilvēku sadevās rokās tuksnesī. Tā bija daļa no akcijas ASV Āfrikai «Hands Across America». Šajā akcijā gandrīz septiņi miljoni cilvēku sadodas rokās, aktualizējot bada cietēju un bezpajumtnieku likteni un vācot ziedojumus viņu atbalstam. Roku rokā stāv arī gan prezidents Ronalds Reigans (1911–2004) un Baltā nama administrācija, gan kino un popmūzikas zvaigznes, rokeri un miljonāri, fermeri un pilsētnieki. Šī kampaņa kalpo arī par ideju mūsu pašu Baltijas ceļam, ko pēc dažiem gadiem organizēja Lietuva, Latvija, Igaunija.

Kā senā dziesmā

Ar Raimonda Paula un Jāņa Petera dziedāto dziesmu Rodrigo Fominss kļūst par pirmo Vissavienības jauno izpildītāju konkursa «Jūrmala» Grand Prix ieguvēju. Konkurss no 25. līdz 30. jūnijam pēc Raimonda Paula iniciatīvas notiek Dzintaru koncertzālē. Tajā sacenšas 12 dziedātāji no Padomju Savienības republikām. PSRS Centrālā televīzija gādā par pasākuma tehnisko pusi, bet muzikālo pusi nodrošina Latvijas radio un televīzijas estrādes un vieglās mūzikas orķestris un Rīgas džeza klubu vokālais ansamblis. Latvijas estrādes mākslu pārstāv Santa Čaikovska (Zaparka), grupas «Tip top» solists Ēriks Vītols un ansambļa «Remix» solists Rodrigo Fominss, kurš iegūst konkursa galveno balvu (Grand Prix), bet Santa Čaikovska iegūst žurnālistu speciālbalvu.

Ērgļu orkāns – bez upuriem

7. jūlija orkāns Ērgļos bija viena no spēcīgākajām viesuļvētrām Latvijā. Viesuļa epicentrs ir Ērgļu pagasts. Par laimi, šajā vētrā necieš neviens cilvēks, lai gan tiek nodarīti bojājumi 10 lauku saimniecībām. Sacēlušās spēcīgās vēja brāzmas lauž vai ar visām saknēm izgāž vairākus dižkokus. Nedaudz vēlāk no negaisa mākoņiem lejup sāk liekties tornis virpuļstabs, kas skaļa trokšņa pavadībā aizvirzās ziemeļaustrumu virzienā pāri Ērgļu kalniem līdz Rankai, Gulbenes rajonā. Šķērsojot Pulgošņa ezeru, viesuļa piltuve uzsūc gaisā ūdeni ar visām zivīm, ko pēc tam nomet lejā krietnā attālumā no ezera. Nopostītā joslas platums dažās vietās sasniedz divus kilometrus, bet citviet – tikai 20 metrus. Viesulim seko ļoti stipra 15–20 minūtes ilga lietusgāze, vietām arī krusa. Vētras laikā gaisā tiek uzrauti [illegible], lauksaimniecības tehnika un pat 100 kg smagi laukakmeņi maina atrašanās vietu.

Gada sensācija – «Vai viegli būt jaunam?»

Gada sensācija dokumentālajā kino ir režisora Jura Podnieka (1950–1992) filma «Vai viegli būt jaunam?». Filma saņēmusi Lielā Kristapa balvu kā 1986. gada labākā dokumentālā filma. Tā iekļauta Latvijas Kultūras kanonā.

Uz ekrāniem nonāk Rīgas kinostudijas mākslas filma «Saulessvece». Filmas režisore ir Lūcija Ločmele. To uzņem pēc Vijas Upmales (1932–1996) stāsta motīviem. Lauku ainas filmē Tukuma rajona Pienavā, bet kolhoza kantoris ir Bornsmindes muižā Rundāles novadā. Ar filmas galvenajiem varoņiem kļūst ainas Miķelis, kas dzīvoja un kura vārdā nosaukts atpūtas komplekss «Miķeļi» Gailīšu pagastā. Kā gada labāko filmu to apbalvo ar Lielo Kristapu.

Par cilvēktiesībām Padomju Latvijā – «Helsinku-86»

Ar īpašu paziņojumu par Latvijas cilvēktiesību aizstāvēšanas grupas nodibināšanu savu toreiz LPSR par pretvalstisku uzskatīto darbību Liepājā aizsāk organizācija «Helsinki-86».

Lai visām tautām brīva izvēle

Savā paziņojumā trīs Liepājas vīri raksta: "Ievērojot Latvijas PSR Konstitūcijas 49. un 50.pantu, mēs nolēmām dibināt grupu, kura sekos, lai tiek ievērotas mūsu tautas

1987. gada 14. jūnijs. Par spīti drošības iestāžu brīdinājumiem pasākuma laikā neizmantot plakātus un neteikt runas, rīkotāji bija sagatavojuši vienu plakātu ar tekstu "14. jūnija upuru piemiņai". To rokās tur Eva Biteniece un Rolands Silaraups. Foto – Uldis Briedis

ekonomiskās, kultūras un indivīda tiesības. Apņemamies atklāti, bez cenzūras un spiediena no ārpuses informēt starptautiskās organizācijas par pārkāpumiem, kas tiek tadarīti pret mūsu tautas materiālajām un garīgajām vērtībām, kā arī pret pašu tautu. Mūsu princips – atslēgt ceļu meliem un teroram. Dot visām tautām brīvi izvēlēties savu attīstības ceļu. Ievērot Helsinku apspriedes nobeiguma dokumentā izvirzītos principus. Grupu nolēmām nosaukt Helsinku vārdā. «HELSINKI-86».

1. Grantiņš Linards Alberta d., dz. 1950.g. Omskas apgabala Boļšerečenskas rajonā, strādā ražošanas apvienībā «Daiļrade», dzintara, metāla soma darinātājs. Liepājā M.Būkas ielā 47-8.

2. Bitenieks Raimonds Ernesta d., dz. 1944 gadā Latvijā, Liepājas pilsētā, strādā pilsētas Centrālā slimnīcā par šoferi. Liepājā, Grīzupes ielā 102-46.

3. Bariss Mārtiņš Pētera d., dz. 1947.g. Latvijā, Limbažu raj. Lēdurgas ciemā, strādā Liepājas Galantērijas kombinātā."

(*Latvijas cilvēktiesību aizstāvēšanas grupa Helsinki-86. Dokumentu krājums 07.86.–04.88. Rīga: Neatkarīgais informācijas centrs, 1989., 180 lpp.] - 1 lpp.*)

Partija uztraucas

Uz ārzemēm tiek nosūtīta 17 personu protesta vēstule pret PSKP CK un Latvijas KP CK, kā arī «Helsinki-86» dibināšanas dokumenti, kas izraisa plašu rezonansi. 1987. gada 14. jūnijā grupa organizēja ziedu nolikšanas ceremoniju komunistiskā terora upuru piemiņai pie Brīvības pieminekļa Rīgā. Bet 1987. gada 23. augustā grupa organizēja demonstrāciju Molotova-Ribentropa pakta nosodījumam.

Jau pēc dienas – 24. augustā – šim notikumam par godu Rīgā tiek sasaukta īpaša Latvijas Komunistiskās partijas CK biroja sēde. Tajā piedalās visi tā laika varas galvenie bieži – biroja locekļi: Soboļevs, Olterss, Bišs, Rubenis, Auškaps, Zitmanis, Ņukša, Priedītis, Brokāns, Gobeļko, Rubiks, Savicka, Teselkovs, Gradulis, Barkāns, Astahovs, Šteinbriks, Johansons, Stefanovskis, Zoltre. Izraksts no protokola, tulkots no krievu valodas:

"1.§ «Par pretsabiedriskajām nacionālistiskajām izpausmēm, kas notika 23. augustā Rīgā»

Pēdējā laikā naidīgās ārzemju radiostacijas un citi centri, kas īsteno ideoloģiskā kara uzdevumus pret PSRS, pastiprināti aicināja Baltijas republiku iedzīvotājus šā gada 23. augustā – PSRS un Vācijas 1939. gada neuzbrukšanas pakta parakstīšanas gadadienā – rīkot demonstrācijas un mītiņus Rīgā. Pēc Rietumu ruporu ieceres, provokatorisko lomu uzņēmās uzdot ekstrēmistiski noskaņotiem elementiem, kas apvienojušies tā dēvētajā grupā «Helsinki-86». Uz naidīgās propagandas provokatoriskajiem aicinājumiem atsaucās atsevišķi politiski nenobrieduši Rīgas iedzīvotāji. Vairāki desmiti nacionālistiski noskaņotu personu bija nolēmušas organizēt gājienu un mītiņu pie Brīvības pieminekļa. Daļa no šīm personām, noklausījušās ziņas, uzvedās izaicinoši, sauca provokatoriskus lozungus, centās savai rīcībai piešķirt nacionālistisku, pretpadomju raksturu. Atsevišķi huligāniski elementi, galvenokārt jaunieši, apvainoja milicijas darbiniekus un pieļāva citus sabiedriskās kārtības pārkāpumus. Tas viss lielākajā daļā pilsoņu izraisīja pamatotu sašutumu. Partijas un ideoloģiskais aktīvs notikuma vietā veica izskaidrošanas darbu. Tiesību aizsardzības orgānu darbinieki aizturēja personas, kas pārkāpa sabiedrisko kārtību. Veiktie pasākumi ļāva laicīgi lokalizēt provokatoriskās parādības, nepieļaut mītiņu un provokatorisko gājienu.

LKP CK birojs uzskata, ka notikumam, kas šā gada 23. augustā risinājās pie Brīvības pieminekļa, ir acīmredzami negatīvs, politiski bīstams raksturs. Partijas Rīgas pilsētas komiteja, pilsētas izpildkomiteja, Rīgas pilsētas partijas rajonu komitejas un rajonu izpildkomitejas, kā arī tiesību aizsardzības orgāni nav veikuši visus pasākumus, lai nepieļautu galēji nacionālistiski noskaņoto elementu saietu pie Brīvības pieminekļa. Ņemot to vērā, LKP CK birojs nolemj:

1. Uzlikt par pienākumu partijas Rīgas pilsētas komitejai un Rīgas pilsētas partijas rajonu komitejām rūpīgi izanalizēt mācības, ko deva šā gada 23. augusta notikumi pie Brīvības pieminekļa, un izstrādāt papildu pasākumus enerģiskai audzināšanai un propagandas darba pastiprināšanai visu pilsētas iedzīvotāju kategoriju vidū. Veikt nepieciešamo izskaidrošanas un profilakses darbu strādājošo kolektīvos, mācību iestādēs un cilvēku dzīves vietās, apspriest konkrēto dalībnieku pretsabiedrisko rīcību šajā akcijā, kurai bija nacionālistiska, pretpadomju nokrāsa.

2. CK nodaļām un masu informācijas līdzekļiem pastiprināt darbu, ko tie veic, lai atmaskotu buržuāzisko radiocentru graujošo darbību un tā dēvētās «Helsinki-86» nacionālistiskās propagandas būtību. Republikas presē, radio un televīzijas raidījumos plašāk atklāt tās ekstrēmistisko raksturu.

Mēneša laikā izstrādāt apvienotu propagandas programmu attiecībā uz sarežģītākajiem un asākajiem Latvijas vēstures un politikas jautājumiem. Nosūtīt partijas komitejām orientējošu uzziņu par 23. augusta notikumiem un zinātniski kontrpropagandas pasākumu organizēšanai. Šā gada septembrī vienotās politiskās dienas ietvaros organizēt Latvijas Komunistiskās partijas CK referentu lekcijas šajā jautājumā. Rīgā un Republikāniskajā Zinību namā biežāk atvērt politisko disputu un diskusiju klubu, plašāk iesaistīt šajās diskusijās, it īpaši jauniešu auditorijās, vadošos zinātniekus, kultūras un mākslas darbiniekus, žurnālistus, partijas, padomju un komjaunatnes aktīvu.

3. Partijas pilsētas un rajonu komitejām, arodbiedrību un komjaunatnes organizācijām pastiprināt darbu, kas tiek veikts, lai audzinātu darbaļaudis, īpaši jauniešus, augstu politisko modrību un stabilu imunitāti pret naidīgās propagandas ietekmi, pastāvīgi studēt sabiedrisko domu un savlaicīgi atklāt un atmaskot nacionālistiski noskaņotas personas, uzlabot individuālo darbu, pastiprināt darba kolektīvu sabiedrisko ietekmi uz šīm personām un radīt neiecietības atmosfēru pret jebkurām nacionālisma, šovinisma un antisovetisma izpausmēm, šajos nolūkos plašāk izmantot partijas organizāciju nolikuma pārbaudes un atlikšanas kampaņu. [..]

▶ 18. lpp.

Režisors Juris Podnieks ar filmas "Vai viegli būt jaunam" varoņiem

MŪSU VĒSTURE

Gads pēc gada, Latvijai – 100 **1986.**

▶17. lpp.

4. Tiesību aizsardzības orgāniem līdzīgu provokāciju novēršanā partijā lielāku uzmanību un modrību, turklāt nodrošināt sociālistiskās likumības, iesaistīt iedzīvotājus un pilsoņu konstitucionālo tiesību stingra ievērošanu. [..]

6. Lēmuma izpildes kontroli uzdot Latvijas kompartijas CK sekretariātam un personīgi Latvijas kompartijas CK sekretāram b.A.Gorbunovam."

Nav nobijušies

Tā paša gada 18. novembrī «Helsinki-86» svinēja Latvijas neatkarības proklamēšanas dienu. Bet 1987. gada 2. oktobrī uzrakstīja Memorandu, ko jau parakstīja 17 cilvēki un kas tika nosūtīts daudzām un dažādām pašmāju un ārvalstu organizācijām. Cita starpā Memorandā rakstīts: *"1) pieņemot vērā maksīgi radīto dezinformācijas un apmelojumu kampaņu, kas izvērsta pret mūsu grupu un grupas organizatoriem paskaidrojam [..] ar šo dokumentu grupa «Helsinki- 86» apliecina, ka vēlas turpināt meklēt godīgu dialogu iespēju ar valdību, kura nevēlas no šā dialoga izvairās. [..] grupa informē valdību un sabiedrību par problēmām, kuras patlaban atrodas tās uzmanības degpunktā.*

1. [..] Mēs uzaicinām papildināt mūsu republikas Konstitūciju ar nosacījumu, ka Latvijā ir tikai viena oficiālā valoda – latviešu valoda, akcentējot obligātas latviešu valodas lietošanas nepieciešamību visās Latvijas iestādēs, uzņēmumos, tirdzniecības objektos utt. [..] 2. Mēs uzaicinām realizēt Latvijas zemes un tautas vēstures deideoloģizācijas procesu, godīgi interpretēt vēstures notikumus, atsacīties no nevainīgas vēstures pieļāgošanas šodienai orvelliskā garā. [..] 3. Mēs uzaicinām, atbilstoši republikas Konstitūcijai, vairāk uzsvērt Latvijas republikas suverēnitāti statusu citu republiku saimē. Uzaicinām pārorientēt Latvijas ekonomiku, lai tā visprirms kalpotu Latvijas iedzīvotāju vajadzībām, lai Latvijas iedzīvotājiem nebūtu jāpaliek diedelnieciskā situācijā, nespējot nopelnīties pašu ražotu produkciju. [..] Aicinām veikt steidzamus pasākumus Lielupes, Ventas un Daugavas ūdeņu attīrīšanai. [..] 4. Mēs uzaicinām radīt apstākļus, kuros latvieši nepieciešamo militāro saga... sarētu ... Latvijas teritorijā dislocētajās karaspēka daļās. [..] 5. Mēs uzaicinām noliegt nikni ... neatkarīgas preses izdošanas izdošanas un atvēlēt šā mērķa realizācijai tipogrāfiskas jaudas. [..] 6. Uzaicinām nekavējoties atbrīvot no ieslodzījuma visus latviešu sirdsapziņas cietumniekus. [..] Sevišķu uzmanību pievēršam politieslodzīto Gunāra Astras un Lināra Grantiņa liktenim. Uzaicinām pārtraukt uzbrukumus cilvēkiem, kuru pasaules uzskati saskan ar oficiāli pieņemtajiem uzskatiem. [..] 7. Mēs uzaicinām likvidēt visus privilēģijas, kuras saistās ar personas ieņemamo amatu vai partijas piederību. Nepieciešams izlīdzināt milzu plaisas starp tā ...go ienākumu, ... strādnieku, zemo dzīves standartu un pārāk ...gto ... dzīves apstākļiem. Uzaicinām pievērst nopietnu uzmanību sociālā nenoteiktības izpausmēm Latvijā. [..] 8. Mēs uzaicinām neierobežot ticības brīvību un atcelt likumus, kuri patlaban ierobežo visu reliģisko konfesiju piederīgos Latvijā.

[..] 9. Mēs uzaicinām veicināt Latvijā citām tautām piederīgo pilsoņu kultūrālo autonomiju, ierīkošanas skolas, kurās poļi, ebreji, ukraiņi, baltkrievi utt. varētu apgūt dzimto valodu un savas tautas vēsturi, tādējādi novēršot viņu diskriminācijas un asimilācijas draudus. [..] 10. Mēs uzaicinām ... spēkiem veicināt pilsonisko aktivitāti ne tikai ekonomiskajā jomā, bet arī politikā un visās gara dzīves norisēs, pamatot tautas tautsaimniecību, ... ārsaimniecisko, jo nenospējami ir uzsākti par pakļauto ... Staļina-Hitlera paktu ... visas ... , kas tika ieviestas Baltijas valstīs 1940. gadā."

Ar to nebeidzas

1988. gada 25. janvārī Liepājā 10 jaunieši pie grupas «Helsinki-86» nodibināja Jaunieši apvienību «Tēvzemei un Brīvībai». 1988. gada 14. jūnijā pirmo reizi Latvijas pēckara vēsturē demonstrācijas laikā grupas «Helsinki-86» biedrs **Konstantīns Pupurs** cauri visai Rīgai, no Brīvības pieminekļa līdz Brāļu Kapiem, iznesa Latvijas sarkanbaltsarkano karogu. 1997. gadā uz šīs biedrības organizācijas «Helsinki-86» bāzes tiek izveidota politiska partija. Tieslietu ministrija to reģistrē 1998. gada 2. janvārī. Par partijas pirmo priekšsēdētāju kļūst Heinis Lima. Kā politiska partija Helsinki-86 bez sekmēm piedalījās piedalījās 7. Saeimas vēlēšanās un 2001. gada pašvaldību vēlēšanās Rīgā.

2003. gadā uz «Helsinki-86» bāzes tika izveidota jauna nacionāla politiska partija – Nacionālā Spēka Savienība (NSS), kurā līdz tās likvidācijai darbojas vairāki helsinkieši.

Cilvēktiesību aizsardzības grupas «Helsinki-86» biedri dažādos laikposmos: Mārtiņš Aboliņš, Jānis Ābols †, Mārtiņš Bariss (apbalvots ar II šķiras Triju Zvaigžņu ordeni), Jānis Barkāns, Anta Bergmane, Eva Biteniece (apbalvota ar III šķiras Triju Zvaigžņu ordeni), Raimonds Bitenieks (apbalvots ar III šķiras Triju Zvaigžņu ordeni), Edmunds Cirvelis, Lita Ecētāja, Mario Ekards, Alija Ekarde, Linards Grantiņš (apbalvots ar II šķiras Triju Zvaigžņu ordeni), Dzintars Geide, Miervaldis Krims, Heinis Lima, Jānis Lapo †, Konstantīns Pupurs, Jānis Rožkalns (apbalvots ar II šķiras Triju Zvaigžņu ordeni), Jāzeps Sadovskis, Rolands Silaraups (apbalvots ar II šķiras Triju Zvaigžņu ordeni), Ārijs Tomsons, Jānis Vēvers (apbalvots ar II šķiras Triju Zvaigžņu ordeni), Juris Vidiņš, Mērija Vitola, Alfreds Zariņš †, Juris Ziemelis †, Reinholds Kalniņš, Rita Prane, Uldis Kersons.

DZĪVESZIŅA

Mēness dienu kalendārs

24. diena (pilns/dilstošs (2.36) mēness Jaunavas zīmē) – lācis; šajā dienā pamostas slēptie dabas spēki; labi uzsākt visu jauno un lielas lietas, apgūt apkārtējo informāciju – tā vēlāk var noderēt; iespējams piedāvāt atklāsmes; var mainīt darbu vai dzīvesvietu; diena sola veiksmi un ienākumus; jānostiprina veselība; viss padarītais būs drošs, izturīgs un paliekošs; Augļības Dieva kulta diena; šajā dienā dzimušie ir labi un kārtīgi, tādu pakļauti gastronomiskām izvirtībām; sapņi norāda, vai viss kārtībā ar seksuālo enerģiju – no 7. decembra 23.18 līdz 9. februārī 0.46.

25. diena (dilstošs mēness Svaru zīmē) – gliemežvāks; pasivitātes, atpūtas un pārdomu laiks; diena, kurā ieteicams iekšausties sevī, atrisināt gan fiziski, gan garīgi; nav vēlama steiga – jāizdara iepriekšējā mēneša kopsavilkums; nedrīkst pārestties; ieteicams doties nesteidzīgās pastaigās vai ceļojumā; neuzsākt neko jaunu; ir labi ļauties iedomu spēlēm; jāizvērtē zemapziņas sniegtā informācija; labs laiks meditācijai; šajā dienā dzimušie ir krāmīgi līdz mūža galam; sapņos var izlauzties tumšie spēki – ja tie ir nepatīkami, tad jāizstāsta tekošam ūdenim (lai nepiepildītos) – no 9. decembra 0.46 līdz 10. decembra 2.16.

26. diena (dilstošs mēness Svaru zīmē) – krupis; dienai raksturīga plātība, tukši strīdi, melīgība un saspringtas situācijas; pieaug zādzību un laupīšanu skaits; jāatturas no aktīvas darbības, neliendergas spēku izšķiešanas; pret jaunu informāciju jāizturas kritiski, jāsakārtina saskarsmes lokā; var atpūsties, darīt sīkus ikdienas darbiņus; jāatturas no izpriecām, strīdiem, tukšām pļāpām; noder gavēšana un piesardzība; šajā dienā dzimušie ir bagāti, turīgi, bet viņiem jāpilda doties solījumi; sapņi piepildās – no 10. decembra 2.16 līdz 11. decembra 3.48.

Saules dienu kalendārs

16. diena – 8. decembrī no 8.52 līdz 15.47 – **Taisnīguma un likuma spēka diena.** Darba un pienākumu diena, strādā visu dienu, pabeidzot visu iesākto. Ja darbu nevar izdarīt labi, tad labāk nemaz to nesākt. Dotie solījumi jāpilda, no tiem neizdosies atkāpties. Visam notiekošajam ir likuma spēks. Debesu labvēlība novēršas no tiem, kas krāpjas. Ievērojiet likumus, disciplīnu, nenovirzieties no ierastās kārtības. Mainiet darbu, pārceļieties uz jaunu dzīvesvietu, pamiksiet līgumus un vienošanās. Ieteicams gavēnis.

17. diena – 9. decembrī no 8.53 līdz 15.46 – **Taisnīguma un vārda spēka diena.** Gaismas un tumsas spēku cīņas diena. Nopietna diena, kad uzmanīgam jābūt ar izteiktajiem vārdiem. Jāpievērš uzmanība tam, ka ienem tavu vārdu. Dienu pavadā bieži režīmā, bieži mainot nodarbošanās veidus. Dzīve piedāvā iespējas, neatsakies no izteiktajiem piedāvājumiem. Nepabeidziet iesāktos darbus, veidojiet jaunus kontaktus, pamiksiet dokumentus, dodieties garos ceļojumos. Lēmumi jāpieņem ātri. Meditējiet, apmeklējiet dievnamu.

18. diena – 10. decembrī no 8.54 līdz 15.46 – **Žēlsirdības un pacietības diena.** Svētku un prieka diena, ko pavada sabiedrībā, izklaides un atpūtas vietās. Var darīt visu, ko gribas, bet nepārkāpjot likumu, neapgrūtinot citus un ne uz citu rēķina. Nepiepildiejeties un neveiciet smagus darbus. Kārtīgi izguļieties, atpūtieties, ejiet uz mežu, apdāviniet citus, daudz komunicējiet, apmainieties ar informāciju un pieredzi, izvairieties no stresiem. Nodarbojieties ar sportu un fiziskas veselības nostiprināšanu. Veiksmīga Saules diena.

MINĒTĀJU STŪRĪTIS

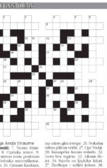

Sagatavoja Anda Straume

Horizontāli: 7. Vienu dzimtas putns. 8. Optiska lēcne. 9. Elektriskās strāvas avota pozitīvais pols. 10. Dabiska minerālkrāsa. 13. Akvatipi. 16. Ciemats Kaukāzā, Vidusāzijā. 17. Soļiem virzīties uz augšu. 18. Spraugas, alas vai kanāli. 20. Triju izpildītāju ansamblis. 21. Dabiskas ūdenstecēs. 22. Apsveikuma mīksts glāsts ieteņai. 25. Nokrišņi ūdens pilienu veidā. 27. Upe Vācijā. 30. Karaspēka kaujas iemaņa. 32. Govs bez ragiem. 33. Lēkumi dejot. 34. Sīpolu un ķiploku lakati. 37. Ziedkopa – saliktis ķekars. 38. Sīka monēta. 40. Paleis dzeramais trauks. 41. Vārda un uzvārda pirmie burti. 42. Latviešu aktrise (1928-2010).

Vertikāli: 1. Valsts Eiropā. 2. Dobs, lēzens, garena koka trauks. 3. Ekvadoras galvaspilsēta. 4. Priežu mežs. 5. Mācību iestāde. 6. Celtniecības materiāls. 11. Jauna apiņu vītne. 12. Ekrānos līnijai paralēls ceļš. 14. Jūras zivs. 15. Lapu koks. 19. Saldais ēdiens, ko gatavo no saputota olas baltuma un cukura. 20. Šajā vietā. 23. Ezera ieplakas zemākā daļa, kuru piepilda ūdens. 24. Mākslīga zīda audums. 26. Kukaiņēdājs mīklas dzīvnieks. 28. Pasone. 29. Ekstrakts, kas iegūts no svaigu drogu mērcējuma. 31. Lūdzis, lūst rovu. 35. Pārkāpšanas un pārdošanas objekts. 36. Mīļš, laipns. 38. Josla, pa kuru notiek satiksme. 39. Pagalms.

Iepriekšējās mīklas atrisinājums

Sekojiet mums sociālajos tīklos!

draugiem.lv draugiem.lv/ntz/

twitter twitter.com/ntzinas/

facebook facebook.com/NeatkarigasTukumaZinas/

Instagram instagram.com/ntzinas

PĒRK

...automašīnas

Automašīnas. Labas cenas. Tālr. 27426140

Automašīnas. Tālr. 20294568

...lauksaimniecības tehniku

Traktorus, piekabes, inventāru. Tālr. 26104564

...mājlopus, mājputnus

SIA «Valinda» pērk **liellopus, buļļus, teles**. Svari. Tūlītēja samaksa. Tālr. 29434004

SIA «AIBI»
iepērk
liellopus, jaunlopus, teļus, jērus, zīrgus
Kautsvarā, dzīvsvarā
Atsākam iepirkt BIO liellopus
Paaugstinātas cenas, ātrums pārmaksas. Tūlītēja samaksa. Svari
Tālr. **20238990**

...lokmateriālus, malku

Sausus **lokmateriālus**. Tālr. 29239179

Z/S «Vecātāi» pērk mežā pie ceļa **zāģbaļķus, bērza, oša, ozola finieri, taru, papirmalku** un **malku**. Pērk mežus, cirsmas. Tālr. 29154014

...citu

PSRS radiotetajas, aparatūru. Tālr. 20267975

Ragus. Tālr. 24782241

Senus traukus, vāzes, šķīvjus, porcelānu, grāmatas, avīzes, žurnālus, senu papīra naudu, medaļas, fotogrāfijas, jebkuru citu senas mākslas darbu vai priekšmetus. Izbraucu pie klienta pa visu Latviju. Novērtēšana un samaksa tūlītēja. Tālr. 27644336

PĀRDOD

...automašīnas

Pārdodu labu auto – **Audi A4** (2003., 1.6 benzīns, jauna TA). Tālr. 29320566

...augļu vīnogu tehniku

Ledusskapi – 40 EUR. Tālr. 29100090

...lauksaimniecības produkciju

"Sinap" un "Rubīns" šķirnes **ābolus** – 0,70 EUR/kg. Tālr. 29447536

Karpas (2.90 EUR/kg) **10. decembrī** Tukumā, **pie t/c RIMI**.

Kūtsmēslus, melnzemi – maisos un vaļīgus. Tālr. 29239179

Kvieļus, miltus ar piegādi. Tālr. 29121935

Lieles, pelēkas zīrgus. Tālr. 28605479

Lopbarības kartupeļus vairamā. Tālr. 29239613

Pārtikas kartupeļus "Adretta". Tālr. 26525581

Pašaudzētu, svaigu **cūkgaļu** (ceturtdaļu vai pusculku) ar piegādi. Tālr. 27507646

Salmenes. Tālr. 28274041

Svaigi atdzesētas **cūkgaļas pusleneņus** (vēlināti), vidējais pusleneņa svars 40-45 kg, cena 2,40 EUR/kg. Piegāde bezmaksas. Tālr. 28526174

...mājlopus, mājputnus

Tītaras (5. mēn. tītiņi) – 15 EUR/viens, Kandavā. Tālr. 26147694

...lokmateriālus, malku

3 m malku. Tālr. 26458852

Ar piegādi – visu veidu **malku**. Tālr. 29126213

Bērzu, skuju skaidu **briketes, granulas**. Tālr. 27111145

Dažādu **malku**. Var sastrādāt jelokurā izmērā. Piegāde krautā veidā. (Kandavā bez maksas). Tālr. 28272721, 26579597

Ēvelētus **apdares dēļus** (vagonka). Var piegādāt. Tālr. 26658722

Jaukto, sausu, skaldītu **lapkoku malku**. Tālr. 26557873

Malku – skaldītu un maisos. Tālr. 27111145

Sagatavotu **malku** un **šķīļus**. Tālr. 29279648

Sausu malku maisos ar piegādi. Tālr. 29279494

Sausu 25 cm **malku**. Tālr. 29149725

Sausu **lapkoku malku** (110 EUR). Tālr. 29239179

Sausu, skaldītu **malku**. Tālr. 25856099

Sausu, skaldītu **malku no šķūņa** (arī maisos). Piegāde krautā veidā. Tālr. 29100307

Skaldītu **malku** 90-150 EUR/krava; maisi – 2,50 EUR/gab. Tālr. 29107596

Skujkoku zāģmateriālus, brasas, dēļus, latas, listes. Var piegādāt. Tālr. 26658722

DĀVĀDI

...transporta pakalpojumi

Kravas busa pakalpojumi. Tālr. 29645057

...dažādi pakalpojumi

SIA «Tolmets Tukums»
Iepērkam melnos un krāsainos metāllūžņus
Griežam, kraujam, vedam
Tālr. **26376008**
(Tukums, Stacijas iela 40)
Papildu informācija: www.tolmets.lv
S., Sv. – slēgts
Tērauds līdz 160 mm
www.facebook.com/tolmetstukums

Apkures un citi **santehniskie darbi**. Tālr. 28887761

Automātisko veļasmašīnu remonts. Izbrauc. Tālr. 29481816

Bistamo koku zāģēšana bez pacēlāja – pie ēkām, pie vadiem un kapsētās; **kokaugu vainagu veidošana**. Tālr. 27833107

SVEASKOG
BEZ MAKSAS ATTĪRA NO KRŪMIEM
laukus un ceļus
aizaugušas platības
PĒRK
zarus, cirsmu atlikumus, šķeldojamo materiālu
Cena tiek noteikta individuāli vienojoties.
Ātra samaksa.
☎ **25 705 995 (Dāvis)**

Mūrē un tīra skursteņus un **siltummāņus**. Tālr. 20638032

Piegādā **smilti, granti, šķembas, ojas, kūdru, kūtsmēslus**. Tālr. 29288873

Rokam dīķus un **grāvjus**. Tālr. 26458852

Sertificēta **skursteņslauķa pakalpojumi**. Tālr. 24559110

Skārdnieka darbnīca Lauku ielā 30A izgatavo visu veidu **skārda izstrādājumus**. Metāla jumti un noteksistēmas no ražotāja. Tālr. 28703643

Zāģē malku, koku, krūmus, grāvjus, privātmežus. Tālr. 25435670

ĪRĒ

...dzīvokļus

Steidzami meklē 2 istabu **dzīvokli ar malkas apkuri Tukumā**. Tālr. 27186043

IZĪRE

Labiekārtotu **4 istabu dzīvokli Slampē**. Tālr. 29929050

Labi labi mēbelētu, mājīgu **1 istabas dzīvokli Mērkalnē** (39 m², 1. stāvs, ir internets, ledāja, pagrabs, centrālapkure) 1-2 cilvēkiem bez bērniem un mājdzīvniekiem. Tālr. 29277874

PIEDĀVĀ DARBU

Meža strādes uzņēmums **«Kurzemes M.K.»** (LV42102040036) piedāvā darbu **harvestera** un **forvardera operatoriem**. Darbs gan LVM, gan privātajā sektorī. Alga 1500 EUR. Tālr. 26479249

SIA «Pūres dārzi» (LV40003204970) aicina darba **automobiļa vadītāju** un **darbiniekus augļu kopšanai**. Atalgojums, sākot no 500 EUR/mēn. Informācija pa tālr. 29219450

ZS «Minsteri» (LV49201000765) piedāvā darbu **lopkopējam-slaucējam**. Alga – 500 EUR/mēn. Tālr. 29232499, 29737933

MEKLĒ DARBU

Pensionāre meklē **darbu laukos** ar dzīvošanu uz vietas. Tālr. 27003931

Sieviete meklē **darbu**, vēlams, **aprūpē**. Tālr. 26838600

Vīrietis (30) veic dažādus **gadījuma darbus, gabaldarbus**: malkas sagatavošana, teritorijas sakopšana. Tālr. 25388029

Vīrietis **ar automašīnu** (vieglais, pikaps) meklē darbu. Tālr. 20238788

Vīrietis meklē darbu – **zāģē malku, koku, krūmus, privātmežus**. Savs auto un zāģis. Tālr. 25867526

Vīrietis var **zāģēt, kopt jaunaudzes, tīrīt grāvjus**. Ir savi instrumenti. Tālr. 28717278

LĪDZJŪTĪBAS †

Dīvēka mūžs ir līdzīgs lokšņi – Pārnākst sāga un visu paņem Māsa...
(A. Dīkna)

Izsakām līdzjūtību Lienei Bolšakovnenei un piederīgajiem, tēvu kapu kalniņā pavadot.
SIA «Kiants» kolektīvs

Es nekā vairāk nesaku Kā tikai vienu, prot! – Man tur debesīs ir viena kaija. Kaijiņa. Balta ļoti.
(I. Ziedonis)

Mūsu visdziļākā līdzjūtība Silvai Balsenei, un domās esam kopā ar Tevi un Taviem mīļajiem, Jāņiņā guldot kapu kalniņā.
Vienas pagasta pārvalde un bijušie pagasta darbinieki

Aju mūžu nedzīvoj, Dvēselē dārziņu pateņģi, Lai cu viegli Zemes mātes Pēdekļi tavu augumiņu.

Izsakām līdzjūtību tuviniekiem, **Dzidra Kanberga** pēdējā gaitā izvadot.
Kiseļeva un Tillera ģimenes

Izsakām sirsnīgu līdzjūtību mūsu īsteidzi Borisenka, mammu mūžības ceļā izvadot.
Sīlu draudze

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Spodrim Vīverim, māmuļu mūžībā izvadot.
Agapovu ģimene

Lai mammas mīlestība paliek dvēļ sirdī Par avotu, kur ražīsim spēku smelt.

Izsakām līdzjūtību brālim Auziņai, mammu zemes klēpī guldot.
Tukuma Mākslas skolas kolektīvs

Nekas jau nebeidzas, Vien putni aizlidojas, Vien pieņēmies aizvērsies, Vien sauls riet.
(M. Zālītis)

Vissirsnīgākā līdzjūtība piederīgajiem, no **Dzidras Kanbergas** atvadoties.
Spartaka ielas 8 kaimiņi

Vienu sveciņ, pavadot Tevi, Katru iedegsim, sūti tai spēk. Mūžības ceļam no dzīves ir Tava, Zvaigžņu ledus sirdī Tev krīt.

Izsakām visdziļāko līdzjūtību brālim Auziņai ar ģimeni, mammu **Dzidru Kanbergu** mūžībā pavadot.
Laruseu ģimenes, Astra un Uldis

SĒRU PAZIŅOJUMI

Mumu paļāvāti tavi vārdi,
Mumu paļāvāti tava sirdz,
Un ļeksot,
ka ļaudeņ zvaigznē
Vīl tavas acīs pretī mīnāt.
(M. Jansons)

Ar bezgalīgām skumjām paziņojam, ka mūžībā devusies mūsu mīļā

Dzidra Kanberga
(dzim. **Šāgaņa**)
(08.06.1930.–06.12.2020.)

Atvadīsimies ceturtdien, **10. decembrī, 11.30** Meža kapos, Tukumā.
Ģimene

Šai zemē, šai saulē, Šo atnāca viesoties; Viņa saule, viņa zeme, Tā vesam mūžīgam.

Mūžībā aizgājuši:

Vasilijs Andrejevs (1939)
Tatjana Ivanenko (1944)
Mihails Sergejevs (1947)
Sigita Ūkše (1960)
Mirdza Masejeva (1927)
Viktors Čerņaks (1949)
Lilija Vēvere (1932)
Ludviga Bondarevska (1933)
Voldemārs Ūdris (1942)
Jānis Balsers (1950)

Izsakām līdzjūtību piederīgajiem.
«Neatkarīgās Tukuma Ziņas»

NTZ.LV
UZZINI PIRMAIS!

LAIKA ZIŅAS

Saule lēc 8.34, nriet 15.48
Dienas garums 7.14

OTRDIEN 8.12
Saule rītus ar mākoņiem.
Gaisa temperatūra dienā -2...-1°C, naktī -4°C.
Dienā un naktī pūšīs DA vējš 3 - 6 m/s.

TREŠDIEN 9.11
Sniegains laika.
Gaisa temperatūra dienā -3...-2°C, naktī -4°C.
Dienā un naktī pūšīs DA vējš 4 - 5 m/s.

CETURTDIEN 10.10
No rīta izspīdēs saule, pēc tam apmākoties.
Gaisa temperatūra dienā -2 °C, naktī -6...-1 °C.
Dienā un naktī pūšīs A/DA vējš 3 - 5 m/s.

Abonēšanas cenas 2021. gadam

1 mēn.	3 mēn.	6 mēn	12 mēn
8.00 EUR	24 EUR	48 EUR	96 EUR

Pensionāriem, invalīdiem un daudzbērnu ģimenēm

1 mēn.	3 mēn.	6 mēn	12 mēn
7.00 EUR	21 EUR	42 EUR	84 EUR

Juridiskām personām

1 mēn.	3 mēn.	6 mēn	12 mēn
10.00 EUR	30 EUR	60 EUR	120 EUR

Neatkarīgais TUKUMA ZIŅAS

Abonē pa tālruni!
631 25216
Pēc tam apmaksā internetbankā!

Abonēt laikrakstu kļūvis vēl vienkāršāk!

Ir ar viedtālruni noskenē kodu!

Ir vecais abonēšanas periods un pagājušais adresē

Ir aprīnaksā pasūtījumu un sapem jau nākamo laikrakstu!

ABONĒ LAIKRAKSTUS!

OPINIJA

Kā vērtējat jaunos valdības noteiktos tirgošanās ierobežojumus?

Sana:

– Uzskatu, ka tas ir mulķīgi. Ir tādu daudz cilvēku, kuri vienu nedēļu strādā un kam tikai sestdiena un svētdiena ir brīva. Tās arī būtu tās dienas, kad, piemēram, iepirkt. Zīmassvētku dienas. Sestdien ar iegājiem veikalā, zobu pastu nopirkam, bet zobu birsti nē. Vai tas nav smieklīgi?... Ko tad sākstu kādam izdarīt tas, ja es nopirkšu zobu birsti, nāru suku, burtnīcu un. Un vēl... Varbūt kādam vajag dāvanu nopirkt. Es pieņemu, ka alkoholu veikali arī var būt slēgti, bet saimniecības un mājmācības preču veikali gan ne. Tas nav normāli, ka cēzundien un pēkšņiem cilvēki skrēja un pārkāpj. Tā tikai izraisa cilvēkus, nevis uzlabo epidemioloģisko situāciju. Cilvēki ārā ej vēlākā varbūt kam to dāvanu, bet viņu nav tik daudz vienalgu. Es par to nav pārliecināts, ka varbūt kādam nāsdas nav vajadzīgajā brīdī, jo šo dabū tikai brīvdienā. Katrā ziņā uzskatu, ka tas viss nav normāli.

Gundars (tukumnieks):

– Es uzskatu, ka šie tirgošanās ierobežojumi ir pilnīgs debilisms, jo, ne jau atļaujot iegādāties alkoholu, ladzēsies apēsiet slimību. To taču var iegādāties arī citur, tāpat cigaretes. Nu ies un pirks tīpēni mēdīsi vai pati sātos kandže un pīpēs kontrabandas cigaretes, un tādā veidā uzlabos tikai situāciju melnajātajam biznesam. Vienkārši ir jāņem dakšas un jābrauc uz Rīgu!... Tad būs mieri.

Lija (tukumniece):

– Šie ierobežojumi situāciju neuzlabos, tas vīna ir bezjēdzīgs, jo galvenais jau ir cilvēku domāšana, ja vajadzības kaut kur dodies, viņš ies un tīksies ar labi cilvēkiem. Tur mēs neko nevaram groziet un nekādi ierobežojumi neko nedos. Es arī uzskatu, ka būs – tu būs, nes jau to nevaram ierakstīt, ne labpatīt piedalīties Rīgā kādā no steikiem, bet kā mēs – sabiedrībā – kā uz tumšu melnumā? Labāk nekur neiesaukt...

Samanta ar dēlīņu **Tomasu:**

– Es uzskatu, ka šie tirgošanās ierobežojumi noteikti neuzlabos epidemioloģisko situāciju. Tieši pretēji, tāda mērķa spēlēšana veikali, kādā bija piekļūšanas veikali, statistikas datus tikai pazels. Neesmu domājusi, kas būtu tas statistiskais, ar ko cīnāties pret šo slimību, domāju, katram pašam jābūt saznāmam. Neesmu tā, kurai būtu jāņem līdzi uz tās slimības, bet pieņemšu esam. – Ietvjam masku un dezinficējam rokas.

BAIBA REINSONE

Čakli jo čakli pastrādājuši

Tieši šodien, 8. decembrī, noslēdzas biedrības «Bērnu draugi» organizētā akcija, kurā līdzcilvēki bija aicināti ziedot dažādas sikmantiņas. Tās nu aizceļojušas uz Bērnu klīniskās universitātes slimnīcu, kur pēc katras drosmīgi pievērtas mediciniskas manipulācijas dosies pie mazajiem drosmīgajiem pacientiem.

Šoreiz – ar paligiem

Kā stāsta biedrības vadītāja Iveta Zariņeļa, ārsteniņe bijusi neceriņi bēla. Pirm sazīmēdotas vien dažas kastes sikmantiņu, bet šogad Lapmežciema mūzejā gārderobe bija lāda augšā pilna, un vel ar citas telpas bijusi pa kādai kostītai un tūpāg gatavosot dāvanai, par ko pārliecinājāmies ar klātiēnē. Tieši mūzeja mešenes – Anita Alberta, Anita Vanaga un Viļa Ozola – šogad akcijai bijušī nē bēlie paligi. Mazās Skiņojušas, kārtojušas un, gāju gāju, ar pārnēsāt palīdzējušas. Tiek ēsts, ka šopamā slimnīcas «Drosmes kastē» sagādāts ap 10 000 sikmetiņu. Kas uz Lapmežciema atceļojušas ao visas Latvijas! Ar to, spētē I. Zariņeļa, kādam laikam vajādzēsot pietīkt, un nākamais uzsāksāms vēsīcamāk vārtu bāt kāut kad vārāk uz pavasara pusi.

Bet nekas jau nebeidzas...

Neskatoties uz to, ka akcija jau noslēgusies, telefons zvana nepārtāj, atkāj bēta. Cilvēki bēlā ārsteniņu savākāt ārā dāvāt un pārnēsāt dāvinātāj uz priekšu. Tā, piemēram, jau nosūgestāta pateicināta «Rauda» krāsotāju sveikšana Zārnassvētkos un vēl plānos ārī lepdārināt bērnus Irlāvas bērnu ārā jauniešu centrā «Sapņu». Tāpat biedrībā centās palīdzēt ģimenēm pašu novadā, ir spētē tām, kārās aug bērni, bet rocītās neseti dāžādām bērnu pārmākām. Ir jau rā, skaidroja Iveta, ka ārzēm cilvēki neziņa, kārn un kā palīdzēt, bet no ozās puses – neziņa arī, kā palīdzēbe paligā. Tad nu biedrībe var kļūt par tīlu, lai abās puses savienotu!

LIENA TREDE

Šogad akcijas centrālē, uz kuru ceļoja kastes ar sīkmantiņām, bija Lapmežciema mūzejs. Daudzi dāvinātāji bija parūpējušie arī par īpašu noformējumu, to skaitā, piemēram, Tukuma 2. vidusskolas jaunieši

Ne tikai dāvanas, bet arī laba vēlējumi slimnīcas mazajiem pacientiem

Viens no sūtījumiem uz Lapmežciemu atceļoja vēl sestdien – no Jelgavas bērnudārza «Spriditis» bērniem